

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

AMERICAN HOME

AM

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

MILAN KRAVANJA
1301 N. COURTHOUSE RD.
APT. 1406
ARLINGTON, VA 22201-2537

Serving in Ohio and nationwide over 150,000 American Slovenians

Vol. 95 - No. 32 (USPS 024100)

AMERIŠKA DOMOVINA, AUGUST 19, 1993

ISSN Number: 0164-680X

50c

Memo from Madeline...

by Madeline D. Debevec

On Saturday, July 17th, St. Clare's Church Auditorium in Lyndhurst, Ohio was the setting for the 50th Wedding Anniversary Celebration of **Louis and Mollie Jurecic**.

Family and friends from far and wide gathered together to help celebrate this joyous occasion.

The party was preceded by the celebration of the Mass officiated by Father Anthony Rebol, Pastor of St. Lawrence Church and a long-time family friend and concelebrated by Father Louis Pizmoht and Father Wolf.

After the Mass, guests gathered at the school hall for dinner and dancing. A special guest appearance was made by Congressman Eric Fingerhut, who presented a congratulatory plaque from the Congress of the United States. A congratulatory card was also received from President and Mrs. Bill Clinton.

The Jeff Pecon Band provided the dance music. A wonderful and memorable time was shared by all.

* * *

WEDDINGS

Randlett-Champa

Jožica Champa and **Jeffrey Ronald Randlett** were married at St. Mary's Church (Holmes Ave.) on Saturday, April 17. The bride is the daughter of Amalija and the late Jožef Champa of Richmond Heights, Ohio. The groom is the son of M. Ronald and Lillian Randlett, currently of Cuba, Missouri.

Maid of Honor was Dr. Bernadette Jakomin, formerly of Cleveland, currently residing in Boston, Mass. Nine Honorary Bridesmaids were: Molly O'Toole Bishop of Nashville, Tenn.; cousin of Bernadette Champa of Columbus, OH; sister-in-law Lucy Champa; Sue Gyori; Kim Kaifesh; sisters of the Groom: Jennifer Randlett Otto and Andrea Randlett Renner; Jean Scurlock of Orlando, Fla.; and Anne Wiencek.

Best Man was Mark Assel. Ushers were Ned Seely and brother of the bride, Mirko Champa. Two-year-old Andrew Thaddeus Champa,

nephew of the bride, was the adorable Ringbearer.

A reception immediately following the ceremony was held at the newly-opened Manor in Euclid, Ohio. Among the honored guests were the Rev. John Kumse who officiated at the marriage ceremony, County Auditor Tim McCormack and his bride of 10 years, Valerie Fawcett McCormack, and James and Madeline Debevec, publishers of the American Home newspaper.

The groom is a Metallurgical Engineering graduate from Case Western Reserve University and is employed by TRW. The bride is an Economics and Political Science graduate from Cleveland State University and had been on staff of County Auditor Tim McCormack for the past 7-1/2 years.

The newlyweds honeymooned at the all-inclusive Ciboney Resort in Ocho Rios, Jamaica. They are residing in the Detroit suburb of Sterling Hts., Michigan and are anxious to hear from all Slovenians living in Michigan.

* * *

Anamaria Hull and

Arthur Liston are married

On June 12th **Anamaria Hull**, daughter of Mara Cerar Hull and Gary R. Hull of Lakewood married **Arthur William Liston**, son of the late Ronald G. Liston, and Marsha J. Kinter of Chardon, Ohio.

The marriage ceremony took place at noon in St. James Church in Lakewood and the wedding reception was at the Manor Ridge in Brook Park.

The bride's Matron of Honor was Lisa Taylor and the groom's Best Man was Christopher D'Agostino.

The ring bearer was the bride's second cousin Josef Visinsky Jr. of Connecticut. One pair of junior bridesmaids were the bride's half niece and nephew, Cristine and Ryan Peterson of Talmadge, Ohio.

The soloist in church was Martina Jakomin.

Both the bride and groom are graduates of Lakewood High (where they met). Anamaria is a graduate this year from Virginia Marti College, majoring in Interior Design.

The couple resides in the west area of Cleveland, where they

bought a home.

(An aside: the flower arrangements were created by the Matron of Honor's aunt, Mrs. Ann Marie Rogers and were arranged in Victorian style. There were 200 buds in the bride's bouquet.)

Julie Lynn Pilewski weds

Jeffrey Creighton Kastelic

Announcement is made of the celebration uniting in Holy Matrimony **Julie Lynn Pilewski** and **Jeffrey Creighton Kastelic** on Saturday June 12 in St. Stephen Church, Oil City, Pennsylvania.

Julie is the daughter of Dr. Robert and Angeline Pilewski of Oil City. Jeffrey is the son of Dr. Joseph Kastelic and Joann King of Akron.

Both Julie and Jeffrey have recently graduated from John Carroll University and are continuing studies for advanced degrees.

Jeffrey's paternal grandparents were the late Alojze and Antonija Kastelic of Maple Heights, Ohio.

* * *

GET WELL SOON

Best wishes for a speedy recovery is extended to **Josephine Trunk** of 17609 Schenely Ave., Cleveland 44119 who is recuperating at home following bypass surgery at the Cleveland Clinic.

The entire staff of the American Home along with her many friends and relatives wish her a speedy and complete recovery.

We all hope to see you up and about soon and continuing your role of being a driving force in our Slovenian community.

* * *

ENGAGEMENTS

Williams-Mervar

The announcement is made of the engagement of **Lori J. Williams**, daughter of Norma L. Williams of Youngstown and the late Arthur J. Williams, Jr. to **Jim Mervar Jr.**, son of James and L. Patricia Mervar, 7320 Khristopher Court, Concord Township, Ohio.

The bride-to-be is a graduate of Hubbard High School and Youngstown State University with a degree in

(Continued on page 5)

Louis and Mollie Jurecic

(Photo by Tony Grdina)

Jožica and Jeffrey Ronald Randlett

Anamaria and Arthur Liston

Closing Remarks on Peca U.S. Tour

by Stane J. Kuhar

The tour and trip of the Slovenian Mixed Singing Chorus, Peca, from the village of Globasnica in Koroško (Carinthia), Austria to six North American cities has come and gone. Starting in Indianapolis, Indiana with the annual American Slovenian Catholic Union (KSKJ) Family Festival Days and concluding with a concert in New York City, Peca members and the accompanying folklore dancers and guests of Peca (Dr. Janko Zerzer and Dr. and Mrs. Peter Vencelj) came in contact with thousands of persons over a two-week period.

What were the expectations and the results?

The tour of Peca was quite different from other previous touring groups over the past 20-to-30 years on many different levels.

First, in five-of-six cities where Peca performed there was a well-defined and general agreement to connect Peca with the local Catholic parishes whenever possible. And for a good reason. That is, to reinforce and connect those values that are prevalent in our faith and transmitted to our secular activities. The threaded cloth of our values is woven to our families and expresses the dignity and importance of family to one another.

From all perspectives this goal was achieved.

Second, Peca indicated and expressed a desire to come in contact with as many people as possible and not simply perform at a concert or event. While the singing was the primary reason for Peca's trip so too was establishing a rapport and relationship with our respective communities. The openness, warmth, and general hospitality became a two-way street and helped pave the way for long-term relationships.

Again, there were many a night when Peca members spent much time with us and we came to know and understand one another without the pretense or facade that tend to degrade or minimize such an experience.

Third, Peca understood and accepted the primary responsibility for being financially obligated to cover the majority of the expenses over this two week period. In this manner our respective communities, organizations, and individuals were able to concentrate and focus on a diverse program:

Stan Kuhar, acknowledges recognition from Peca group.

the sight-seeing, lodging, meals, concert preparation, and so many other details that needed attention.

Again, this objective was achieved. This tour will most likely establish a standard that future groups will have to accept the financial responsibility when visiting North America.

Fifth, there was a genuine sense of cooperation and willingness by all the volunteers to make this trip a success and to accept one another's talents and gifts so that the accumulative effort was to rely on and trust each other's judgment.

It is not inconceivable that within the next year or two a trip to Koroško and/or Slovenia will be undertaken to visit and meet again with our new-found friends from Globasnica. Such an endeavor could be entertained by a national/local fraternal(s) or have a joint cooperative endeavor with a few like-minded organizations. At the

For the Committee this tour was our gift to our respective communities to bond our faith, culture, and heritage with one another.

very least some individuals may make the trip on their own.

Sixth, a personal preparatory visit by Mr. Bernard Sadovnik, vice-president, Peca, clarified expectations and what could be realistically accomplished in our respective communities.

Lastly, the Peca experience opens the door for us to celebrate an "American Slovenian Family Day" wherever we may reside in the USA. To celebrate our Catholic faith, culture, heritage, and bonds of family with one another. To celebrate with joy God's blessings with one another and enjoy all that life has to offer.

Again, on behalf of the Peca Ad Hoc Committee of Cleveland we thank all who assisted or experienced Peca in northeast Ohio and elsewhere and hope that this exposure renews our faith in God and one another; and to enjoy the simple things in life such as friendship, good conversation, song and music, and food.

Exciting vacations on Amtrak

Amtrak and United Airlines have teamed up to offer travelers unique vacation opportunities for one great price. Travelers can select from a delightful menu combining the magic of train travel and the benefits of flights. Hundreds of destinations are included in the air/rail packages include hotels, national parks, golf and ski resorts and escorted tour vacations — even rail/sail vacations aboard Carnival Cruise Lines, Commodore Cruise Lines, Discovery Cruises, and Holland America.

Travelers can select from complete vacation packages or plan their own excursions, based on time and budget. Euclid Travel can assist

travelers every step of the way in planning the perfect train, air/rail or air/sail vacation. Amtrak criss-crosses the country, giving travelers almost unlimited options.

100 Words

More or Less
by
John Mercina

50 YEARS AGO TODAY!

A FRIEND OF MINE RECENTLY GAVE ME AN INEXPENSIVE SOFTWARE DISK ENTITLED "NEWS OF THE PAST". HERE IS HOW THE "GOOD OL' DAYS" WERE ON AUGUST 11, 1943:
" SICILY IS INVADED BY THE U.S., BRITISH, CANADIAN AND FRENCH TROOPS...A MURDER IN HARLEM SPARKS A RACE RIOT CAUSING \$ 5 MILLION IN DAMAGE...N.Y. WINS 4 GAMES TO 1 OVER ST. LOUIS TO WIN THE WORLD SERIES...GALLON OF MILK COST 62 CENTS, A LOAF OF BREAD 9 CENTS, NEW AUTO \$ 1,100...GLENN MILLER HAD A POPULAR SONG ENTITLED 'THAT OLD BLACK MAGIC'...AL DEXTER SANG A SONG 'PISTOL PACKIN MAMA'...BING CROSBY SANG 'SUNDAY, MONDAY OR ALWAYS'...BEST MOVIE WAS 'CASABLANCA'...BEST ACTRESS WAS JENNIFER JONES IN 'THE SONG OF BERNADETTE' " ...FR BOZNAK FROM ST. VITUS AND YOURS TRULY WERE NOT BORN YET.

The train offers travelers the freedom to explore the world around them — they can move about the cars, admire the ever-changing views, and gather with family or new-found friends in the lounges or dining cars. Sleeping accommodations offer privacy and comfort and special accom-

modations are available on long-distance trains for passengers with disabilities.

Choose from the Adirondack between New York and Montreal

Call Euclid Travel at 261-1050 to begin your magical odyssey aboard Amtrak.

300,000 WINNERS A DAY.

JOIN IN THE WINNING.

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

Fixed-Rate Home Equity Loans

No Closing Costs or Fees
(Limited-time offer)

- Loans from \$5,000 to \$100,000 based on the equity in your home
- Terms to fit your budget
- Fast approval

7.99%

Annual Percentage Rate

Rate subject to change without notice

METROPOLITAN SAVINGS BANK

Your Friendly Neighborhood Bank

- Chesterland 12595 Chillicothe Rd. 729-0400
- Cleveland 920 E. 185th St. 486-4100
- Cleveland Hts. 1865 Coventry Rd. 371-2000
- Euclid 1515 E. 260th St. 731-8865
- Pepper Pike 3637 Lander Rd. 831-8800
- Shaker Hts. 20200 Van Aken Blvd. 752-4141
- South Euclid 14483 Cedar Rd. 291-2800
- Willoughby Hills 2765 SOM Center Rd. 944-3400

Metropolitan Savings Bank of Cleveland • Member FDIC

"THE WAY TO GO"

22078 LAKESHORE BOULEVARD
EUCLID, OHIO 44123

Train Travel Specialists

We Book Corporate and Pleasure Travel Reservations

AIRLINE * CRUISES * RAIL * Call Us For Cruise Specials

Donna Lucas, owner

261-1050

Collinwood Slovenian Home moves celebration inside

This year, the Board of Directors of the Collinwood Slovenian Home voted to present the annual Homecoming with a new format. Activities will center in both halls — they are air conditioned.

The focus will be on music, dancing, food, beverages and a good time for all.

Refreshments and some music will be provided outside on the Home grounds.

We will feature clowns, balloons, candy and games for the children. Honored musician is Bob Kravos.

Other musicians featured on the program are Holmes Hall Buttonaires, Fred Kuhar, Corky Godec, Zeke and Charlie, Ron Stark, Al Markic and the

Northern Ohio Players.

Roast beef, Slovenian sausages, hamburgers, pizza and coffee will be available for sale. To delight the sweet tooth, home baked goods will be available through the Bake Sale Stand.

The Homecoming Celebration will be held on Sunday, August 29 starting at 3 p.m. — the festivities will conclude at 8:30 in the Upper Hall at which time Bob Kravos will be formally honored.

We invite all to come and enjoy the day with us.

John Jackson,
President
Board of Directors
Collinwood Slovenian Home

Who is Bob Kravos?

It was easy to love polkas at the Kravos household. Every Sunday the TV was turned to the Polka Varieties Show. Bob and Beverly Kravos would watch faithfully and so would their children, Christine and Bob, Jr. The most exciting shows, they thought, were when the great Frank Yankovic appeared. Bobby's paternal grandmother, you see, was Frank Yankovic's sister.

Young Bob would watch Uncle Frank's fingers as they moved up and down the big accordion keyboard. He was fascinated by his uncle's ability to captivate an audience with his charm and musical ability.

At the age of six, Bobby started taking accordion lessons at Sodja Music School. Joe Delcozzo, an Italian accordionist, was his teacher for nine years.

At a young age, Bobby was often asked to play his accordion at various parties and family functions.

As time went on, so did more lessons. He received a music grant from the State of Ohio and proceeded to enhance his skills by being tutored by one of the masters of the accordion, Joey Miskulin.

Although Bob was greatly influenced by his parents, his music continued to be encouraged by his great-uncle, Frank Yankovic, who, at age 88, still makes public appearances.

By the time Bob was 15, requests for him to play publicly came to him in increasing numbers.

The group "Just For You" was the first organized band Bob played with. He spent one year with them and did side jobs hoping to one day have his own band.

Also at 15 Bob was invited to play with the Fairport Ensemble.

ble. He recorded two albums with them and had the opportunity to visit Europe twice and the Caribbean once on their tours. Bob's favorite song recorded with the Fairport Ensemble is "Velvet Waltz," which Bob brought back from California.

In 1991, this group proudly accepted The Best Button Box Award from the Cleveland Polka Hall of Fame.

Early in his career Bob was hired to play at Ferrante Winery in Madison, Ohio. He is currently booked regularly at the Chalet DeBonne on Dody Rd., near Slovenska Pristava.

While still in his teens, Bob's uncle Frank Yankovic asked him to play second accordion and go on the road whenever possible. Touring with the Polka King taught Bobby many ways to please his audience. His travels with Yankovic led him from Cleveland to California with stops at such places as Las Vegas. Among the celebrities Bob opened for greats Bob Hope, Florence Henderson, Rich Little, Marie Osmond, and Danny Thomas.

Today Bob is well situated with some of Cleveland's finest musicians. His current sidemen include the talents of

Richie Glavac on bass, button box and vocals; the charisma of Gary Fisher on sax, bass and vocals; Wayne Habat's talents keep the beat on drums; and veteran musician Ronnie Sluga is on banjo, guitar and vocals. In addition to playing the accordion, button box, keyboards and doing some vocal work, Bobby is the band's organizer and booking agent.

Bob Kravos

WE ARE PLEASED TO ANNOUNCE THE OPENING

Annie's Restaurant

**8430 Mayfield Road
Chesterland, Ohio**

SLOVENIAN-STYLE COOKING

**Hours: Tues., Wed., Thurs., & Sun.:
11 a.m. to 9 p.m.
Fri. & Sat. 11 a.m. to 11 p.m.
Phone: 729-4540**

**Take I-271 to Mayfield East
(Exactly 4 miles from the freeway)**

13.67% Guaranteed first year yield Call Today: <i>Professional Insurance Planning</i> Dennis Samsa A.M. Pena Building, Suite 450 27801 Euclid Avenue Euclid, Ohio 44132 216/261-6592	GUARANTEED SAFETY A unique annuity that credits your payments with 108% of initial value. Combined with a current rate of 5.25%, your guaranteed first year yield is 13.67%. <i>Assets grow on a tax deferred basis and are 100% coinsured by three internationally known Best's A or higher rated companies. The Annuity has no sales charges or administrative fees.</i> A strong alternative for CDs and rollovers, from IRAs, KEOGH and Pension Plans.

BLESSING

FUNERAL HOME

Dignified Professional Service

MEMORIAL CREMATION SERVICE

LUNCHEON ROOM AVAILABLE

FORE THOUGHT
FUNERAL PLANNING

New Mentor Location Coming Soon

16333 Broadway Avenue • Maple Heights, Ohio 44137
Phone: 216/475-2626 • Cleve. 216/255-3636

U.S. Presidents

JOHN ADAMS

John Adams was born in Braintree (Quincy), Massachusetts and became the 2nd President of the United States.

He was a patriot leader who argued for and signed the Declaration of Independence. In 1765 he spoke against taxation without representation before the royal (British) Government which eventually led to the American Revolution.

He was an honest man with stubborn integrity; and by conciliation he prevented war with France.

In 1796 Adams was chosen president of the U.S. He eloquently attacked all measures expanding slavery. He promoted the Smithsonian Institute. His wife, Abigail (Smith) Adams 1744-1818, was one of the most distinguished and influential first ladies in U.S. history.

He was defeated for reelection because of his support for the Alien and Sedition laws of 1798.

He died on July 4, 1826, on the same day as Jefferson — which was the 50th anniversary of the Declaration of Independence.

This Historical Series is sponsored by.....

AMERICAN MUTUAL LIFE ASSOCIATION

The American Mutual Life Association, A. M. L. A., invites you and your family to become members of our fraternal society that provides benefits and continuously promotes fraternalism and the perpetuation of our common bonds of heritage and culture.

A.M.L.A. has a number of fraternal insurance plans to suit your needs with attractive rates and an Annuity Rider to provide you with tax-sheltered living benefits for the future.

All A.M.L.A. members are invited on Sept. 12th to Lodge No.6's "Grandparents Day". Look for details in "Our Voice"

Remember, that's A.M.L.A. for your insurance needs and fraternal pleasures.

ORGANIZED NOVEMBER 13, 1918 AS THE SLOVENSKA DOBRODELNA ZVEZA A LEGAL RESERVE FRATERNAL BENEFIT SOCIETY INCORPORATED MARCH 13, 1914

19424 SOUTH WATERLOO ROAD, CLEVELAND OHIO 44116-9989
TELEPHONE: 216-831-1800 • FAX: 216-831-6123

Wickliffe Country Place

"The community of caring"

- 24-hour professional nursing care
- physical, speech and occupational therapy
- short-term rehabilitation/permanent residency
- 24-hour visitation
- respite care/day care

1919 Bishop Road • Wickliffe • OH • 944-9400

Death Notices

LILLIAN B. MALECKAR

Services for Lillian B. Maleckar of Euclid, a homemaker were at 9:30 a.m. Saturday, August 14 at St. Paul's Catholic Church, E. 200th and Chardon Road, Euclid.

Mrs. Maleckar died last Wednesday at Euclid Meridia Hospital in Euclid.

Born in Cleveland, she lived there before moving to Euclid 33 years ago.

She was a member of the Slovenian Women's Union, KSKJ St. Vitus lodge No. 25, and Euclid Pensioner's Club.

Survivors are her sons, Dennis and Terry.

Her husband, Frank, and brothers Edward, William and Anthony Gliha, are deceased.

Friends called at The Dan Cosic Funeral Home, 28890 Chardon Road, Willoughby Hills. Burial was in All Souls Cemetery in Chardon, Ohio.

Memoriam

Mass at St. Vitus for Mary Muniza Klemencic first anniversary on Friday, Aug. 27 at 8:30 a.m.

In Memory

Mrs. Dorothy Tushar donated \$25.00 to the Ameriška Domovina in memory of parents **Joseph and Mary Trebec.**

Stay healthy with Potassium

Eating food rich in potassium seems to keep blood vessels healthy and lowers the risk of heart attacks or stroke, studies have shown. Some medications such as diuretics ("water pills") can increase the body's need for potassium.

Good sources of this element include oranges, bananas, potatoes, dried fruits, yogurt, meat, poultry and milk.

CARST-NAGY Memorials

15425 Waterloo Rd.
481-2237

"Serving the Slovenian Community."

Reunion of Strangers

Daniella (Voldbart) Knapp, with her daughter and husband, loaded up the car on Friday, July 30th and started driving north from New Orleans to Indianapolis. It would be a very long journey in the middle of a hot summer, but it was one that Daniella just had to make. The folks back home had written to Daniella to tell her of their choir "Peca" and how the members would make the trip to the United States this summer.

Daniella had to be with them. Mary Cerer from Auburn, Washington was inquiring in June about the choir "Peca" and their performances scheduled in Indianapolis. She had read about their tour in the Ameriška Domovina, and despite the miles and the expense, she wanted to hear the Carinthian voices sing the songs of her beloved homeland. Mary's father was raised in a village only two miles from Globasnica; so naturally, Mrs. Cerer felt a certain kinship, and a definite yearning to be reunited with those old "domačani."

Mary Cerer made the 2,000 mile trip to Indianapolis.

Incredibly, during the last week of July, the stories above were played out here in Indianapolis as the choir "Peca" made the first stop of their North American tour.

The daughter of Globasnica, Daniella Knapp, an alumnus of the choir "Peca" was able to make the unforgettable rendezvous with her former villagers. After the last performance of "Peca" for KSKJ's Family Fest on Saturday, July 31st, an emotional Daniella presented the choir with a tremendous basket laden with grapes and bottles of wine. It was a memorable moment to see the (on stage) reunion of the Globašani.

The members of "Peca" honored her and the audience with one last song to wrap up the performance and welcom-

Indy welcomes Peca Into Their Hearts

Peca Singers applaud audience

ed her back, if only for one evening, to her village away from home. The "Peca" reunion then moved on to Stokely Mansion on the grounds of Marian College for more fun, more song, and more dancing under the bright moon-lit night into the wee hours of the morning.

Despite the real life reunion of Mrs. Knapp and her friends from Globasnica, the entire sojourn of the members of "Peca" and folklore dance group while they were with us in Indianapolis, seemed like a reunion, albeit with complete strangers as witnesses. Reunions are built on something shared, familial friendships, and good times, and in a few short days we got to know a lot about these talented singers. They helped us to see that we are also part of a global Slovenian family, regardless of where we might find ourselves living.

Over the course of a long weekend we came to realize how similar we were and perhaps how fortunate we were to have them stay with us. Perhaps simply it was good for many of us to see these young Slovenians enjoying what many of our parents and grandparents enjoyed doing so much — singing. The songs and the smiles, the obvious delight and satisfaction that we were all witness to, made for a memorable time with the Globašani.

Not only did we welcome them to our city, but we also welcomed many of them into our hearts. It was a tearful good-bye on Monday, August

2nd as the choir boarded the bus headed for Cleveland. We wished them well as they left our city, the site of their first American experience.

—Paul Barbarich

Thanks

Thanks for your help with all of the "Peca" articles. I hope you had a chance to hear them. We really enjoyed having the group in Indianapolis.

Paul B. (Barbarich)

'92 MERCURY TOPAZ

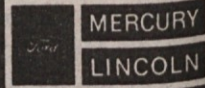
- Auto Trans
- Air Conditioning
- Luggage Rack
- Aluminum Wheels
- Center arm rest
- Remote deck lid release
- Light Group
- Rear Window w/defroster
- AM/FM stereo cassette
- Low Mileage
- #2331

ORIGINAL LIST \$12,140
LESS \$3,145

You Pay

\$8995

ED PIKE

OPEN MON., TUES., WED. & THURS. TILL 9 P.M.

9647 Mentor Ave., Mentor 942-3191 357-7533

MANOS & LoCONTI
CO., L.P.A.

ATTORNEYS at LAW

Professional & Competent
Legal Services at Reasonable Rates

JOHN M. MANOS, ESQ.
DENNIS N. LoCONTI, ESQ.

Personal Injury • Malpractice
Divorce & Family Law • Wills
Criminal Defense • DUI
Discrimination • Products Liability
Business & Consumer Law

34950 Chardon Rd. Suite 206 • Willoughby Hills OH 44094

975-9700

WE ARE EXPERIENCED TRIAL LAWYERS

EXTRA 10% OFF: SENIORS

JOHNSTON DRUG, Inc.

625 E. 200 St. 486-2744

"We Treat You Like Family
Not a Number"

We Have H.M.O.

Open Daily 9:30-5:30 SAT. 9:30-2 CLOSED WED. & SUN.
FREE PICK-UP & DELIVERY

Ancka or Annie

Slovenia

MIHELIN TRAVEL BUREAU

"For All Your Travel Needs"

4118 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

If your intentions are to visit or maybe
bring your loved ones to the U.S.A. on a visit,
please contact us.

Phone (216) 431-5710

We Are American - Slovenian Travel Agency

Frank in Christina Mihelin
— owners

"SLOVENIA" RADIO
SATURDAYS — 9 A.M. TO 10 A.M.
Northeast Ohio and Western Pennsylvania!

"WE BRING
YOUR HERITAGE
HOME"

WKTX
AM 830

PAUL M. LAVRISHA

Memo...

(Continued from page 1)

speech communications. She is a sales representative for ATV Costa in Cleveland. Her fiance is a graduate of Riverside High School in Painesville Township and Lakeland Community College in Kirtland with a degree in business. He is a self-employed deck contractor and a sergeant in the U.S. Marine Corps Reserve.

The wedding is in September at First Presbyterian Church in Sharon, Pa.

ITEMS OF INTEREST

PARTY TO HONOR AL LIPOLD

Al Lipold, the former First Assistant Prosecuting Attorney for Cuyahoga County has joined the law firm of Misny and Associates, a downtown personal injury law firm, on an "of Counsel" basis.

A private reception honoring Al for his many years as a prosecutor and celebrating his new career will take place on Sunday, August 29th at "Misnyland" the Waite Hill estate of lawyer Tim Misny.

Donald S. Stupica joined the J. M. Smucker Co. as sales representative, covering the southern Canton region. He will be responsible for selling the entire Smucker line at the store level supporting promotional activities, and insuring proper distribution of products.

Stupica received a bachelor of science degree in business administration from John Carroll University. He originally is from Euclid.

Stephanie Smolic of Kirtland, Ohio will participate

The Jurecic Family, left to right: Sean Jurecic, Rebekah Akbari, David Jurecic, Anna-Marie Mozzicato, Eric Blackmore, Frank Mozzicato, Nella Mozzicato, Louis and Mollie Jurecic, John Razel, Dean, Beverly and Robert Jurecic. The reception was at Jurecic's Lyndhurst home.

in a study abroad program at Chubu University in Nagoya, Japan during the fall quarter. She is a political science/pre-law major at Ohio University.

She is the daughter of Joe and Sally Smolic and granddaughter of Steffie and Joe Smolic of Euclid, Ohio.

Rogers Display Co. of Cleveland, a designer and fabricator of trade show exhibits, promoted John Vrhovnik to senior account executive.

Frank W. Zalar of Concord, Ohio has been appointed to vice-president and chief financial officer of Roulston and Co.

Adamics celebrate 40th Raymond and Rose Adamic celebrated their 40th wedding anniversary July 18.

They were married on that date in Burton, Ohio.

They are owners of Adamic Tire and Auto Care in Wickliffe and Imperial Coating Inc. in Cleveland. They have lived in Willoughby Hills for 28 years.

Their family includes Darlene

Crawford of Willoughby, Ray Jr., and Mike, both of Hendersville, N.C., Rose Graff of Ft. Lauderdale, Fla., and Laurie Rosen of Willowick. There are 12 grandchildren.

Poje's Wed 50 Years! Richard and Faye Poje celebrated their 50th wedding anniversary July 11 with a reception at the Punderson Manor House in Newbury Township, Ohio.

They were married July 14, 1943.

Poje was a U.S. Navy veteran of World War II. He was employed by Glascote products in Euclid and General Electric in Mentor, retiring in 1983. Faye Poje is a homemaker. They have lived in Mentor 26 years.

They have one daughter, Pamela Colton of Mentor, and two grandchildren, Tracey Shaffer and Gary Colton.

Get Well Stan Erzen

Best wishes for a speedy recovery to Stanley Erzen of Chardon Road in Euclid, Ohio who had been confined to University Hospital following surgery.

Stanley is a "good-guy, good-neighbor" who spends most of his time helping his

friends whenever the need arises. Last year he wrote an article in the American Home concerning his night spent lost in the woods following his automobile being stuck in the mud in Geneva, Ohio.

Slovenians on TV

Frank Gorenek of Willowick called in Tuesday afternoon to report he was watching the noon news on Dick Russ's program and the last scene from Denver, Colorado where the Pope had been visiting was of two teenagers. On the back of their T-shirts was a sign "Slovenija" and their new, beautiful Slovenian flag.

Thanks, Mr. Gorenek for letting us know about this significant event which shows that Slovenia is becoming more active and popular in world events.

Also seen four times this weekend on channel eight were various pictures of Catholics and their religious activities. The same film starts off with the Pope and ends with Frank Sega and his wife receiving Communion in the beautifully redecorated St. Vitus church. Frank is such a good-looking guy, he's become a TV star!

Gorjanc
HEATING · COOLING
Established 1963

(216)692-2557

Whenever you have a problem with water tanks, air-conditioning, furnace, or want installation, call on well-known, trusted and reliable American Slovenians from Gorjanc.

SALES · SERVICE
INSTALLATION
FURNACES
AIR CONDITIONERS
BOILERS
HUMIDIFIERS
AIR CLEANERS
SHEET METAL
REFRIGERATION

760 E. 200TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119

Coming Events

Sunday, August 29
Collinwood Homecoming Celebration beginning at 3 p.m. and concluding at 8:30 in the Upper Hall at which time Bob Kravos will be formally honored. Music, dancing, food all day long.

Saturday, Sunday, Sept. 4, 5
Bishop Baraga celebration in L'Anse, Michigan.

Sunday, Sept. 5
St. Vitus Centennial Mass and Banquet. Please contact rectory for tickets: 361-1444.

Labor Day, Monday, Sept. 6
"Songs & Melodies of Beautiful Slovenia" Radio Picnic at Croatian Center in Millvale, Pa 12 noon - 8 p.m. Traditional foods & baked delicacies plus B-B lamb-pork-chicken. Music by Dick Tady Orch. - Pgh. Friday-Niters Tamburitzans & Button-Box Ensemble.

Sunday, Sept. 12
Dance at West Park Slovene Home, 4583 West 130th St., Cleveland featuring Eddie Rodick.

Sunday, Sept. 19
St. Vitus Altar Society Annual Chicken and Roast Beef Dinner, in auditorium.

Sunday, Sept. 26
St. Vitus Class of 1931 honors Fathers Victor Cimperman and Victor Tomc beginning at 1 p.m. at Slovenian Country House. For tickets call 531-3485 or 884-0425. Everyone invited.

Sunday, Oct. 3
Friends of Slovenian National Home, St. Clair, Fall Brunch.

Sunday, Oct. 3
Spaghetti & Meatballs Dinner, 11 a.m. to 1:30 p.m. in St. Vitus Hall, E. 62nd & Glass. Donation \$5.00. Sponsored by St. Vitus Holy Name Society to mark the 100th Anniversary of St. Vitus.

Sunday, Oct. 10
Dance at West Park Slovene Home, 4583 W. 130th St., Cleveland featuring Dan Peters.

Sunday, Oct. 10
St. Mary (Collinwood) school reunion with noon Mass and dinner at 1 p.m. in Slovenian Home on Holmes Ave. Tickets are \$15. Contact rectory for tickets.

Sunday, Oct. 10
AMLA Clambake/Steakbake at AMLA Recreation Center in Leroy Township.

Sunday, October 31
Sixth Annual St. Vitus Alumni Honoree Day.

Sunday, Nov. 14
Dance at West Park Slovene Home, 45832 W. 130th St., Cleveland, featuring Joey Tomsick.

Jeffrey Creighton Kastelic and Julie Lynn

Grdina — Faulhaber
Funeral Homes

17010 Lake Shore Blvd. 4703 Superior Ave.
531-6300

Funeral Facilities Available
Throughout Lake County
944-3300

A TRUSTED TRADITION FOR 85 YEARS

MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS
FOREIGN & DOMESTIC
STATE EMISSIONS INSPECTIONS

SUNOCO
DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

EUCLID SUNOCO SERVICE

EAST 200 SUNOCO
481-5822

470 E. 200 ST.
MON-FRI 6 AM-11 PM
SAT 7 AM-11 PM
SUN 9 AM-9 PM

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR
Joe Zigman, owner

AMERISKA DOMOVINA, AUGUST 19, 1993

Zelle Answers Critic

(A letter to Mr. Vladimir Pregelj, Washington, DC from Joseph Zelle)

Dear Mr. Pregelj:
Thank you for the correction to the two Slovenian movie titles that appeared recently in an article of mine in the *Ameriška Domovina*. When I first began to read your letter, a hot feeling of embarrassment and confusion surged up in me. I felt very guilty of having done something terribly wrong. After a second reading I calmed down and felt somewhat relieved.

"Samorastnik" is not only an unusual word, it is a terrible word. It gave me a great deal of difficulty. I even decided not to list the titles of the movies because of it and especially Medusa's "splav." However, I decided even a bad translation would do no serious harm, even to the movie buff.

I cannot accept "Self-Sown." It makes no sense. "Self-Grown" is better, a literal translation, but self-grown what? Potatoes, tomatoes? Of course not; the Slovenian noun implies a male being. It excludes the female in this day of female equal rights. Samorastnika?

The dictionary definition you quoted does not go far enough, in my opinion. I picture a "samorastnik," one who grows and develops both physically and especially culturally under handicapped

conditions. For me the perfect example is Abraham Lincoln. I toyed with the title of "Self-made" or "Self-made Man" but decided against it.

In a way I consider myself a "samorastnik" despite my college education: because actually I myself had to do all of the studying anyway. The universities generously presented me with sheepskins which were proof that I wore the seat of my pants in classroom chairs and faithfully passed all the exams that the professors and instructors devised to try to flunk me.

How could I include all that information in a single word in the title of the film? That was my problem. Kotnik's and Komač-Skerl's and Wolf's dictionaries were no real help either. Unfortunately I chose **aboriginies** instead of "A Self-made Man."

"Splav Meduze" was the real frustrating problem though. Since I had never seen any Slovenian films, I knew I was treading on very thin ice. Kotnik gave two meanings: raft and abortion. Since this was a modern film, and abortion is the catchword in our modern society, I unwittingly selected the latter meaning. But I was skeptical and unhappy with the choice.

I finally reasoned thus: better to risk a gross mis-translation for one or two titles and rather thus bring in the other titles. Particularly as I wanted to in-

clude the names of directors or producers of the selected films.

I felt that so very few people knew anything about Slovenian films, that I should mention the titles (with no intentions of deceiving anyone). I was particularly proud of "Flight of a Dead Bird." It seemed to ring like a typical artie film and translated beautifully, almost poetically into American.

My philosophy has always been to bring as much Slovenian into the American language as I can, which along with English, is the dominating medium of communications throughout the world presently. (Something like Latin was for the known world of the Roman Empire for centuries.)

Slovenia is such a tiny jewel of a country and it proudly has become an independent nation in the world after a thousand-year struggle for recognition. It took the calvary of a communist revolution and a holocaust of thousands of innocent Slovenian lives as well as displacement of my blood-brothers and sister refugees scattered to all four corners of the globe for the resurrection of Slovenia at long last.

There these unhappy survivors who loved their country, Slovenia, struggle lonely, deserted lives in ignominy as "traitors to Slovenia" in a strange foreign country and hostile environment for a half century already. But for the grace of God my corpse would be rotting in a mass grave at Kočevski Rog, Teharje, or in some unmarked hero's tomb in one of the Slovenian forests today. I owe it to my Slovenian heritage to make Slovenian publicity my life's work.

(I lovingly call the land of my forefathers the poor man's Switzerland!)

I apologize that I upset you

with the mis-translation of the titles. Also please forgive me for this lengthy letter. I was not trying to answer your letter or justify my mistakes, but I did want to let you know of the serious thinking and feel-

ings that went behind the translation.

Thanking you again and,
z najlepšim slovenskim pozdravom!

—Jožef Zelle

Closing 100 year gala for St. Vitus church

St. Vitus parish, established in 1893 as the first American Slovenian parish in the state of Ohio and the diocese of Cleveland, will have the closing ceremony for its Centennial Year on Sunday, September 5. The event will mark the end of a year-long series of parish events honoring the 100th year since the founding of St. Vitus parish.

The ceremony will begin with a noon Mass in the newly redecorated St. Vitus Church, 6019 Glass Avenue, Cleveland. Bishop Anthony M. Pilla and Auxiliary Bishop A. Edward Pevec will be the main celebrants. Other diocesan and religious priests will concelebrate.

After the noon Mass a formal banquet will follow at the Slovenian National Home, 6409 St. Clair beginning at 2 p.m. A short program will follow the dinner.

Due to limitation of dinner tickets interested parties should call the parish rectory at (216) 361-1444 and ask for the parish secretary, Agnes Turk. All dinner tickets

MUST be prepaid in advance. Reserved tables will accommodate 10 persons. Tickets are \$30.00 each per person.

The current pastor of St. Vitus is Father Joseph P. Božnar while Father Richard A. Evans is the associate pastor. Father Božnar has been the pastor since 1979 and is the sixth pastor of the church.

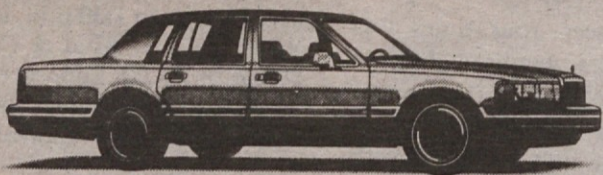
Thanks

Caroline Lokar of Euclid, Ohio expresses her thanks to all her friends for their visits, cards, gifts, phone calls and prayers during her recent illness. She especially wants to thank her son-in-law Wally and daughter Caroline Elsie Frank for taking care of her during her recuperation. Visitors are welcome at her daughter's home.

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

'92 LINCOLN TOWN CAR

- Leather seat trim
- Dual power seats
- Keyless entry
- Aluminum wheels
- Head lamp convenience group
- AM/FM stereo cassette
- Defroster group
- Power deck lid pull down
- Automatic temperature control
- Low Mileage
- Stock #1701

ORIGINAL LIST \$33,810
LESS \$13,920

You Pay \$19,890

ED PIKE

OPEN MON., TUES., WED. & THURS. TILL 9 P.M.

9647 Mentor Ave., Mentor 942-3191 357-7533

VIDEO TAPE

Nice & Easy
Step By Step
BAKING

- Krofe •Potica
- Strudel •Pohanje
- Potato Pancakes
- Noodles and Cabbage
- AND MORE

IDEAL for...Brides...Showers...
Xmas Gifts...Personal

PRICE \$29 — Write to:
FLO'S KITCHEN
38453 Wood Road
Willoughby, OH 44094

Check out this coupon!

Get \$10.00 and FREE Checking at:

798 E. 185 Street
Cleveland, OH 44119
529-3059

If the lines are getting too long and the answers to your service questions are too short, consider a better alternative, Home Federal. We're a sound, community bank that's big on service. And we have an 82-year history of friendly, warm banking service to prove it. We want you as a customer so much that we will give you \$10.00, your first order of checks, plus free Checking! Just bring this coupon to Home Federal and establish a banking relationship that you can enjoy for years to come.

CLIP COUPON

Clip this coupon & bring it...HOME.

Bring this coupon to Home and receive your \$10.00 bonus to establish a banking relationship that you will enjoy for years to come.

Expires 6/30/93

HOME...The best place to bank.

FDIC Insured

Today's Best Value in Senior Living

Cardinal EUCLID RETIREMENT VILLAGE

- Private garden apartments
- No endowment or entrance fee
- 24-hour emergency pull cord
- Free laundry facilities
- 24-hour security
- Free transportation
- Planned activities
- Nutritious meals

25900 Euclid Ave.
Euclid, Ohio 44132

CALL TODAY FOR A BRIEF
TOUR AND FREE LUNCH (216) 261-8383

Slovenia Is Hot!

by Tony Petkovsek

The temperatures seemed to hover around the 90 plus degrees mark during the ten days we spent in Slovenia from July 28 until August 6. Although air conditioning was not to be found except for in a few specialty shoppes and on the modern motorcoaches during our travels, the fresh and cool mountain air in the Lake Bled area was quite welcome the first few days.

On our stay in Ljubljana we visited the new and "air conditioned" Dairy Queen in the heart of the city with hamburger specialties in addition to the many frozen custard products. A plain hamburger and a small coke were about two dollars as we noticed that prices in general were pretty much on par with those here. By the way, the first McDonald's is coming to Ljubljana, very close to Dairy Queen, as well as in an outlying area in Domžale.

Of the many great dining experiences aside from eating at the hotels, our visit in the old coastal town of Piran at the restaurant "Tri Vidove" or Three Windows, was very worthwhile since we enjoyed a dish broadcaster Bill Randle made famous here in the States: Filet John Dory which is prepared with monk fish.

The situation in the former Yugoslavia has not helped foreign tourism but for anyone who has visited there on various tours with Kollander Travel like the SNPJ fraternal society and junior chorus, the Richie Vadnals, etc., all are reporting perfectly peaceful and very safe circumstances wherever they travelled in beautiful Slovenia. The only sign of problems was on television reports which are constant, especially from neighboring Croatia.

Polka Hall of Fame Balloting

Election ballots for the American Slovenian Polka Foundation's Hall of Fame 1993 Awards are being mailed to the membership. Winners will be tallied and then announced at the Awards Show in November in Euclid. Various nominees will be listed for the annual categories of Cultural, Support & Promotion, Button Box Individual/Duet, Button Box Groups, Best New/Young Band, Band of the Year, Record of the Year, Musician of the Year and an unprecedented nine nominees for the Sideman of the Year including Phil Srnick, Murray McFadgen, Dan Wojtilla, Mark Habat, Eric Noltkamper, Fred Gregorich, Bob McBride, Gene Tebo and Dick Flaisman.

The 1993 Lifetime Achievement nominees include Jack Tady, Verne Meisner, Frank Vadnal, Tony Vadnal, Norm Kopal, Florence Unetich, and Joe Fedorchak.

The sixth annual awards program will again be held at Euclid Shore Cultural Center

on Saturday, November 27 with a "Meet the Winners" Dance Party downtown to follow at the Marriott Society Center Hotel just off Public Square on St. Clair Ave.

Joey Tomsick and Lisa Baco

Noted polka bandleader and my radio co-host, Joey Tomsick, joins in marriage with Lisa Baco on Saturday, August 21, at a morning service at the Shrine of Our Lady of Lourdes on Chardon Hill in Euclid. Close to 500 are expected at a glamorous reception set for the Slovenian National Home on St. Clair Avenue. Governor George and Janet Voinovich are expected to be in attendance. A fine couple with Euclid roots will continue residing here. Congratulations to Joey and Lisa as they begin their new life together right on my birthday.

Zokol does well in PGA Tourney

(Photo by Tony Grdina)

During the weekend of August 12-15, Richard Zokol of Vancouver, B.C., Canada, participated in the PGA Championship at the Inverness Club in Toledo, Ohio.

Richard had rounds of 66-71-71-70 to finish six strokes behind the winner, Paul Azinger.

During the tournament his relatives from Cleveland, Joe and Mary Grdina and sons Michael and Mark were on hand to cheer him. Also Tony and Betty Grdina, Frank, Ed, Susan and Frank Zitko Jr. and Charlie Vrtovsnik helped lead the cheers.

American Home photographer Tony Grdina spoke with Zokol after the tournament and they reminisced about some of the great shots Richard made, particularly the 18th where he hit the ball out of the surrounding sand-trap and it landed on the green and rolled right into the cup. Grdina remarked how the crowd gave Zokol a nice round of applause for that one.

Habat Comments

John Habat of Euclid, the Cleveland Style Polka Hall of Fame curator, called on Friday to comment on James Debevec's column last week concerning the beautifully renovated St. Vitus Church.

Habat said, "St. Vitus is an attraction rather than a distraction. And it is now a major focal point demonstrating what Slovenians working together can do. It is a must see stop for tours of Slovenians visiting Cleveland."

Italian Actions Threaten Slovenia

Late last week Italy's Minister of Defense Fabio Fabbri said Italy had decided to send troops to its border with Slovenia. This action was in response to threats expressed by Bosnian Serb leaders that they would carry out reprisal attacks if NATO aircraft carried out bombing raids against Serb positions in Bosnia. One of the NATO airfields from which such attacks would be launched is Aviano, in northeastern Italy. U.S. Secretary of State Warren Christopher recently visited Aviano, which is north of Venice.

Fabbri said, however, that there were other considerations as well. "We know the frontier to be the point through which arms and explosive materials from the regions of the former Yugoslavia flow, along with people," he asserted. Calls for more protection have come from political leaders in the region bordering Slovenia. The police there have increased security measures at possible terrorist targets, such as airports and train stations, tourist resorts, etc.

Several weeks ago authorities in Slovenia discovered a cache of weapons and ammunition that had been smuggled into the country last September and October. The case is still under investigation, but over 100 tons of weapons and ammunition were found. Slovenia is a part of the arms embargo the United Nations imposed on the former Yugoslavia, so the matter does have the potential for international ramifications for Slovenia.

It is also the case, however, that there is a long and traditional hostility toward the Slovene minority in northeastern Italy on the part of the local Italian authorities, not to mention the central authorities in Rome. This needs to be kept in mind in assessing what is really going on. It is a convenient excuse to intensify pressure on the Slovene minority in Italy and on Slovenia itself, this in connection with Italian interest in the Istrian peninsula, most of which lies in Croatia and the rest in Slovenia. There has been a resurgence of nationalism among those Italians who were expelled or chose to leave areas that came under then Yugoslav control in the years after World War II. This issue is likely to become more important in the future.

Writing of the Italian decision to send troops to the border with Slovenia, New York Times reporter John Tagliabue remarked from Rome: "Their role would apparently be to help guard the mountainous border with the former Yugoslav republic of Slovenia, and to patrol potential terrorist targets."

Italian authorities also are alleged to have uncovered ties between Italian organized crime and what are described as "radical factions" that exist in Yugoslavia (now consisting of Serbia and Montenegro) and the republics that seceded from the former Yugoslavia.

Indeed, the authorities claim to have found links between these groups that point to cooperation in the terrorist bombings that occurred in Rome and Florence last May and in Rome and Milan last month.

In a report in Monday's New York Times, reporter Tagliabue cited remarks by Italy's police chief, Vincenzo Parisi, that evidence existed to show cooperation in terms of weapons smuggling and other "favours" exchanged among criminal organizations in Italy and the former Yugoslavia. These are people, Parisi said, who pursue their goals without respecting international bound-

daries.

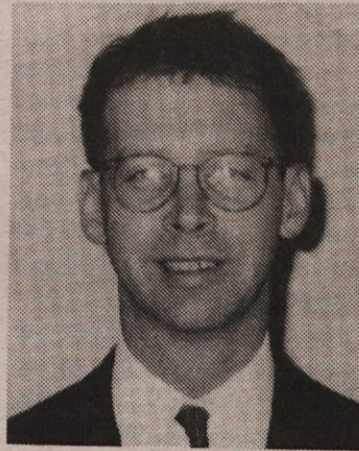
Although the full details have not arrived yet, there has been in recent days a serious disagreement between Slovenia and Italy on a variety of issues.

Slovenia also has a series of disputes with neighboring Croatia. These two countries are attempting to resolve these issues through constant negotiations, however, and some progress has been reported in the last few weeks.

Slovenia's relations with its two other neighbors, Austria and Hungary, have been relatively good recently and especially in the case of Hungary appear to be growing even closer.

Dr. Rudolph M. Susel

Robert Lanigan running in Ward 11

Robert D. Lanigan

I would like to take this opportunity to introduce myself as a candidate for Cleveland City Council in Ward 11.

As a member of the Slovenian Home, I have a special interest in and respect for the Slovenian community in Collinwood. My wife, Valerie, and I live just down the street from Slovenian National Home on Holmes Avenue and we have met many good neighbors through our relationships with fellow members.

Through my work at Collinwood Community Services and through numerous discussions with residents and business men and women in Ward 11, I know many of you

are ready and eager for new leadership and a new direction for our ward.

In my 15 years as a community service worker, I have organized two youth peace conferences, worked on the Mayor's Youth Violence Advisory Council, facilitated O. H. Perry's shared governance team, worked on the City of Cleveland's Anti-Drug/Anti-Gang Task Force, and am a member of both the Collinwood Dialogue Group and the Collinwood Educational Task Force.

Cleveland is a city of neighborhoods, and Collinwood is a neighborhood with unlimited possibilities. Our neighborhoods are where our children grow, play and learn, and it is time for our children and our neighborhoods to come first. Through an open and continued dialogue with the residents and business community of Ward 11, I believe that together we can make Collinwood a model neighborhood once again.

Join us. Together we can make a difference.

Robert D. Lanigan
Candidate Cleveland
City Council Ward 11

Gateway GM Manor
Apartments

Take a Closer Look at

Euclid's Finest Senior Residence

- Scheduled Transportation
- All Electric Kitchens
- Walk In Closet
- Full Carpeting
- Housekeeping
- 24 Hour Security
- Activity Room with Bacci/Balinca Court and Swim SPA/JACUZZI

For information call
Florence Ross, Manager — or
Nancy Ramey, Asst. Mgr.

4 Gateway Drive
Euclid, Ohio 44119
(216) 383-1459

Gaspari Curtain in St. Clair Slovenian National Home —

Renovation Set for Stage Curtain Mural in St. Clair National Home

The Slovenian National Home on St. Clair Avenue has a valuable asset in the form of a stage curtain painted from an original painting by Maksim Gaspari, a great Slovenian folk artist. The curtain is shown in the photo above.

In 1942, the then board of directors of the Home commissioned an English-born artist, Shirley Braithwaite, to reproduce Gaspari's painting as a stage curtain. Incidentally, Shirley Braithwaite was a man, despite his unusual given name.

The curtain measures 30 feet by 40 feet and is an oil painting on canvas mounted on a wood frame. Over the past 50 years the condition of the curtain has deteriorated to the point that it requires immediate attention if it is to be preserved.

The "Friends of the Slovenian National Home" decided to support a renovation of the curtain, consulting a variety of architects and other professionals. The conclusion drawn was that if the curtain is to be preserved, the restoration work must be undertaken without delay.

Letters and an attractive brochure have been mailed already to members of the now tax-exempt "Friends" organization, requesting financial support for the project. The fundraising material will be sent to various organizations and individuals not involved in the "Friends" organization, but who support their Slovene heritage, of which the Gaspari curtain is a beautiful part.

The "Friends" have established three formal categories of donations, although gifts in any amount are welcome and will be acknowledged.

Contributors in any of the three "giving bouquet" categories will have their names entered on a contributor's plaque, which will be displayed in the main auditorium.

The **Edelweiss (Planika)** category is for gifts of \$1,000 or more. The planika is one of the most loved of alpine flowers and grows high in the Julian Alps.

The **Carnation (Nagelj)** category is for gifts in the amount of \$500. No Slovene national costume is complete without a Nagelj.

The **Gentian (Encijan)** cate-

gory is for gifts in the amount of \$100. This attractive flower grows on mountainsides in the spring.

If you've received the fundraising material, respond as generously as you can. Do remember to make your checks payable to Friends of the Slovenian National Home, Inc. And remember also that your donations are tax-deductible if you itemize your deductions.

If you haven't received the material and would like to see it, call (216) 943-9228 or write the Slovenian National Home, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44109.

The Original Painting

As noted, the painting is the work of a great Slovene folk artist, Maksim Gaspari. The mural curtain is an enlargement of the original, whose location apparently is not known today.

The painting is an allegory of Slovene culture. A young woman in a national costume is seated in the center beneath a mighty linden tree. She depicts "Mother Slovenia" and is being offered fruits and flowers by the children. To the left of the tree are three important literary figures: Simon Gregorčič (with glasses), Bishop Anton Martin Slomšek (in the background) and Anton Aškerc (bearded).

On the right side is the foremost Slovene writer Ivan Cankar (with the flower in his buttonhole). The bearded man behind him is the painter Ivan Grohar, at whose side stands the writer Ivan Tavčar. A "Sokol" in uniform completes the group.

Leaning against a birch tree and reading a book is France Prešeren, the foremost Slovene poet. Other figures in the painting are men and women dressed in national costumes from different parts of Slovenia. In the background is Bled, the beauty spot of Slovenia and a world famous summer resort.

The Restoration Work

The first step in the restoration process is to take down the curtain and inspect it very closely. Once laid out, the curtain will be examined for damage not visible previously. Any damage found, such as tears, holes or the presence of fungi will be treated appropriately and sealed. After the ini-

tial repairs have been made, the entire back surface will be relined with a new canvas.

After this process, the painting then will be dry cleaned to remove surface impurities from the extended (50 years) exposure and handling. Once cleaned, surface repairs will be undertaken. Locations previously sealed will be repaired further to eliminate depressions. Then inpainted and repaired areas will be painted to match the existing art detail.

After a final examination, the entire curtain will be sealed and varnished. This painstaking process will preserve the curtain for many years.

The restoration will be done by a local Slovene American, Damjan Krese, the owner of the Mural Art Gallery, which is across St. Clair Avenue from the Slovenian National Home. He is well qualified and was selected after consultation with restoration experts.

Mrs. Zupan attacked

Well-liked St. Clair resident Maria Zupan, 79, was attacked by two youths Monday morning on E. 61 St., on her way to St. Vitus church.

She was beaten by two youths as she neared the church. She was en route to the 7:30 a.m. Mass. Police said two youths jumped from a car and beat the woman, then grabbed her purse and fled.

Mrs. Zupan suffered a fractured skull.

A 16-year-old Cleveland was eventually arrested. The second youth is being sought.

Her purse contained a rosary. Mrs. Zupan is noted for her skill in growing beautiful flowers. Two years ago, she donated over a dozen geraniums to the Ameriška Domovina which were displayed in the front window and admired by everyone who came into the office.

Best wishes for a speedy recovery.

In Memory

Enclosed is my check for one year's renewal to the excellent American Home paper, plus \$15.00 in memory of my father **Anton's** 32nd August anniversary.

Rose Chandek
Cleveland

Donation

Thanks to Frank Ferkulj of Mentor, Ohio who donated \$20.00 to the Ameriška Domovina.

Return Trip to Japan

by John J. Prince

Seoul, Korea, surprises you with its size - 11,000,000 people makes it the seventh largest city in the world — and modernness of the city. My first visit to that city began after a long 13-1/2 hour non-stop flight from the midwest.

The hotels were beautiful as was the 1988 Olympic Park area. Perhaps the most surprising sight was a medium sized baseball stadium. It now serves one of the eight professional baseball teams in Korea. They are much less publicized than the better known Japanese professional teams that play before crowds of up to 60,000 in two six-team leagues.

But the most satisfying event in foreign travel, I have always found, is to make a friend, or even stay with people, in a foreign country. I took one of Seoul's four subway lines to the Lotte complex where there is an impressive giant indoor amusement area, ice skating rink and connected stores, and as I stood outside looking at a subway map a Korean college girl offered to help me. She took me around the rest of the day, finishing with a picturesque boat ride on the Ham River back to my hotel as the sun set. (She had spent several months with her relatives in Washington, D.C. and her English was excellent, in contrast to my ignorance of even one word of Korean).

It was a two hour flight from Kimpo Airport, Seoul, to Narita, the Orient's main international airport located some 50 miles outside Tokyo. My friend of 35 years, retired Japanese Navy Captain Hiromitsu Koyanagi met me at Narita-hikojo (airport). We hadn't seen each other since my last visit to Japan 20 years ago. I had visited Japan five times previously but had been hesitant to return to Japan partly because of fear of going home a poor man. My fears were more than justified. Not only is the value of a dollar down from 360 yen to barely over 100, but prices (in yen) have increased much faster than in the U.S. Medium priced hotels in Tokyo, the most expensive city in the world now, were at least \$140.00. (That also happened to be the minimum fine for parking overtime at a Tokyo parking meter).

Visiting a super market, a bag of 8 apples was 400 yen and one eating orange was 78 yen (that's about 75 cents). Virtually all food prices were much higher than in the U.S. But American fast food franchises are all over the larger cities and their standard sandwich, fries and drink for lunch is priced from \$3 to \$6. American convenience stores such as 7-11 are everywhere, too. Even Lawson's, which died in the U.S. and was replaced by Dairy Mart, is alive and well all over Japan.

On a Friday morning I went to Tokyo station to take the

Shinkansen (Bullet train) to the southern terminus, Fukuoka a city of about 2,000,000 on Kyushu, the southernmost of the four main islands that make up Japan. The platform was crowded with girls in their school uniforms and I found my seat was in a car half filled with them. When 2 ladies from their group sat next to me I asked (in Japanese, in which, unlike Korean, I have about half of a basic vocabulary) if they were the teachers. They said they were and they were, as was obvious, taking their class on their school trip to southern Japan. The girls seemed as if they were about 14 or 15, but I was told they were high school seniors. It was charming to see teenagers who, as in many other countries I have visited, don't seem to feel the need to adopt the premature, and often pseudo, sophistication standards of many American teenagers with their rush to use cosmetics, drive cars, get away from their families and get with the opposite sex.

In any event, after I began to talk to the teachers, a dozen of the students gathered around — all smiles — to listen. Soon they were asking me questions about the U.S., about Cleveland ("It's on Lake Erie, one of the 5 Great Lakes" I would often have to explain) and about my family and profession. In Japan, incidentally, "bengoshi" (lawyers) are very respected. Additionally, *every time* I asked "America ni iki tai deska?" (Would you like to visit America?), there was always enthusiastic "Yes, very much," in reply. It was heartwarming to see how much affection, or at least interest, the younger generation of Japanese still have for our country.

Japanese students always seemed anxious to talk to Americans. But they are often restrained by shyness (in Japan, Russia and many other countries you don't start conversations with strangers as readily as you do in the U.S.) and a lack of skill, or at least confidence, in English. So I became their American friend during the rest of the 5-hour trip at an average speed of something like 110 m.p.h. And when candy or anything was passed around, the girls included their new friends. When we parted at Fukuoka they waved goodbye until I couldn't see them any longer.

I went on further west an hour and a half to Sasebo where I had been stationed some 30 years ago at the American Naval base. (It was in the news, complete with a segment on the ABC program "20-20" February 19, during the last 9 months because a homosexual sailor was killed by another sailor.)

(To Be Continued)

The tongue is more to be feared than the sword.
— Japanese proverb

VESTI IZ SLOVENIJE

Italija pošilja vojaške enote v bližino meje s Slovenijo — Slovenija zahtevala pojasnilo — Lojze Peterle vodil sejo vlade

Pretekli teden se je italijanska vlada odločila, da bo poslala vojaške enote v kraje severovzhodne Italije, v kraje torej, ki mejijo s Slovenijo. Vzrok za ta ukrep naj bi bila italijanska želja, da učinkoviteje nadzoruje mejo, preko katere »radikalne skupine« iz republik oz. držav nekdanje Jugoslavije trgujejo in tihotapljujejo z orožjem ter se povezujejo z organiziranim podzemljem v Italiji, v prvi vrsti s tkim. »mafijo«. Te skupine druga drugi delajo »usluge«, je dejal italijanski obrambni minister Fabio Fabbri. V zadnjih mesecih je sicer prišlo v Italiji do še nepojasnjenih bombnih napadov v mestih Milano, Firenze in Rima. Italijanska vlada naj bi reagirala v zvezi z okrepitevijo vojaške prisotnosti v krajih ob Sloveniji tudi na prošnje lokalnih civilnih oblasti, ki so sicer že odredile povečane varnostne ukrepe v objektih (železniške, avtobusne postaje, javne zgradbe itd.), ki bi lahko bile tarče teroristov ali kriminalcev.

Slovensko zunanje ministrstvo je v imenu vlade močno reagiralo na italijansko odločitev. Pretekli četrtek je ministrstvo izdalo izjavo za tisk pod podpisom državnega sekretarja Ignaca Goloba. Bistvo izjave je:

»Ukrepi najavljeni s strani Ministrstva za obrambo sosednje Italije, so nerazumni in v popolnem nasprotju s pogovori in rezultati pogovorov z italijansko delegacijo na gradu Strmol pred dvema dnevi, čeprav nas Ministrstvo za zunanje zadeve Italije prepričuje, da temu ni tako. Zahtevali smo dodatna pojasnila z Ministrstva za zunanje zadeve Italije. Za jutri, v petek (13. avg., op. ur.), je g. Lojze Peterle, podpredsednik Vlade in minister za zunanje zadeve Republike Slovenije, sklical izredno sejo Vlade.«

Pretekli petek je res prišlo do vladne seje pod Peterletovim vodstvom. Poudarek je bil na nadaljevanje diplomatskih pogovorov z Italijo, ki še vedno vztraja pri stališču, da ukrepi niso izrecno proti Sloveniji, ampak predvsem zadevajo delovanje krogov v novi tkim. Zvezni republiki Jugoslaviji (Srbija in Črna gora), in drugih republikah južnih od Slovenije. Slovenski obrambni minister Janez Janša je reagiral sorazmerno milo na italijanske ukrepe.

Res pa je, da je med Slovenijo in Italijo več odprtih vprašanj. Tako je opaziti v Italiji rastoče delovanje krogov, ki se zanimajo za Istro in druge kraje, iz katerih so se izselili po drugi svetovni vojni številni Italijani. Iz »Sporočila« Slovenske skupnosti, ki predstavlja številne v Italiji živče Slovence, je razvidno, kako nenaklonjena do svoje slovenske manjšine je bila in je še italijanska oblast, tako lokalna kakor osrednja.

Na uradni ravni sta obe državi kot člani Sveta Evrope pripravljene na stalen dialog o odprtih zadevah.

Janša dvomil v neodvisnost pravosodnih organov v Mariboru — Ti mu očitajo poskus političnega vplivanja na pravosodstvo

Že dalj časa je slovenski obrambni minister Janez Janša tarča levčarskih elementov v Sloveniji (čeprav je sam član socialdemokratske stranke), ki mu ob vsaki priložnosti mečejo polena pod noge. Ob formiranju nove vladne koalicije po zadnjih, decembrskih volitvah, je v tej kampanji med drugimi prednjačil Zmago Jelinčič, ki je nastopal oblečen v srajci skrajnega, desničarskega nacionalista, v zadnjem času pa je bil razkrin-

kan kot sodelavec tajne policije bivšega komunističnega režima. Pripadniki tega takratnega režima so seveda še vedno močno zastopani v obstoječih državnih strukturah, tako tudi v pravosodstvu.

Povod za najnovejšo napade na Janšo je bil odkritje več kot 100 ton orožja na mariborskem letališču. Na tiskovni konferenci, ki ga je imel Janša pretekli teden, je izrekel več kritičnih pripomb na delovanju pravosodnih organov v Mariboru. Igor Kršinar je v *Slovincu* 11. avgusta takole poročal:

»Minister je ovrigel namigovanje, da so za mariborsko afero vedeli vsi pomembni slovenski politiki. Iz zbranih dokumentov se vidi, kdo je v resnici kaj vedel o nezakoniti trgovini z orožjem. V zvezi s preiskavo o tem je Janša omenil podatek, da so bili osumljenci izpuščeni iz pripora (nobeden izmed njih ni hotel dati izjave) kljub temu, da prvobitoženi Hasan Čengić sploh ni bil prijet. Nanj je še vedno razpisana mednarodna tirailica, zato obstaja možnost, da osumljeni navežejo stik z njim. Namestnik tožilca v Mariboru naj bi preiskavo tudi usmeril v dejstvo, kako je bilo orožje odkrito, oziroma kako je bil kriminal odkrit namesto da bi predvsem odkrivali izvir in namen orožja. Govori se tudi, da naj bi kriminalno dejanje prekvalificirali v carinski prekršek, kar po ministrovih besedah pomeni enačenje prekupčevanja z orožjem s tihotapljenjem dveh banan, to pa bi zagotovo razvrednotilo mednarodni ugled Slovenije. Zato meni, da bi morala ozadje pri aferi z orožjem čim prej raziskati tudi parlamentarna preiskovalna komisija.«

Janševe besede so zadale mariborske pravosodne organe v živo in so že naslednji dan odgovorili s sporočilom mariborskega zbora sodnikov. V bistvu so Janši očitali, da skuša vplivati na delovanje pravosodja, s tem pa seveda na neodvisnost le-tega. Politiki, so rekli mariborski sodniki, naj se v neodvisnost pravosodnega ne vmešavajo. Sodniki so tudi apelirali na predsednika Kučana, na državni zbor, na Vrhovno sodišče, in še na druge instance, naj branijo neodvisnost pravosodnih organov.

Na vse to je s posebnim komentarjem v *Slovincu* pretekli četrtek reagiral Igor Kršinar: »V normalni pravni in demokratični državi bi ministrove (Janševe) izjave imeli za vmešavanje v neodvisnost sodstva. Toda za Slovenijo ne moremo reči, da je povsem normalna pravna in demokratična država. Že dlje časa je znano, da se je v slovenski postkomunistični družbi nekdanja partijska nomenklatura obdržala v vseh državnih in ne-državnih ustanovah, torej tudi v pravosodju. Pravosodna oblast je tako lahko neodvisna samo od tistega dela slovenske politike, ki nanjo nikoli ni imel vpliva in ga tudi ne želi imeti. Izgovarjanje na neodvisnost pravosodne oblasti je tako 'privlečeno za lase', saj to v prikriti mafijski družbi (udbovskega izvora) pomeni samo krepitev nekdanjih aparatčikov na sodiščih, ti v povezavi s starimi strukturami rušijo zidove komaj nastale slovenske demokracije.«

V zvezi z afero z orožjem na mariborskem letališču to pomeni, da lahko vpleteni posamezniki uporabijo svoje stare partijske zveze v 'neodvisnem' pravosodju in se tako izognejo kazni, krivdo pa naptijo tistim, ki so njihovo dejanje odkrili. Ko minister (Janša) pravosodne organe opozori na nekatera zakonska določila, ki so jih ti pozabili upoštevati, in celo podvomi, ali jih bodo upoštevali, to v slovenski nepravni in nenormalni državi pomeni napad na nekaj, česar ni - na neodvisnost sodstva.

Iz Clevelanda in okolice

Piknik na Pristavi—

Klub upokojencev Slovenske pristave priredi to nedeljo, 22. avg., piknik na SP. Pričel se bo s sv. mašo ob 12.30, sledilo bo kosilo. Ves čisti dobiček piknika je namenjen SP. V sredo, 25. avg., pop. ob 1.30 bo na SP mesečna seja Kluba upokojencev. Članstvo vljudno vabljen.

Balinarsko tekmovanje—

To nedeljo začeni ob dveh pop. bo na Slovenski pristavi balinarsko tekmovanje. Vsi člani SP vabljeni, da sodelujejo. Prijaviti se morajo do 1.30 pop. to nedeljo, seveda kar pri balinišču.

Romanje v Frank—

Tisti, ki bi se radi udeležili letošnjega romanja v Frank, ki bo 26. septembra, in potovali z avtobusom, naj za rezervacijo in vso informacijo pokličejo:

Viktor Tominec 531-2728
Vinko Rožman 881-2015
Lojze Bajc 486-3515

Novi grobovi

John M. Vrataric

Včeraj je v Lutheran Medical centru umrl 78 let stari John M. Vrataric, mož Florence, roj. Svete, brat Frances Les in Nicka, veteran 2. svetovne vojne, lastnik Shiloh Metal Products na 4400 Superior Ave. od l. 1949 vse do svoje upokojitve l. 1979. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. v soboto, kjer bodo obredi ob 12.15 pop., v stolnico sv. Janeza ob 1., od tam pa na pokopališče Vernih duš. Ure kroljenja bodo jutri, v petek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

George J. Petric st.

Umril je George J. Petric st., vdovec po Eleanore, oče Patricie Holcomb, Pamele Moore in Georgea ml., 6-krat stari oče, brat Franka, Ann Horvath, Stelle Zupko, Caroline Strumbel in Helen Klemenc (pok.). Pogreb je bil 18. avgusta.

Lucian T. Tritola

Umril je Lucian T. Tritola, oče Antoinette, roj. Primozic, 2-krat stari oče, brat Salvatorea, Anthonyja ter že pok. Petra, Michaela in Carmele Hyclack. Pogrebna sv. maša je bila 14. avgusta v St. Joseph Christian Life Centru. Družina priporoča darove v pokojnikov spomin prav tej ustanovi.

Lillian B. Maleckar

Dne 11. avgusta je v Euclid Meridia bolnici umrla Lillian B. Maleckar, rojena Gliha, živeča zadnjih 33 let v Euclidu, pred tem pa na Bonna Ave., vdova po Franku, mati Denisa in Terryja, sestra že pok.

(dalje na str. 16)

Dva pristavska piknika—

Slovenska pristava prireja v naslednjem mesecu dva piknika. V nedeljo, 29. avgusta, bo Pristavski dan. Piknik se bo začel s kosilom ob 1.30 pop., cena \$9, nato bodo različne športne igre. V soboto, 11. septembra, bo tudi piknik, na njem bo servirana večerja, stejk ali asada. Vsi prisrčno vabljeni!

Banket ob stoletnici—

V nedeljo, 5. septembra, bo v SND na St. Clairju banket ob stoletnici fare Sv. Vida. Rezervacije za ta banket dobite, če pokličete župnišče sv. Vida od ponedeljka do petka, med 9. dop. in 4.30 pop. Banket stane \$30 na osebo in je treba vstopnice vplačati v naprej. (Dopis na str. 10.)

Zadušnica—

V petek, 27. avgusta, ob 8.30 zj., bo v cerkvi sv. Vida maša za Mary Muniza Klemencic, ob prvi obletnici njene smrti.

Izredno uspela—

Preteklo nedeljo sta bila dva velika, tradicionalna piknika. Na Slovenski pristavi je bil poletni piknik župnije Marije Vnebovzete. Piknik je imel zelo veliko udeležbo. Ameriška Dobrodelna Zveza je pa imela svoj »Družinski dan« piknik. Udeležba je bila daleč največja v zadnjih letih, v kuhinji in pri bari so imeli polne roke dela ves dan.

Nagrada proti vrnitvi—

Včeraj zjutraj je nekdo razbil izložbeno okno v trgovini Tivoli v SND na St. Clairju. Odnesele je zbirko punčk in fantov v slovenskih narodnih nošah. Lastnica ponuja lepo nagrado tistemu, ki bi omogočil vrnitev predmetov. Pokličite trgovino na 431-5296.

Napadena—

Faranka sv. Vida ga. Marija Zupan je bila namenjena pretekli ponedeljek k jutranji sv. maši ob 7.30, ko sta jo na cesti napadla dva nepridiprava. Vzela sta ji torbico in jo tako močno udarila, da je imela pretres možganov. Sedaj se zdravi doma, v torbici sta junaka (eden teh, 16-letni, je policija prijela) našla — rožni venec.

Spominska darova—

Ga. Dorothy Tushar je darovala \$25 v podporo našemu listu, v spomin staršev Josepha in Mary Trebec.

Družina Spisich (Frank, Gerri, Amy in Frankie), Willowick, O., je prav tako poklonila \$25, v spomin Mike Spisicha.

Darovalcem se za naklonjenost in podporo najlepše zahvalimo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 216/431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:
\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)
Dežele izven ZDA in Kanade:
\$35 na leto, računano v ameriški valuti

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:
U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency
Foreign:
\$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Fax (216) 361-4088 Published every Thursday

No. 32 Thursday, August 19, 1993

Bistveno zgrešena lestvica vrednot

V zadnjem tednu je bila ameriška javnost precej razburjena nad umorom očeta baje najboljšega košarkarja sveta Michaela Jordana. Komentatorji poudarjajo, da je bila žrtev povsem naključno izbrana, morilca sta osemnajstletnika, ki sta kljub mladosti že dobra znanca policistov, in da je bil tisti, ki naj bi bil ustrelil žrtev, komaj pred meseci izpuščen iz dveletnega zapora, čeprav je bil — takrat komaj 16-leten — obsojen zaradi poskusa umora! Tako gre za najnovejši primer kriminala v ZDA, ki lahko služi kot povod za poudarjanje zgrešenosti vrednostne lestvice. Tiste vrednostne lestvice pač, ki si na vse mogoče (in nekatere komaj verjetne) načine skuša zavarovati osumljence kaznivih dejanj, da njih najmanjše »pravice« niti v najmanjšem obsegu kršijo, skoro pa celotno pozablja na žrtve teh osumljencev. Seveda je treba preprečiti kršenje osnovnih pravic slehernega državljanca, človeka, s strani oblasti. Rastoča ogorčenost javnosti pa utegne slej ali prej izsiliti znatne spremembe tako v zakonodaji kot v organih pregona s sodišči vred, ki bodo prinesle za od kriminala trpeče boljše ravnotežje. K tej gotovo prihajajoči spremembi lahko prispevamo vsi, če ob vsaki priložnosti pristojnim ljudem izražamo svojo jezo, na volitvah na vseh ravneh pa glasujemo za tiste, ki obljublajo odločnejše nastopanje zoper kriminalce. Če sedimo ob strani in se zadovoljujemo le z godrnjanjem, se ne bo nikoli nič spremenilo.

Kriminal v ZDA je takorekoč ob vsakem vogalu. Smrt Jamesa Jordana je odjeknila po vsem svetu, zaradi športne slovitosti njegovega sina. Nešteto je pa kriminalnih dejanj, ki v lokalno časopisje komaj pridejo, če sploh. Ravno pretekli ponedeljek je bila na primer napadena na cesti, ko je bila namenjena k Sv. Vidu na 7.30 zj. sv. mašo, Margaret Zupan. Dva mlada zločinca sta 79-letno žensko zagledala in jo smatrala za lahek plen. Napadla sta jo, jo udarila po glavi tako močno, da je dobila pretres možganov in se še zdravi v bolnišnici. In kaj sta pri njej dobila? Rožni venec, ki ga je imela v torbici. K sreči je policija v tem primeru enega od storilcev — 16-letnik — prijela, drugega pa še išče. Kljub hude-mu dejanju, ni verjeti, da bo zločinec kaj dosti časa ostal v zaporu. Če že zaradi popustljivosti kazenskega sistema samega ne, zato, ker zanj preprosto v zaporih, ki so na razpolago, ne bo prostora. So pač drugi, še hujši kriminalci, ki jih je treba kaznovati s še daljšim zaporom. In to v času, ko je za rešetkami v ZDA večje število obsojenih kriminalcev kot v vsej njeni zgodovini dotlej.

Zaključna prireditev pri obhajanju stoletnice slovenske fare Sv. Vida

V nedeljo, 5. septembra, bo zaključna prireditev v zvezi z enoletnim praznovanjem stoletnice najstarejše slovenske župnije v Clevelandu, danes pa tudi najbolj številčne slovenske fare v ZDA. Dan se bo pričel s sv. mašo, ki jo bosta darovala clevelandski škof Anthony M. Pilla in clevelandski pomožni škof ter bivši župnik pri Sv. Vidu, A. Edward Pevec. Maša se bo pričela ob 12. uri opoldan. Sodelovali bodo tudi drugi duhovniki in cerkveni dostojanstveniki. Javnost je na to mašo seveda najlepše vabljen.

Po maši bo v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue slavnostni banket. Prišel se bo ob 2. uri popoldne. Po obedu bo krajši program. Vstopnice za banket so na razpolago, kakor so tudi mize (za deset gostov), cena banketu je \$30 na osebo. Za rezervacijo vstopnic in več informacije, pokličite tajnico župnije go. Agnes Turk na 216/361-1444. Pričakujejo zelo velik obisk, zato ne odlašajte. Župnik sv. Vida je Jože Božnar, ki na tem mestu služi od l. 1979, ko je nasledil škofu Pevcu, pri fari je tudi pomožni župnik, Rev. Richard A. Evans.

DARINKA in ERNEST LENARČIČ. Pred slovensko cerkvijo na Fell Street v San Franciscu. Junija 1993. (Foto: Ivo Ravnik)

Jubileji in srečanja Slovencev v San Franciscu

V naši župniji Rojstva Gospodovega smo se v soboto, 26. junija, zbrali k zlati poroki nam priljubljenega, odličnega cerkvenega pevca Ernesta Lenarčiča in njegove zveste žene, ljubeznive, zavedne Slovenke Darinke roj. Cernič. Cerkevna slovesnost in ženitovanje je bilo pa še bolj prisrčno ob navzočnosti med Slovenci dobro znanega in spoštovanega č.g. Karla Ceglarja, salezijanca iz Hamiltona, Kanada, Ernestovega prijatelja še iz mladinske dobe na Rakovniku.

Naš cerkveni pevski zbor je slovesno prepeval med poročno sv. mašo v soboto in nato v nedeljo, ko sta somaševala g. Ceglar in naš župnik g. Miho-vilovich. Po maši je bilo v cerkveni dvorani ob kavi in domačih dobrotah veselo razpoloženje ob srečanju z g. Ceglarjem ter znanci in prijatelji iz različnih krajev.

Obujali smo spomine, reševali vprašanja ter želeli g. Ceglarju srečno potovanje v njegov rojstni kraj v Stično, kjer ga čaka še mnogo dela z urejevanjem Baragove zbirke (muzeja in knjižnice) v stiškem sa-

mostanu. V načrtu je pa bilo tudi srečanje treh Ceglarjevih bratov duhovnikov v Stični ob priliki zlate maše salezijanca dr. Stankota Ceglarja iz Hamiltona. G. Karel je imel v stiški baziliki svoje zlatomašniško slavlje l. 1989.

Ker je med nami v San Franciscu več družin iz Metlike in okolice in je družina Ceglar bivala nekaj let tudi v Metliki, kjer sta bila rojena Stanko in njegov brat Ludvik, znan po njegovih mnogih literarnih delih in pesnikovanju, zato je bil g. Karel med nami posebno prijateljsko dobrodošel.

Naš zlatoporočenec Ernest Lenarčič je bil rojen pred 81 leti v verni rudarski družini v Trbovljah v Zasavju. Po končani domači osnovni šoli na Vodah (pol ure oddaljeni od stanovanja) je obiskoval štiri leta obrtno šolo v Ljubljani, ko je bil vajenec v mizarški stroki. Obenem je z veseljem hodil na Rakovnik, kjer se je kmalu začel udeleževati v nastopih kot dramski igravec, nato kot režiser (1930-1940), član pihalne godbe in tamburašev ter pevskega zbora. Tudi šport

Kratkoročni ukrepi so na voljo. Tako bodo v okraju Cuyahoga (Cleveland) imeli na letošnjih volitvah predlog, ki bi od davkoplačevalcev zbral dovolj denarja za gradnjo novega zapora. Tak denar je seveda dodatno breme s strani — zločincev, ki pač morajo živeti dokaj komudno v svojih celicah tisti čas, ki ga res morajo odsedeti v zaporu. Brez pa temeljite družbene duhovne prenov, nam novi zapori, strožje kazni ipd., čeprav dobrodošli, ne obetajo nič bistveno odrešilnega.

Dr. Rudolph M. Susel

ga je zanimal.

Njegovo uspešno udeleževanje na kulturnem in prosvetnem področju, njegova neoporečna drža in razne sposobnosti so mu bile v odliko in v pomoč, da je l. 1934 dobil odgovorno službo pri ljubljanski Vzajemni zavarovalnici, kjer je ostal do l. 1945.

Kot tisoči njegovih somišljenikov, je tudi on odšel tisto pomlad iz domovine. Skupaj z ženo Darinko (poroka 29. VI. 1943 na Rakovniku) je skozi Italijo prišel v Kalifornijo. Oba z ženo sta opravljala različna dela, da sta se pretolkla skozi življenje; vmes je pa Ernest obiskoval šolo za angleški jezik. Nato se je vpisal na San Mateo College, kjer je študiral industrijsko inženirstvo. V tej stroki je bil zanesljiv in spreten uslužbenec, in takó je dosegel celó vodstvo podjetja, ki se je izkazalo kot eno najbolj zanesljivih, kvalitetnih in učinkovitih v notranji opremlitvi pohištvá šol, bolnišnic, bank itd.

Darinka se je posvetila krščanski vzgoji njunih štirih otrok.

Vedno se je tudi dobil čas za izvrševanje verskih dolžnosti v domači župniji v Belmontu, pa tudi za slovensko cerkveno petje v naši — za Ernesta 28 milj oddaljeni — cerkvi Rojstva Gospodovega.

Leta pa tečejo, starost pri naša razne težave, in tako Ernest ne more več k cerkvenemu petju. Vselej smo veseli, kadar se spet srečamo z njim in Darinko v naši cerkvi. Bog vaju ohrani še mnogo let!

V nedeljo, 1. avgusta, je spet prišel med nas Tomaž Starc, mlajši brat našega novega pevca Mariota, sin Jožeta in pok. Pavlinke Starc roj. Lovšin. Zelo veseli smo ga bili. Enako nas je 8. avgusta razveselil tudi Mark Lavriša, ki je pred leti kar pridno prihajal v našo cerkev.

Naš g. župnik bo odsoten štiri nedelje (obisk domačih v Istri). Nadomešča ga misijonar redemptorist Dwaine Marsh. Zajemljivo in razločno pridiguje v angleščini; mašni obred je v angleščini, obe berili pa čita Marija Pečavar v slovensščini. Zborovo (tudi solo: Diane Fir, Jane Dabovich, Aljoša Ravnik) petje naših lepih slovenskih pesmi ob dovršeni spremljavi spretnega organista Aleša Šimenca nam ogreva srca, dela veselje in vzbuja ponos na slovenstvo in goreče prošnje za naš narod. Vsako nedeljsko mašo zaključimo s prisrčnim ljudskim petjem.

Več naših župljanov je letos obiskalo domovino. Po vrnitvi v Kalifornijo vsak turist zatrjuje: »Lepa je Slovenija!«

V naši nadškofiji mora biti ukinjenih oz. združenih blizu 14 župnij. Vzrok: pomanjkanje duhovnikov, neaktivnost župljanov, milijonski stroški za popravila od potresa poškodovanih cerkvenih stavb. Naša cerkev nam še ostane. Bogu hvala! Zahvala pa velja tudi našim skrbnim voditeljem in vsakemu posamezniku, ki si prizadeva, da še ostanemo skupaj!

Angela Gospodarič

Piknik upokojencev Slovenske pristave

CLEVELAND, O. - Klub upokojencev Slovenske pristave priredi svoj piknik to nedeljo, 22. avgusta, na SP. Piknik se bo pričel s sv. mašo ob 12.30 pop. Maša se bo darovala za naše bolnike in vse pokojne člane našega kluba, saj jih je že kar 13: Ignacij Tavčar, Ivan Hočevar, Max Ovnič, Frank Kastigar, Jernej Slak, Mirko Glavan, Lojze Kodrič, Milan Dolinar, Alojzij Gosar, Amalija Košir, Jožica Varšek, Cecilija Korošec in Marija Zupan.

Po maši bo na razpolago okusno kosilo. Naše članice lepo prosimo za pecivo. Čisti dobiček piknika bomo darovali Slovenski pristavi.

Kakor je že navada, na našem pikniku vsako leto počastimo člana ali članico kluba, ki se že vsa leta žrtvuje za slovensko skupnost, a ji da ta skupnost priznanje navadno šele po smrti.

Letos bomo na pikniku počastili g. **Janeza Prosen** in njegovo soprogo **go. Micko**. Oba sta rodod iz zelene Dolenjske. V mladosti sta oba sodelovala pri prosvetnih, fantovskih oz. dekliških društvih, in kot še dobra katoličana bila zato na listi za likvidacijo. 1945. leta sta se umaknila na Koroško, kjer sta se šele spoznala, in ko sta oba prišla v Cleveland, tukaj tudi poročila.

Janez rad prime za pero. Dolga leta je pisal v Ameriško domovino lepe članke pod naslovom »Drobtinice sladke in žaltave«. Vabil je vedno na žalske, društvene in farne prireditve ter ta vabila tako lepo po svoje zabelil, včasih sladko, včasih pa, če je bilo treba, pa tudi žaltavo.

Janez in Marija Prosen sta mecena slovenskih šol, Misijske znamkarske akcije, podpirala sta in še podpirata vse nabirke za potrebe v Sloveniji. Spadata k fari Marije Vnebovzete, kjer je ga. Micka, kot članica Oltarnega društva,

pridna kot čebelica. Janez je vedno vnaprej prodajal vstopnice za prireditve slovenskih in farnih društev, bil je tudi zastopnik mesečnika Ave Maria kakor poverjenik za Mohorjevo družbo v Celovcu. Bog ji ma ni dal otrok, skrbela pa sta kot oče in mati za nešteto slovenskih študentov na Koroškem ter še bogoslovcev doma in po svetu.

Janez je bil tisti, ki je dal pobudo, da smo ameriški Slovenci zbrali 35 tisoč dolarjev za knjižnico v Modestovem domu v Celovcu v spomin pokojnemu ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu.

Janez in Micka ljubita rože. Njun vrt in dom je res kakor raj na zemlji in vedno odprt posebno slovenskim duhovnikom, ko pridejo na obisk v Cleveland. Orlov vrh na Slovenski pristavi sta negovala 19 let, da je bil vedno v cvetju, kakor tudi Slovenski dom za ostarele na Neff Rd.

Če kdo, Janez in Micka zaslužita, da jih počastijo ne samo upokojenci Slovenske pristave, ampak vsa slovenska skupnost v Clevelandu in okolici. Zato res pristrčno vabimo, da pridete v čim večjem številu to nedeljo na Slovensko pristavo!

Član kluba

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

Anton M. LAVRISHA
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172
Complete Legal Services

Našemu Janezu!

Še v megli dan je sončno jasen-
če je med nami dragi Janez,
v »Drobtinica« rože nam
nasaja,

in dobro voljo nam prodaja.

Ko bi napisal vse odlike-
bi dolgi stavek bil brez pike,
nešteto dobrih del opravlja,
in zlati čas nam ne zapravlja.

Če kdaj posebnosti želite-
le na Trafalgar pohitite,
tam domek v tihem je zavetju,
ki ga obdaja vrtec v cvetju.

Ta dom poznajo v zimi ptice,
in dolgorepke veverice,
ga išče kdaj berač, popotnik,
saj sprejme toplo ga dobronik.

Kar redno se v življenju šenka-
opora mu je dobra ženka,
da Janezu ne zmanjka volje-
priliva na kolesje olje.

Zato pristrčna še beseda:
skoz' linco Bog naj Vas
pogleda,

naj zdravja dá Vam za imetje-
naj Vam dehti jesensko cvetje.

Lojze Bajc

MALI OGLASI

HOMES FOR SALE

In Beverly Hills—Euclid

By Owners

OPEN SUNDAY 2-5

25465 Chatworth Drive

Quality 15 yr. split level w/
basement, A/C, 3 large bed-
rooms, formal living & dining,
FR w/WBFP, 1½ baths, re-
freshing big kitchen, 2+ car
attached garage. Updated.
\$117,900. Call 486-9097

1835 Braeburn Park

Attractive 3/4 bedrooms (mas-
ter w/WBFP), dining & living
rooms, 1½ baths, family room
w/WBFP, eat-in kitchen,
A/C, rec room, fenced back-
yard with tiered deck, 2 car
attached garage. \$109,500.
Call 486-6839

HOUSE FOR RENT

GROVEWOOD area, Cleve-
land. ½ double up, 2 bedrms,
dining, frpl, appl, parking,
NO PETS, sec. \$360 mo. Call
257-2888. (32-35)

FOR RENT

3 or 4 rms, dn. Well-kept.
Modern. Garage. Off St. Clair
Call 431-8182.

Ponavljamo, da imamo pri
Ameriški domovini fax in sicer
216/361-4088.

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!

Za petdesetletnico Grčaric

Letos v septembru bo 50 let, odkar so oddelki komunistične vojske s pomočjo italijanske artilerije po tridnevni bitki premagali slovensko četniško postojanko na Grčaricah. Ta četniška skupina, ki je štela 204 borcev, je bila do tedaj edina od zaveznikov priznana vojaška enota v borbi proti okupatorju na Slovenskem.

Objava mojih spominov naj ima dvojen namen. Pomaga naj bodočim zgodovinarjem pri resnični (ocenitvi) tragičnih dogodkov v tistem času pri nas v Sloveniji. Predvsem pa naj bi bil ta spis častni spomin junakom-soborcem Slovencem, ki so bili kot enota prva žrtev ambicij naših komunistov v borbi za sovjetizacijo slovenskega ozemlja.

Naj počivaju v miru v zemlji, katero so z vso dušo ljubili in do zadnjega junaško branili in darovali zanjo svoje življenje.

Spominjam se čevljarja v Ljubljani, soseda, komunista, ki mi je obljubil nove škornje in usnjen pas za pištolo, če bi se pridružil partizanom. Njegovo ponudbo sem odklonil in se šestnajstletni fant odločil za četništvo, predvsem zaradi že v uvodu omenjenih razlogov.

Prvi organizacijski sestanek tega slovenskega četniškega odreda je bil julija 1943 v Iškem Vintgarju. Zbralo se nas je okrog 60. To je po današnjih pojmi majhna skupina, vendar je to število takrat predstavljalo vsaj eno partizansko brigado.

Med nami je bilo večje število bivših poklicnih jugoslovan-
skih oficirjev in podoficirjev. Komandant odreda je bil major Borut Koprivica, ki je bil do razsula Jugoslavije aktivni žandarmerijski major. V skupini so bili možje v najlepših letih in mladi kmečki fantje prostovoljci. Jaz sem bil najmlajši, oficirski kadet, eden tistih, ki jih je vodstvo namenilo izobraziti v oficirski kader. Oboroženi smo bili največ z lahkim orožjem, zbrojevke in nekaj minometov. Jaz kot najmlajši sem nosil kratko puško znamko Mauser.

Naš prvi pohod je bil na Dolenjsko, naš cilj pa je bil grad na Otočcu. Hodili smo po gozdovih in to le ponoči preko Ilove gore, Metnaja, Čateža in Mirne. Med potjo so se nam pridružili številni prostovoljci. V gradu Otočcu smo se utrdili, tako je bila to naša prva, čeprav le začasna postojanka. Tam so nas komunisti meseca julija tudi prvič napadli. Temu napadu je sledilo še več izzivalnih napadov. Ker je grad na otoku na reki Krki, je dostop možen le preko mostu. Vse napade smo odbili po dolgem streljanju. Vkljub premoči sovražnika in hudi borbi ni bil na naši strani nihče ubit.

Grad Otočec smo zapustili koncem julija. Umaknili smo se k Sv. Gregoriju pri Sodražici, od tam pa v začetku septembra v vas Grčarice. V tej vasi je bilo večje število praznih hiš, zapustile so jih bile

nemške družine (Kočvarji), ki so se vrnili v Hitlerjev Rajh.

Hitro smo preuredili nekatera poslopja in si ustvarili začasno postojanko z utrdkami. Tukaj smo imeli namen počakati prihod četnikov iz hrvaškega Korduna in pa iz Like. Tam so krvavo nastopali Ustaši. Danes se čudim, zakaj je vodstvo izbralo prav to vas za postojanko. Vas se namreč nahaja v dolini in naše utrdbe je bilo težko braniti pred napadi.

Takoj po razpadu Italije, 8. septembra 1943, in s povezavo italijanskega okupatorja s komunisti, se je začelo premikanje komunističnih enot proti naši postojanki. Spominjam se pogovorov glede morebitnega umika iz Grčaric, vendar do tega ni prišlo. Po napadu je bil tak umik zaradi močne koncentracije komunističnih enot, nemogoč. Pri obkolitvi in napadu na našo postojanko, ki je sledil, so sodelovale Šerčerjeva, Tomšičeva in Gradnikova brigada. Glavni komandant teh enot je bil bivši jugoslovanski oficir Srb, Pero Popivoda.

Napad na našo postojanko se je začel zjutraj, 8. septembra 1943. Razdeljeni smo bili na štiri bataljone. Vsak bataljon je imel približno petdeset mož. Prvi in drugi bataljon sta bila utrjena v hiši na hribu jugozahodno od cerkve. Tretji in četrti bataljon pa sta bila utrjena v nekdanji gostilni. Imeli smo dva radiotelegrafista, ki sta držala zvezo z Ljubljano in s tedanjo jugoslovansko vlado v Londonu. Stalno zvezo med omenjenimi bataljoni so držali kurirji. Razdalja med bataljoni je bila približno petsto metrov.

NAPAD

Prvi dan. Napadeni smo bili zgodaj zjutraj. Napadi so bili sporadni. Ko je streljanje prenehalo, so nas klicali na predajo. Uprizorili so tudi nekakšna premirja, s pismi, katera so prinašali njihovi kurirji. Prvi dan smo imeli zvezo s tretjim in četrtim bataljonom. Iz Ljubljane smo dobili vest, da naj vztrajamo, ker je pomoč na poti. Italijani so obstreljevali našo postojanko z dvema topovoma. Živo imam v spomenu, da sem slišal artilerijske komande v italijansčini. Odbili smo vse napade.

Drugi dan. Zveza med bataljoni je bila drugi dan borbe prekinjena. Topniški ogenj na našo postojanko se je poostiril. Bunker, v katerem sem bil jaz, je bil po treh bitkah popolnoma razbit. Vojaštvo je bilo izčrpano duševno in telesno. Dobava hrane je bila nemogoča, zalog pa nismo imeli. Spanec je bil pa tudi nemogoč. Zveza z zunanjim svetom je bila pretrgana.

Tretji dan. Naš komandant Borut Koprivica je bil smrtno ranjen. Italijanska artilerija je dokončno zbila vse utrdbe. Bili smo v ruševinah in tako pokriti s prahom, da drug drugega nismo spoznali. Težko je bilo držati upanje, posebno še po smrti komandanta Koprivice, (dalje na str. 12)

V PRISRČNO BLAG SPOMIN

ob petindvajseti
obletnici, odkar je naš
ljubljeni sin, brat, vnuk
in svak

SP-4 JOŽEF PAVEL INTIHAR

padel kot vojak ZDA v bojih za svobodo na bojišču
Tan San Nhu v Južnem Vietnamu 24. avgusta 1968.

25 let te zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš;
srce tvoje več ne bije,
bolečin nič več ne trpiš.

Žalujemo:

Stanislava — mati, Pavel — oče
brat in sestri, z družinami

ter ostali sorodniki v Ameriki in Sloveniji.

Cleveland, Ohio, 19. avgusta 1993.

SLOVENSKA MANJŠINA V ITALIJI: PRIMER »TIHEGA« ETNIČNEGA ČIŠČENJA

Ivo Jevnikar, predsednik »Slovenske skupnosti«, organizacije avtohtone slovenske manjšine v Italiji, je nas prosil za objavo sledeče »Spomenice« Slovenske skupnosti in sicer s temi besedami: »Ob zaostrovanju položaja Slovencev v Italiji, novih napadih na pravice slovenskega jezika v javnosti in volilnih reformah, ki izključujejo manjšine, smo pri Slovenski skupnosti sestavili spomenico, ko jo želimo spraviti tudi v mednarodno javnost, da bi tudi na ta način opozorili italijanske oblasti na nesprejemljivi položaj.«

Tekst »spomenice« sledi:

Slovenska manjšina v Italiji je avtohtono naseljena v pokrajinah Trst (Trieste), Gorica (Gorizia) in Videm (Udine) Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine (Friuli-Venezia Giulia). Kljub temu da se nahaja v mejah italijanske države deloma že od leta 1866 (Beneška Slovenija v videmski pokrajini), v ostalem pa od leta 1918 (s krajšim presledkom za Tržaško po 2. svetovni vojni), še vedno nima urejenega niti temeljnega pravnega statusa in ne uživa primerne zaščite svojih osnovnih pravic, kakršno bi ji morala Italija zagotoviti v skladu s 6. členom lastne ustave, pa tudi v skladu s svojimi mednarodnimi obvezami (sporazumi z bivšo Jugoslavijo, resoluciji Evropskega parlamenta, dokumenti o pravicah manjšin Konference o evropski varnosti in sodelovanju, Sveta Evrope, Organizacije združenih narodov itd.).

V nasprotju s tem je Italija v odnosu do slovenske manjšine dejansko stalno vodila asimilacijsko politiko, ki je bila nasilna zlasti v obdobju fašizma (1922-1943), sicer pa »tiha«, a na dolgo roko za manjšino prav tako pogubna. V zadnjih časih nacionalistično usmerjene krajeve oblasti, zlasti v občini Trst, kjer je manjšina močno prisotna, sistematično odpravljajo še tistih nekaj pravic, ki so si jih Slovenci pridobili takoj po 2. svetovni vojni

MALI OGLASI

POTUJETE V RIM?

Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona! Obveščamo vas, da smo odprli v Rimu hotel Emona. Za rojake poseben popust. Naslov hotela: 00185 - ROMA, Via Statila 23, Tel: 06-7027911 ali 06-7027827, telefax: 06-7028787. Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona,
Vinko Levstik

(glej Posebni statut, priložen Londonskemu memorandumu iz leta 1954), tako da je mogoče govoriti o pravem »etničnem čiščenju« v kulturnem smislu (odpravljanje že tako redkih dvojezičnih napisov v okoliških vaseh, prepoved uporabe slovenščine v odnosih z javnimi uradi in oblastmi itd.).

Vse to predstavlja hudo krivico do slovenske manjšine v Italiji in do posameznih njenih predstavnikov, pa tudi nevaren primer rušenja mirnega in omikanega sožitja v osrčju Evrope.

Globalni zaščitni zakon

Spričo negibnosti italijanske vlade so nekatere politične stranke, v katerih se organizirano združujejo Slovenci, že večkrat predlagale, naj bi italijanski parlament odobril zaščitni zakon, ki naj bi globalno uredil odprta vprašanja slovenske manjšine. To ostaja tudi danes temeljna zahteva Slovencev v Italiji.

Prvi zakonski predlog za globalno zaščito slovenske manjšine je bil izdelan leta 1970. Odtlej je bilo v vsaki zakonodajni dobi predloženih v parlamentu tudi po več tovrstnih zakonskih predlogov, vendar nobenemu ni do danes uspelo priti v parlamentarnem postopku niti do stopnje plenarne razprave v zbornici ene izmed obeh vej parlamenta, in to kljub neštetim obljubam in obvezam tudi na mednarodni ravni.

V sedanji 11. zakonodajni dobi nameravajo posamezne komponente slovenske manjšine izoblikovati skupen zakonski predlog. V prejšnji zakonodajni dobi pa je bil predložen prvi in doslej edini vladni zakonski osnutek o tej problematiki. Gre za t.i. »Maccanicov« zakonski osnutek, ki je bil predložen predsedniku senata 26. januarja 1990 in nosi številko 2073.

Zdi se, da to besedilo predstavlja sklicno točko tudi za sedanjo vlado, sama manjšina pa je do njega hudo kritična. Osnutek namreč med drugim razlikuje med Slovenci, ki živijo v tržaški in goriški pokrajini, in onimi, ki živijo v videmski pokrajini, ter s tem uvaja oziroma potrjuje nesprejemljive diskriminacije znotraj same manjšine. Predvsem pa osnutek predvideva raven zaščite, ki je odločno nižja od sodobnih evropskih standardov, neprimerljivo nižja od ravni zaščite, ki jo sama Italija nudi npr. nemški manjšini v Deželi

Tridentinsko-Gornje Poadžije (Trentino-Alto Adige) in frankofonski manjšini v Deželi Aosta, ter celo nižja od ravni zaščite, ki jo slovenska manjšina dejansko že uživa v nekaterih, dasi nadvse redkih primerih.

Televizijski program v slovenščini

Značilen in hkrati zgovoren primer nenehne zavlačevanja z reševanjem odprtih problemov slovenske manjšine v Italiji predstavljajo javni televizijski programi v slovenščini v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Le-te predvideva zakon številka 103 iz leta 1975 v svojem 19. členu, toda še danes jih ni! Predsedstvo ministrskega sveta je septembra 1992 končno podpisalo konvencijo z italijansko državno radiotelevizijo RAI za njih realizacijo. Mimogrede naj omenimo, da konvencija predvideva odjaje za približno pol ure na dan, a še to samo »za prebivalstvo slovenskega jezika v tržaški in goriški pokrajini«, in torej ne v videmski pokrajini, kar je nov primer krčenja manjšinskega ozemlja. Za namček naj pristavimo, da npr. nemška manjšina v Deželi Tridentinsko-Gornje Poadžije že zdavnaj razpolaga s svojimi televizijskimi oddajami, kakor tudi italijanska manjšina v Sloveniji, slednja za približno 11 ur oddaj na dan.

Zajamčena zastopnost v izvoljenih telesih

Posebno pereč problem predstavlja danes za slovensko manjšino v Italiji njena neposredna zastopnost v izvoljenih telesih. V Italiji so namreč v teku volilne reforme, ki uvažajo večinski volilni sistem namesto dosedanjega proporcionalnega ali pa vsaj postavljajo razne »pragove« za izvolitev kandidatov, kar vse slovenski manjšini bistveno otežkoča ali celo onemogoča izvolitev svojih predstavnikov, tudi spričo dejstva, da ni koncentrirano naseljena na teritoriju.

To je že prišlo dramatično do izraza 6. junija 1993 na volitvah za obnovitev deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine. Na njih se je radikalno zmanjšalo število izvoljenih svetovalcev slovenske narodnosti in Slovenska skupnost, tj. edina slovenska politična stranka v Italiji, prvič v povojni zgodovini ni uspela izvoliti svojega predstavnika v to zakonodajno telo, pa čeprav je povečala število svojih glasov.

Isto se je zgodilo na volitvah (dalje na str. 15)

Za petdesetletnico Grčaric

(nadaljevanje s str. 11)

ki si je po težkem trpljenju sam končal življenje.

Ker smo imeli tudi dosti mrtvih in ranjenih, je bilo težko držati upanje. Danes bi to situacijo imenovali »battle fatigue«. Privolili smo v začasno premirje. To premirje je sovražnik izrabil in se je začel počasi in previdno približevati našim razbitim utrdbam. Mi smo verjeli obljubam in pogojem premirja in zaradi tega na približajoče se partizane nismo streljali. Ta tipična boljševiska ukana in pomoč italijanske artilerije nas je premagala. Ostalo nas je še 180 borcev.

Takoj po vstopu v naše razbite utrdbe so nas partizani začeli razoroževati in nas po dva in dva povezali z žico. Nagnali so nas k cerkvi, kjer nam je komunist poveljnik Pero Popivoda priznal, da smo se sicer dobro borili, vendar nam on sedaj postreže z marksističnoleninistično juho o izdajalstvu. Meni v glavo, kako da nas ta mož z boljševisko zvezdo na čelu obsoja kot narodne izdajalce, nas, ki smo nosili insignijo jugoslovanske oz zaveznikov priznane vojske.

Zvezane so nas odpeljali proti Jelendolu. Med potjo so nas zmerjali, suvali in v nas pljuvali. Najbolj prostaško so se obnašale partizanke. V Kočevju nas je pozdravila tolpa komunističnih pristašev z vpijem, psovskami in udarci. Zaprli so nas v grad, kjer so imeli ječe. Na vseh oknih so bile rešetke. Natlačili so nas najmanj trideset v eno sobo. Niso nam dali niti vode in žeja je bila neznošna. Mnogi med nami so zboleli za grizo, na stranišče so nas pustili šele po dolgih prošnjah.

Uprizorili so javni proces in obsodili na smrt, kot izdajalce, trideset oficirjev. Neki komunistični veljak je paradiral za javnega tožilca. Oficirji so bili odpeljani in vsi so bili ustreljeni. Morilci so se vrnili z oblekami umorjenih. Nased-

nji dan so brez procesa ali sodbe postrelili ostale borce, z izjemo mladoletnikov.

Mene so poklicali k zasliševanju ponoči. Stati sem moral pred žarometom, ki mi je bil namerjen v oči. Tako nisem nikoli videl obrazov mojih zasliševalcev. Po glasovih bi sodil, da me je zasliševalo kakih šest oseb. V sobi, ki je smrdela po znoju in cigaretne dimu, sem bil obsojen na nedoločeno dobo prisilnega dela pri partizanih. Nas, ki smo preživeli, so odpeljali v gozdove, kjer je bil njihov štab. Naša dolžnost je bila prinašati vodo za njihovo splošno uporabo.

Čez nekaj časa, ko smo se navadili reda našega novega življenja, smo začeli delati načrte za beg. Do studenca, kjer smo črpali vodo, je bilo dve uri hoda. Skupina dvanajstih ujetnikov, pod stražo dveh oboroženih partizanov, je naredila to pot vsak dan. Nekega deževnega dne je ta skupina ujetnikov na tej poti premagala stražo, jih razorožila in pobegnili. Za njihovo usodo nisem nikdar točno zvedel.

Isti dan smo se trije drugi ujetniki: Andrej Mehle iz Ljubljane, Tone Jakoš iz Bizovika in jaz, med delom v gozdu, po dogovoru razpršili vsak v svojo smer. Premočen in sestradan sem se skrival po gozdovih in se bližal Ljubljani. Ko sem se vrnil domov oslabele, prepade in umazan, me domači skoraj niso prepoznali. Zvedel sem, da je bila zame darovana maša zadušnica na vernih duš dan, ker so domači mislili, da sem bil tudi jaz žrtev Grčaric.

Peter Pavlin, O.L.S.
Toronto, Kanada

Podpirajmo Slovenijo!

MALI OGLASI

For Rent

15511 Waterloo Rd. 2 room efficiency, up. Bus stop at door. Call 442-0179.

(31-34)

NEW BOOK! Military Book for the COLLECTOR

By Marian Furlan

THIS BOOK CONTAINS
INFORMATION ON MILITARY
BADGES AND INSIGNIA

This 88 page book contains:

A brief Military History of Slovenia and Information of the Slovenian Army (Territorial Defense of the Republic of Slovenia) including: Army, Navy, Air Force, Special Units, Military Schools, Police and Civil Defense.

All illustrations are black and white.

Slovenia, a small country of two million inhabitants, proclaimed its independence from Yugoslavia on 26 June, 1991. War started on that same day.

TO ORDER
SEND

\$ 10.00 Can. EACH BOOK
1 IN U.S.A. \$ 10.00 U.S.

TO: POSTAGE IS
ENCLOSE.

Militaria House
238 DAVENPORT ROAD P.O. BOX 99
TORONTO, ONT. M5R 1J6 CANADA

REPUBLIKA SLOVENIA ARMY INSIGNIA & DECORATIONS 1918 - 1992

Name:
Address:

Finest Funeral Facility
in Northeast Ohio

The
Dan Cosic
FUNERAL HOME

944-8400

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

KANADSKA DOMOVINA

Pogovor s torontskim nadškofom dr. Alojzijem Ambrožičem

Sesutje komunizma je bil velik dogodek

JOŽE POLIČAR

Sprejel me je v nadškofijskem domu v Ljubljani, kjer je nekaj dni bival med svojim obiskom v Sloveniji. Severnoameriška sproščenost in slovenska ljubeznivost sta se srečevali na obrazu prvega moža Cerkve v kanadskem Torontu. Slovensčina mu teče gladko, čeprav je že 15-leten kot begunec po koncu vojne zapustil domovino. Njegova družina prihaja iz Gabrja blizu Dobrove pri Ljubljani. Gimnazijo je med vojno obiskoval še v Ljubljani, maturiral pa je leta 1948 v begunskem taborišču v avstrijskem Spittalu (tam je bil za organiziranje šolanja beguncev nadvse zaslužen dro Marko Bajuk). Nato ga je pot vodila v semenišče v Kanadi. V duhovnika je bil posvečen leta 1955, pomožni škof Toronta je postal leta 1976, pred tremi leti pa je postal nadškof te velike kanadske cerkvene pokrajine. Svetopisemske študije je opravil v Rimu in v Nemčiji, kjer je tudi doktoriral in bil trinajst let profesor bibličnih ved na teološki fakulteti v Torontu. V nedeljo, 25. julija, je vodil somaševanje na spominski slovesnosti za pobite domobrnce na Teharjah. Pri maši je imel škofovsko palico škofa Gregorija Rožmana.

• Gospod nadškof, vaša nekoliko nenavadna življenjska pot vas je privedla v Kanado in na zelo visok položaj v Cerkvi. Ste na čelu velike narodnostno mešane nadškofije.

Pri 18 letih je človek dovolj star, da razvije narodnostna čustva in ohrani spomin na domovino, hkrati pa je ta doba dovolj zgodnja, da lahko začne živeti z novo domovino. Tako od takrat živim povezan s kanadsko Cerkvijo in z njenimi problemi.

Kar zadeva Cerkev v Kanadi je treba najprej poudariti precejšnjo razliko med angleško govorečimi in francosko govorečimi Kanadčani. V angleško govorečem delu naše države je bila Katoliška cerkev vedno manjšinska, medtem ko je bila v Quebecu, kjer govorijo francosko, večinska.

V Cerkvi so v času mojega prihoda prevladovali verniki

irskega porekla. Bila je tudi nekako zapostavljena, seveda pa ne tako, kot je bila npr. slovenska Cerkev v času komunizma. Vendar je Cerkev v Kanadi stanovitna, zvesta in trdno katoliška.

Po drugi svetovni vojni so se v Kanado priselili številni novi katoličani iz Vzhodne in osrednje Evrope ter Italije, Portugalske in Južne Amerike, zdaj pa prihajajo še priseljenci z Daljnega vzhoda. Človek se tako navadi te mešanice narodov in ras, da se mu v krajih, kjer živijo le belci, zdi kar nenavadno. Seveda pa vse to prinaša s seboj specifične težave pri pastoralnem delu. Pri tem je zelo pomembna tako imenovana narodna fara, ki daje ljudem občutek avtonomnosti, obenem pa vernike vključuje v krajevno Cerkev.

Kanadčani se trudijo za duhovno širino, »fairness«. Be-

seveda je morda prevedljiva s pravičnostjo v konkretni situaciji. To je v angleškem svetu velikega pomena za emigranta, saj je v začetku še izgubljen v tujem svetu. Zdi se mi, da je pogoj za širino notranja samozavest.

Pri nas so verjetno najmočnejša skupina Škoti, ne po številu, ampak po kulturi in po položaju na družbeni lestvici. To so zelo samozavestni ljudje in zato (zdi se mi, da tega ne poudarjamo dovolj) so pripravljeni tudi drugim dajati življenjski prostor in jih ne zatirajo. V zvezi s priseljenci se mi zdi, da je asimilacija skoraj neizbežna, ker to niso avtohtoni naseljenci, kot so narodnostne manjšine.

Značaj severnoameriške družbe se v zadnjih dvesto letih ni spremenil. Vsi prišleki so se prilagodili osnovnemu tipu družbe. Ta je anglosaški. To opažam tudi v Torontu, kjer se vsi prilagodijo tej tradiciji. Morda se rojaki v Argentini, kjer so drugačne okoliščine, ne bodo povsem strinjali.

• Ste poznavalec in ljubitelj književnosti. Posebej ste prebirali angleško literaturo.

V mladosti sem se kolikor toliko seznanil s slovensko literaturo, pozneje sem moral v času šolanja v Kanadi študirati tudi angleško in francosko literaturo. Priznam, da kar precej prebiram književnost. Od slovenskih novejših piscev poznam Edvarda Kocbeka, Borisa Pahorja, Toneta Pavčka, občasno me pritegne Taras Kermavner in seveda Alojz Rebula, seveda pa bi bilo treba omeniti še koga. Od angleško pišočih naj omenim le William Faulknerja, Grahama Greena in Kanadčanko Margaret Lawrence.

• S kakšnimi izzivi se srečuje Cerkev v Kanadi in morda tudi pri nas, saj svet postaja čedalje manjši?

Po mojem mnenju je poglobljen problem pojav praktičnega, ljudskega ateizma. Navzoč je tako pri nas v Kanadi kot pri vas v Sloveniji. Ljudje Boga ne zanikajo, vendar jim v vsakdanjem življenju prav malo pomeni. Ateizem je bil nekoč živ le v ozkem družbenem krogu, danes pa se je razrasel med najširše množice.

• In kaj je vzrok?

Površno gledano živimo v svetu, ki smo ga ustvarili s svojimi rokami. Sodobni človek ima občutek, da svet obvladuje veliko bolj, kot so ga njegovi predniki. To izkustvo, ki ga imamo vsi, ljudje prenašajo na področje etičnih kategorij; človek hoče sam odločati o tem, kaj je zanj dobro in kaj slabo. V svoji površnosti misli, da je sam svoj stvarnik. Zato

Nadškof dr. Alojzij Ambrožič

mu resnični Stvarnik pomeni manj, kot mu je pomenil pred nekaj desetletij. Sodobni človek je naselil prav tej skušnjavi. Postal je moderni Adam in hoče gospodariti nad vsem.

• Živimo v prehodnem času. Na Slovenskem se prehod v demokracijo odvija prepočasi. Vi imate izkušnjo življenja v zahodni demokraciji.

Demokracija je zrasla iz krščanskega humusa. Mislim na sodobno demokracijo, in ne na atensko, kjer jo je uživalo kvečjemu deset odstotkov prebivalstva. Sodobna demokracija je zgrajena na predpostavki, da ima vsak človek sam po sebi neodtujljive pravice, ki mu jih nihče ne more odvzeti.

Te pravice ne prihajajo od človeka, ampak od višje avtoritete, od Boga. Če Bog izgine, nastane vprašanje, kdo je porok za te pravice. In takrat človek postane igrača v rokah diktatorjev, ideologiji... Zato se mi zdi, da se motijo tisti, ki mislijo, da je mogoča demokracija brez Boga. S tem dokazujejo, da ne poznajo zadnjega njenega izvira. Posledice so grozljive: nacistična taborišča in komunistični gulagi so logični nasledki ideološkega in praktičnega ateizma.

Seveda obstaja nekakšno liberalistično izročilo, na katerem naj bi slonela moderna demokracija. Vendar ima ta liberalizem krščanske prvine. Kakor hitro jih izgubi, je v nevarnosti tudi demokracija.

Demokracija se mora stalno prenavljati in iti skozi proces samospraševanja. Nobena ni popolna. Raja na zemlji ni in ga nikoli ne bo.

• Ali ste bolj Kanadčan ali Slovenec?

Tu se bom rešil s salomonskim odgovorom: sem oboje. Thomas Mann je nekje zapisal: če Nemeč postane Francoz, ne bo več Nemeč, če pa postane Amerikanec, ne preneha biti Nemeč. To je sociološko dejstvo. Isto velja za Kanado; če postane Slovenec Kanadčan, ne preneha biti Slovenec.

Tako sem tudi jaz oboje, moram pa reči, da sem morda čustveno bolj Slovenec, ker si človek pridobi domovinska čustva v mladosti. Po drugi strani pa moram priznati, da živim in diham bolj s Kanado kot s Slovenijo. To je povezano s tamkajšnjim življenjem in delom. Brez dvoma čutim močno solidarnost s Kanado in njenimi problemi, saj jih doživljam bolj od blizu kot slovenske.

• Vkljub temu spremljate razvoj in življenje v Sloveniji. Ali ste pričakovali tako hitre spremembe in razvoj v smeri demokracije?

Za Slovenijo se zanimam kar instinktivno, preprosto se ne morem izogniti zanimanju za dogodke tukaj. Pogosto sem v stikih z ljudmi v domovini, berem in pogovarjam se z izseljenci.

Kar zadeva konec komunizma, bi rad rekel, da sem ga pričakoval, a priznam, da ga nisem. Če pa se ozrem v preteklost, se spomnim francoskega pisca Alaina Besancona, ki je že v sedemdesetih letih pisal, da komunizem ni stvar idej, upov ali misli, ampak je le še stvar besed. In to praznih! Po njegovem smo takrat že vsi vedeli, kaj pomeni beseda ljudska demokracija. A vendar smo tudi na Zahodu to prazno besedo morali uporabljati v sporazumevanju s komunisti in smo s tem podpirali sistem laži.

Enako je označil besedo kolhož; to je bila po njegovem srednjaveška fevdalna ustanova, na Zahodu pa so se morali pretvarjati, kot da je to nekaj naprednega. Zahodnjaki so po Besanconu podpirali komunizem prav s tem, da so se pretvarjali, da verjamejo tem besedam. Dejansko je obstajalo samo še vprašanje besed, saj je bila ideja gotovo že mrtva.

Ko sem prebiral te misli, sem se spomnil silne občutljivosti komunistov za vsako kritiko od zunaj. Kdor se čuti gotovega, kritiko, čeprav nerad,

(dalje na str. 14)

Kanada — naša nova domovina

— III. del —
(Konec)

Zaključne misli

Kanadski Slovenci smo upravičeno lahko ponosni na svoje uspehe, saj se je iz vrst naših ljudi močno uveljavila vrsta uspešnih podjetnikov, ki so dokazali, da je Kanada res dežela neomejenih možnosti. Podjetnost slovenskih izseljencev se kaže tudi v številnih manjših podjetjih, ki so v lasti naših ljudi.

Med slovenskimi poslovneži so najštevilnejši gradbeniki, avtomehaniki, mesarji, potovalni agentje, zastopniki za prodajo hiš, ne manjka pa ne zlatarjev, odvetnikov, knjigovodij, zdravnikov, zobozdravnikov in drugih strokovnjakov.

Slovence prve ali druge generacije najdemo med predavatelji na kanadski univerzah, na višjih in srednjih šolah, med odvetniki in tajnicami pri večjih odvetniških družbah, med računalniškimi programerji in medicinskimi sestrami, inženirji, arhitekti itd.

V primerjavi s Kitajci, Italijani, Ukrajinci in drugimi narodi smo Slovenci v Kanadi številčno zelo majhni, vendar je naš doprinos novi domovini sorazmerno zelo velik. Še zlasti smo ponosni na dr. Alojzija Ambrožiča, torontskega nadškofa, in Johna Holerja, lastnika zabavnega parka Marine Land v Niagara Fallsu, Elvise Stojka, ki je letos na svetovnem prvenstvu v umetnostnem drsanju osvojil srebrno medaljo, in na Walterja Ostanka, ki je za svoje glasbene uspehe dobil prestižno ameriško priznanje Grammy.

Res, da včasih črnogledno gledamo na svojo razdrobljenost v tujini in zaskrbljeno ugibamo, če se bomo sposobni v Kanadi obdržati kot Slovenci. Po drugi strani pa opažamo veliko mero narodne zavesti, še zlasti, kadar je treba domovini priskočiti na pomoč.

Cvetka Kocjančič
Kanadsko-slovenska Kronika
(Številka 3, Junij 1993)

Pogovor s torontskim nadškofom

(nadaljevanje s str. 13)

preneze in ga ne moti pretirano. Demokracija kritiko celo predpostavlja. Pravica do kritike je bistven element demokracije. Občutljivost komunistov si razlagam z njihovo podzavestno negotovostjo.

Spominjam se še opombe nekega profesorja z univerze Georgetown v Washingtonu. Po izvolitvi poljskega papeža Janeza Pavla II. je dejal, da je s tem nastopil konec komunizma. Takrat mu je malokdo verjel. Zdi se mi, da se pri tem ne zavedamo dovolj vloge Cerkve. Do razsula je navsezadnje privedla revolucija vesti.

Seveda priznavam še druge dejavnike. V tem se strinjam s Čehom Vaclavom Havlom in poljskimi intelektualci. Ljudje so se preprosto naveličali sprenevedanja, saj so vedeli, da celo tisti, ki so komunistične dogme razglašali, vanje niso več verjeli.

• **Vendar smo mislili, da bo sprememba hitra in razvoj na boljše hitrejši.**

Interesna skupina, ki je imela v prejšnjem sistemu masko ideologije, je to zdaj ovrgla, ohranila pa je svoje interese. Te tudi skrbno varuje.

Vprašanje je, koliko ljudi je v zadnjih dvajsetih letih stopilo v partijo iz resničnega idealizma. Še bolj pa je vprašljivo, koliko časa so ostali idealisti. Vsekakor je bila za večino to le pot za vzpon na družbeni lestvici. Če bi taki ljudje živeli na Zahodu, bi se pridružili raznim skupinam, kjer bi videli največ možnosti za uspeh. Če bi imeli dovolj denarja, bi svoje otroke poslali v najdražje zasebne šole. V komunizmu je bila partija sredstvo za vzpon.

Zdaj komunizma ni več, ostali pa so, kot sem že omenil, interesi in tisti, ki jih branjajo.

Kristjani smo pri zaslugah za konec tega sistema preveč skromni. Pravzaprav smo ga v glavnem najbrž mi prisilili k priznanju, da mu je ostala samo še maska.

• **Na pogorišču komunistične ideologije v Vzhodni Evropi je položaj precej podoben, vendar ne povsod enak.**

Tudi znotraj Vzhodne Evrope so razlike. Cerkev na Poljskem se mi zdi zelo samozavestna. Na Češkem veliko manj. V Sloveniji se mi zdi, da je Cerkev prebrodila težka leta, a ni bila nikoli tako potlačena kot npr. na Češkem. Tam je imel vsak škof tajnega policista pred vrati, da je zapisoval obiske, duhovniki so morali predložiti vsako pridigo v pisni obliki...

Cerkev v Sloveniji je preživljala najhujša leta nekako do leta 1960. Takrat so zapirali duhovnike in nekatere laike brez vsakega pravega razloga.

Pri tem se spominjam odlomka iz Solženicinovega dela Arhipelag Gulag. Obsojenca so sojetniki vprašali, na koliko let je bil obsojen. Odgovoril je, da je dobil deset let, vendar ni nič zakrivil. Ne, so rekli, nekaj si prav gotovo storil, saj za

nič dajejo po osem let.

Ko sem se prvič vrnil v Slovenijo leta 1960, mi je neki duhovnik v Mariboru potožil, da se kar nerodno počuti, ker drugi mislijo, da je z njim nekaj narobe. Zakaj? Ni bil še zaprt.

No, kljub temu je bil v primerjavi z nekaterimi drugimi deželami položaj v Sloveniji morda nekoliko boljši.

• **Pred kakšnimi nalogami stoji Cerkev na koncu drugega tisočletja?**

Po mojem mnenju sta pred njo dve veliki nalogi (mislim na celotno Cerkev):

Evangelizacija, to je oznanjanje Kristusove blagovesti. Tu se je treba varovati skušnjave, da bi oznanjevanje potekalo nekako anonimno, brez Kristusova. To pomeni, da bi se zavzemali za socialno pravičnost, ljubezen do bližnjega,

STZ izlet

TORONTO, Ont. - V dneh 31. julija in 1. avgusta se je vršil izlet Slovenske telovadne zveze na Slovenija Trustu za Bancroftom, Ontario.

Izlet se vrši že čez 30 let in tudi letos je bilo dovolj dejavnosti, da si ga človek zapomni za celo leto. Prašiča za raženj je letos daroval Paul Zima, ki je novi lastnik na jugu Slovenskih Trustov. Letos se je postopil delati pot do svoje hišice na reki York in potoku Bentley. Pot na reko York delata sedaj tudi brata Jože in Lojze Škulj, tako da bo tudi Sava Trust dostopen z avtom po STZ poti.

Izlet je bil družaben, združen s tabornim ognjem in vsakovrstno zabavo. Manjkalo ni tudi »menedžerjev«, ki so predebatirali vse dogodke v letu. Veliko zabav je nudil tudi bližnji Clear Lake.

Društvo je organiziralo tekme v veslanju s kanujem, kjer so se lepo plasirale tudi dame, saj so zasedle drugo mesto. V streljanju z 22. kalibrom je pa zmagal bivši mladinec. Izidi:

Veslanje s kanujem - 500 m

1. Frank Gormek in Pero Golobič; 2. Avgust Konje in Gusti Konje ter (z istim časom) Anna Glyn-Williams (Golobič) in Shirley McIlroy (Zima); 4. Peter Prelogar in Janez Levstik; 5. Paul Zima in John Dular.

.22 kaliber - 75 m

Člani (točke v oklepaju): 1. Gusti Konje (30); 2. Pero Golobič (27); 3. Peter Prelogar in Jaka Opresnik (24); 5. Frank Gormek (20).

Clanice: 1. Ančka Opresnik (28); 2. Shirley McIlroy (19); 3. Slavka Prelogar (15); 4. Francka Žejn in Anna Glyn-Williams (10).

Mladina: 1. Randy Burlton (24); 2. Paul Glyn-Williams (22); 3. Marko Mavec (14); 4. Wendy Burlton, Melanie McIlroy in Betty Žejn (vsaka 3 točke).

Pokali iz tekem bodo razdeljeni na Moose banketu.

F. G. Gormek

strpnost in za kulturne vrednote, Kristusa v vsem njegovem ponižanju in veličini pa bi ne omenjali. To ne bi bilo popolno krščanstvo. Tega ni brez jasnega in nedvoumnega priznanja križanega in od mrtvih vstalega Kristusa.

Definicijo krščanstva je povedal sam Kristus: Hodi za menoj. To pomeni priznati ga kot osebo. Pri tem je treba še reči, da bi bili tudi so sveta krivični, če bi mislili, da svet Kristusa ni zmožen sprejeti v celoti. Cerkev to oznanja v svobodi in ne pričakuje takojšnjega spreobrnjenja vseh. Kristus bi danes svet sprejel enako kot pred dva tisoč leti.

Nekateri mislijo, da bi bil zdaj Kristus bolj sprejemljiv, kot je Cerkev. S tem se ne strinjam. Zame je zelo pomemben dokaz za božanski izvor Cerkve dejstvo, da vedno oznanja ideal, ki je čistejši od nje same. Če bi oznanjali tak evangelij, kot ga živimo, bi bilo to oznanilo včasih zelo ubogo. Cerkev ne oznanja svoje etične popolnosti, ampak evangelij, ki ji je bil razodet; sama se zaveda svoje grešnosti.

Druga pomembna stvar se mi zdi čedalje večja vloga laikov v Cerkvi. S tem duhovniki ne bodo postali nepotrebni. Morda se škofje in duhovniki pa tudi večina laikov tega ne zaveda dovolj. Laik je tisti, ki

»pridiga« z življenjem, z žrtvijo, včasih morda tudi za ceno posmeha, pokončno in brez zadrege vedno pripravljen priznati svoje krščansko prepričanje. Krščanstvo mu ne sme biti omejitve, temveč nasprotno: osvoboditev.

• **Poznate življenje zahodnega človeka in tudi slovenska miselnost vam ni neznana. Kaj menite o miselnosti pri nas in v svetu po padcu diktatur?**

To, kar vidim v Sloveniji, se mi zdi zanimivo. Po koncu komunizma prihajajo na dan različne ideje iz naše liberalne preteklosti. Včasih se mi zdi, kot da berem Slovenski narod, liberalno glasilo iz prejšnjega stoletja.

Še živi miselnost, po kateri ima samo ena ideologija pravico do javnega političnega udejstvovanja. To je treba zavreči, ta skušnjava je navzoča tudi na Zahodu. Kakor da je po koncu diktature upravičen le neke vrste liberalizem, ki se ima za nevtralnega. Vendar je ta s svojo ideologijo ravno tako ozek kot vsako enoumje.

Pri tem se mi zdi, da se od kristjana zahteva, da se v svojem javnem delovanju vede, kot da ne bi bil kristjan. Vsekakor ima kristjan tako kot liberalci vso pravico do udejstvovanja v družbi po svojih načelih. Seveda se v demokratični družbi lahko oba soočita v

diskusijah in dogovorih za skupno delovanje v družbi.

Prav strah pred novim klerikalizmom na Slovenskem je znamenje lastnega enoumja, ki ni več komunizem, pač pa ožkosrčni liberalizem.

Poleg tega opažam pri nekaterih kristjanih (morda bolj v polpreteklosti kot danes) nekakšen na glavo obrnjen klerikalizem. Po njihovem je v Cerkvi vse narobe, v neki idealizirani ideologiji pa je vse prav. Takšen klerikalizem sem opazil pri Edvardu Kocbeku. Sicer je bil dober kristjan, a je bil do Cerkve silno kritičen. Ko berem njegova dela, opažam povsod to kritičnost, a hkrati idealiziranje komunizma, ki je bil veliko hujši kot kateri koli predvojni klerikalizem. Tega je zdaj manj, a pri nekaterih tako imenovanih krščanskih disidentih to še najdem.

• **Kaj menite o slovenski prihodnosti?**

Sem optimist. Kot član politične emigracije iz leta 1945 sem zelo srečen zaradi sprememb v zadnjih letih. Seveda še marsikaj ostaja nedorečeno, vendar ste hvala Bogu pridobili svobodo. Ko sem te dni poslušal domobranski govor Ivana Korošca na Teharjah, sem se spomnil preteklosti. Še pred nekaj leti si nisem mogel misliti (dalje na str. 15)

Blossoms & Bows, etc.

22056 Lakeshore Blvd.
Euclid, OH 44123
289-1819

• Jill Nagel
17 Years Experience

SERVICING LAKE, CUYAHOGA & GEauga COUNTIES

ALL OCCASION FLORAL DESIGNS
HOSPITAL HAPPY GRAMS
BALLOON BOUQUETS
FRUIT BASKETS
WEDDINGS
FUNERALS
PLANTS

FLOWERS & FRUIT SENT WORLDWIDE!

Visit Our Store!
Open Mon. thru Sat.
9AM — 6PM

V spomin 219 žrtvam komunizma v Loškem Potoku

Večina grobov neznanih

Spodaj sledi poročilo o žalni slovesnosti, ki je bila 8. avgusta v Loškem Potoku, po poročilu pa govor, ki ga je na tej slovesnosti imel Vinko Levstik. G. Levstik nam je po faxu posredoval tekst svojega govora, poročilo je pa za časopis Slovenec 10. avgusta pripravil novinar Ivo Zajdela.

V nedeljo (8. avg.) je bila v Loškem Potoku slovesnost v spomin pobitih domobrancev in drugim žrtvam komunizma. Najprej je bila maša, ki jo je v navzočnosti številnih duhovnikov vodil stolni kanonik in arhidiakon Franc Vrhunc.

Po maši se je množica zbrala na pokopališču, kjer so na pokopališki cerkvi v zidane tri spominske plošče z imeni 219 Potočanov. Od tega jih je le 12 pokopanih na tamkajšnjem pokopališču, 207 pa je pokopanih v neznanih grobovih in grobiščih. 184 zapisanih so imena domobrancev, vendar na plošči, na kar so opozarjali tudi nekateri navzoči, iz nerazumljivih vzrokov manjka ime domobranci. Kako krvava je bila komunistična revolucija, nam povedo podatki pobitih za posamezne vasi. Retje, niti ne tako velika vas, je izgubila kar 97 prebivalcev, večinoma mladih fantov, Hrib 53, Mali Log 44, Travnik 10, Šegova vas 8 in Srednja vas 7.

Nasilje revolucije se je začelo že zelo zgodaj. Partizanska likvidatorja sta že 31. januarja 1942 ustrelila v Beli Vodi Janeza Debeljaka, občinskega odbornika in člana katoliških organizacij. Ta in drugi umori po Dolenjskem so ljudem odprli oči. 10. maja 1942 so Loški Potok zapustili Italijani.

Govor V. Levstika v Loškem Potoku

Danes smo se zbrali, da počastimo spomin na 219 padlih žrtv, katerih imena so vklesana na tej spominski plošči: civilnih žrtv in domobrancev iz Velikolaške fare, pobitih v bratomorni komunistični revoluciji med vojno, večji del pa po njej.

Dovolite mi, da se ob tej priliki ponovno zahvalim inž. Grosu, da mi je s politično iniciativo svoje stranke, pravnim zastopstvom odvetnika Starmana in osebnim spremstvom omogočil, da sem pred letom dni, 23. avgusta, prvič prestopil slovensko mejo in lahko zdaj prisostvujem tej in drugim žalnim proslavam v svoji ožji domovini. Saj bi bil v nasprotnem primeru lahko še vedno žrtev samovoljnih izigravanj na osnovi kazenskega preiskovalnega postopka, ki ga je še pred enim desetletjem proti meni in drugim osumljencem sprožila politična policija, slovenska Udba, ga manipulirala in usmerjala z nepravilnimi posegi, npr. z izsiljevanjem prič ali z izvajanjem pritiska na odv. Kozinca, in slednjič postopek zamrznila. Kljub

Takoj potem so prišli partizani in zahtevali vpoklic. Nekaj fantov je poiskalo skrite puške iz časa razpada Jugoslavije in se 15. maja odpravilo na hrib Tabor, kjer stoji cerkev in pokopališče. Slo je za prvi sponatani odpor proti revoluciji.

17. maja, med dopoldansko nedeljsko mašo, so jih napadli partizani. Ker so bili neveščki bojevanja, so se umaknili v zvonik. Partizani so spodaj zakurili, so se morali branilci vdati in si bili nasilno vpoklicani. Nobeden od njih ni preživel konca vojne. Največ jih je bilo pobitih kot vaški stržarji ob kapitulaciji Italije, »zadnji« med njimi, Debeljak, pa leta 1944 kot partizan v Kočevski Reki, potem ko so ti prestregli pismo, v katerem so ga znanci nagovarjali, naj zapusti partizane.

Veliko število jih je bilo pobitih po koncu vojne. Njihovi grobovi so neznani. Iz roškega brezna se je rešil Karel Turk iz Retij. Ves razmesarjen je prišel domov, vendar je bil njegov oče naklonjen komunistom in ga je šel naznanit. Sina so odgnali in nikoli več se ni vrnil. Še 15. avgusta 1945 so se partizani znašali nad že tako zdesetkanim prebivalstvom in ustrelili dva dobra katoliška moža: Jožeta Knavsca (iz Retij, oče 11 otrok) in Antona Košmrlja (iz Malega Loga, oče 12 otrok).

Pripravljani odbor za postavitev spominske plošče je vodil Anton Lavrič. Po blagoslovitvi spominskih plošč so govorili Bogomir Henigman, predsednik SKD občine Ribnica, Tine Velikonja, predsednik Nove slovenske zaveze, Vinko Levstik, Stanislav Klep in Vinko Demšar, predsednik Izvršnega S(veta) Škofja Loka.

razvidnim formalnim nepravilnostim in kljub vprašljivi verodostojnosti Udbe pa slovensko sodstvo v novi deklarirano demokratično pravni državi postopka ni ovrglo, — ga je le počasi revidiralo s popravki.

Prvič sem v Velikih Laščah domobranil meseca novembra in prve dni decembra leta 1943, ko je velikolaška postojanka zaradi nekaj strateških napak po eni noči boja padla v roke partizanom; takrat sem kril umik zadnjega voda in se zadnji hip rešil iz gorečega šolskega poslopja s skokom iz drugega nadstopja. V Lašče sem se vrnil spomladi leta 1944 in tu kot domobranec bil uspešne boje s partizansko vojsko, še zlasti pozneje, v sklopu šestega udarnega bataljona.

Velike Lašče so bile v preteklosti zibelka velikih slovenskih mož, graditeljev slovenske kulture in narodne biti, kot so Primož Trubar, Fran Levstik in Josip Stritar, za katere je slovenski narod lahko ponosen. Žal pa ne moremo biti ponosni na slovenske komunistične revolucionarje, ki

so tu partizani in s stalinističnimi metodami partijskega boja za oblast pobili veliko število nedolžnih žrtv, izzvali spontan odpor, zanetili bratomorno državljansko vojno pod okriljem NOB, okupatorjema zadali le neznatne izgube, slovenskemu narodu pa nepopisno škodo.

Na spominski plošči razberem imena znane mi družine Gruden iz Ulake: očeta - občinskega tajnika, matere in treh sinov; celo družino so julija leta 1942 z doma odvedli partizani; italijanski vojaki so sledili ugrabiteljem in pri Kadlovci našli pobitih 5 članov družine; hči Anica je obležala težje ranjena in so jo Italijani pozdravili; drugo hči Marijo so Italijani pravočasno osvobodili.

Na obeležju je tudi ime Ignacija Križmana iz Borovca, očeta 8 otrok, lovskega čuvaja in znanca mojega očeta; februarja leta 1942 ga je na pragu male hišice ob prisotnosti njegove žene z enoletnim otrokom v naročju ubila Dakijeva partizanska skupina. Naj danes kdo pojasni, zakaj so španski borci in podobni heroji, predvsem pa divji lovci kot Bandek in Centek, pobijali preproste in nedolžne ljudi v času, ko takozvana Bela garda še ni obstajala.

Septembra leta 1943, po kapitulaciji fašizma in prekinitvi boja z italijansko vojsko, ko Nemci še niso zasedli Ljubljanske pokrajine, so partizani pobili v Turjaku, Osolniku in Zapotoku zajete belogardistične ujetnike in ranjence, kljub drugačnim zagotovilom pri pogajanjih. Takrat je padel tudi Velikolaški zdravnik dr. Kožuh, ki je na Turjaku pomagal ranjencem; žal njegovega imena ne bomo našli na tem obeležju, saj so ga ob splošni od enoumja podedovani duhovni revščini zatajili lastni potomci.

Po tolikih letih prisilnega molka in pozabe lahko vendar danes brez sramu in brez strahu našim padlim soborcem in somišljenikom postavimo spomenik; žal so mnogi po vojni pobiti obležali po nepoznanih breznejih! Fašistični diktator Franco je v Španiji dokazal dokajšnjo raven omike, ko je po končani državljanski vojni postavil skupno grobnico za vse padle, bele in rdeče, ter nekaj let pred smrtjo tudi nasprotnikom priznal pravico do pokojnine.

Kaj pa slovenski komunisti in njihovi borci? Potem, ko so v revoluciji z nasiljem uvajali protinarodno in protiversko usmerjeno diktaturo proletariata, potem ko so dolga leta po vojni z nasiljem nelegitimno ohranjali to oblast, potem ko so monopolno uveljavljali eno samo sebi prikrojeno zgodovinsko inačico medvojnega dogajanja, jim še danes ne gre v račun, da kdo drugače vrednoti njihovo zgodovino, da tudi mi izpričujemo našo — drugačno zgodovinsko resnico. Tudi jih silno moti »lipa sprave«, ki so jo poimenovali »lipo sovraštva«.

Slovenska manjšina v Italiji

(nadaljevanje s str. 12)

za obnovitev tržaškega in goriškega pokrajinskega sveta, ki so po novem potekale v dveh krogih 6. in 20. julija 1993.

Toda podobni problemi se za slovensko manjšino postavljajo oziroma se bodo postavljali tudi na parlamentarnih volitvah, za katere se prav v tem času snujejo nova pravila v senatu in v poslanski zbornici. Izključevanje Slovencev iz predstavnih teles seveda pomeni bistveno poslabšanje položaja manjšine in odpravlja možnost demokratičnega dialoga v inštitucijah.

S tem problemom so že bile večkrat seznanjene pristojne osrednje in krajevne italijanske oblasti, tudi prek ljudske peticije, ki jo je predstavništvo Slovenske skupnosti izročilo 1. junija 1993 predsedniku senata Giovanniju Spadoliniju in predsedniku poslanske zbornice Giorgiu Napolitanu. V peticiji in v drugih podobnih pobudah je poudarjeno, da je z dosedanjim volilnim sistemom slovenska manjšina na nek način vedno izvolila svoje predstavnike v državna in krajevna izvoljena telesa, zaradi česar bi se ji ta pravica odrekala prav v trenutku, ko naj bi si Italija zagotovila nove in ustrežnejše inštrumente neposredne demokracije. Slovenci v Italiji zato zahtevajo uvedbo minimalnih zajamčenih sedežev v izvoljenih telesih za slovensko manjšino, podobno kot že velja za italijansko in madžarsko manjšino v Sloveniji, ki imata po ustavi zajamčene sedeže v izvoljenih telesih na krajevni ravni in v parlamentu, ne glede na številčnost manjšine in na število glasov, ali pa uvedbo drugačnih zaščitnih mehanizmov, kakršne poznajo druge države v svojih volilnih zakonih.

Zavedamo se, da niso bili vsi partizani komunisti, da niso bili vsi komunisti pristaši nasilja, čeprav so vsi izvrševali ukaze komunističnih voditeljev, samih boljševiskih revolucionarjev. Zgovorno je dejstvo, da gibanje ob lipi sprave vodi odv. Stanislav Klep, bivši partizan.

Ko danes prisostvujemo tej žalni svečanosti, se spominjamo in objokujemo padle žrtve, ki smo jim postavili spomenik. A to ni dovolj. Njihov spomin bomo resnično počastili le, če se bomo vsi potrudili in dosegli, da se slovenskemu domobranstvu, v njegovem boju za narodove vrednote in preživetje proti nasilju komunistične revolucije, povrne čast in dostojanstvo, da se v možnih mejah odpravijo vse krivice, ki jih je svojim nasprotnikom prizadejala prejšnja totalitarna oblast, da se končno javno prizna nelegitimnost te totalitarne oblasti.

Naša dolžnost je, da tudi politično dorastemo in se obnašamo odgovorno: tako volilci pri svoji izbiri strank in kandidatov, ki spoštujejo naša pričakovanja, kot kandidati (dalje na str. 16)

nodajah v prid navednim manjšinam.

Pogajanja med Italijo in Slovenijo

Vprašanje slovenske manjšine predstavlja eno izmed točk, ki so na dnevnem redu v pogovorih med Republiko Italijo in Republiko Slovenijo za t.i. posodobitev Osimskih sporazumov (Trattati di Osimo) iz leta 1975 in drugih bilateralnih dogovorov, ki jih je bila Italija sklenila z bivšo Jugoslavijo. Upoštevati namreč velja, da so ti sporazumi zadevali tudi zaščito in ovrednotenje italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški ter slovenske manjšine v Italiji.

Bilo bi primerno in še prej pravično, če bi Italija in Slovenija ob omenjenih pogovorih priznali specifično subjektiviteto obeh manjšin in da bi vsaj zaslišali njune predstavnike. Najvišje slovenske oblasti so to že storile, kljub izrecnim prošnjam pa italijanska vlada doslej ni imela za potrebno, da bi poleg predstavnikov italijanske manjšine sprejela tudi zastopstvo slovenske. To je zaskrbljujoče tudi zato, ker so se prva tovrstna pogajanja med Italijo in Slovenijo januarja 1992 negativno zaključila prav zaradi togega zadržanja italijanskih oblasti, ki se niso hoteli v ničemer obvezati glede odprtih in perečih problemov slovenske manjšine, medtem ko so postavljale visoke zahteve v prid italijanski manjšini.

POGOVOR

(nadaljevanje s str. 14)

ti, da bom kdaj kaj takega slišal v Sloveniji.

Seveda bo treba še marsikaj postoriti. Zgodovino naj bi začeli pošteno proučevati in preteklost prikazovati čim bolj objektivno. Razumljivo je, da hoče vsaka stran idealizirati svoj pogled in svoje ljudi.

Naj omenim še vtis, ki ga včasih dobim, da nam, ki smo bežali leta 1945, nekateri skoraj zamerijo, da smo spoznali komunizem prej kot oni.

Kar pa zadeva sedanost, se mi zdi, da včasih preveč ozko poudarjamo dnevne težave in zablode. Kljub vsemu se moramo zavedati, da se je s sesutjem komunizma zgodilo nekaj velikega. To je največje znamenje, da je prihodnost svetla. A bila bi velika utvara, če bi pričakovali raj na zemlji.

MALI OGLASI

Slovenian Restaurant For Sale

on St. Clair Avenue

CALL FOR FURTHER

DETAILS, BETWEEN

9 and 11 a.m.

881-6620 or 729-4540

(31-34)

For Rent

Modern 3 room apt., next to Slovene Home for the Aged, off Neff Rd. 481-6929 or 951-3087.

(x)

Misijonska srečanja in pomenki

997. Dr. Jože Golé - zlatomašnik, je maševal

v Triglavskem parku v Milwaukeeju za MZA letni misijonski piknik 25. julija. Vreme je slabo kazalo, a proti pol dnevu se je toliko zjasnilo, da so imeli sv. mašo lahko pri kapelici. Ljudi je bilo za mašo manj kot druga leta. So pa začeli prihajati kasneje in je bil piknik zelo zadovoljivo končan. Predsednica ga. Mary Coffeltova je telefonično sporočila, da so zbrali skupno blizu 11 tisočakov. Ljudje, da so bili zelo zadovoljni, ko so videli dolgo listo domačih duhovnikov in bogoslovcev - vsako leto nam vo dva v podpiranje prevzamejo -, katerim so z molitvijo osebno žrtvijo pomagali skozi leta bogoslovske formacije v raznih velikih semeniščih misijonskih dežel.

Tajnica Ferjanova je pregledno listo pripravila. Obširnejše poročilo s piknika bo objavljeno, čim dobimo potrebne podatke.

Zlatomašnik dr. Golé pa je praznoval svoj jubilej za rojake 8. avgusta. V Sloveniji je srečal že preje svoje bivše sošolce in sorodnike na Dolenjskem. On je bil vsa leta med rojaki v Milwaukeeju duša misijonske ljubezni, ki rojeva vsako leto nove sadove za mnoge potrebne. MZA mu je zato zelo hvaležna. Molimo, da nam ga Bog ohrani še mnogo leta!

G. Rudolph Urbič je odšel v Slovenijo in kot nam sporoča njegova sorodnica Mary Staut iz Willarda, Wis., je s srčnimi težavami v ljubljanski bolnišnici resno bolan. Preko nje je poslal še nekaj iz svoje znamskarske nabirke, ki jo je odločil v pomoč misijonarjem, rojakom na terenu. Molimo zanj in hvaležni smo mu iz srca.

V Teharjah je maševal ob spominski slovesnosti za rajnimi domobranskimi žrtva-

mi komunistične revolucije nadškof dr. Alojzij Ambrožič iz Toronta. Med mašo je rabil škofovsko palico rajnega dr. Gregorija Rožmana. 'Slovenec' je prinesel v 'Sobotnih branjah' 31. njegov intervju, ki je zanimiv. (Op. ur. - tekst intervjuja objavljamo v AD.) Poudaril je, da je konec komunizma v svetu velik dogodek in da se nam obeta bolj jasna bodočnost. Da pa raja na svetu ne smemo pričakovati.

Nekaj slovenskih misijonarjev in misijonark se je spet srečalo v Sloveniji. Taka srečanja so lahko koristna za udeležence. Postanejo pa manj zanimiva, če se jih nekaj iz terena vrača pogostoma, kar je danes v mnogih hitrih premikih z letali lahko velika skušnjava. **V svoji fari opazujem, kako nekateri emigranti frčijo na Filipine, v Sri Lanko, Indijo ali Južno Ameriko in Evropo kar pogostoma. Zlepa kdo ne omeni, da to precej stane. Fare bi pa ne mogle obstojati, če bi zavisle od takih župljanov, ki morda žrtvujejo po dva ali pet dolarjev na teden, medtem ko gre za en sam daljnji obisk takoj več tisočakov dolarjev.**

V 'nursing home' je morala naša sodelavka, ga. Frances Ošaben, v Barbertonu, Ohio.

V Minnesoti je zelo bolan Bernard Pirjevec, sin naše sodelavke Mary, sestra Johna Tusharja iz Gilberta.

Celo vrsto darov v manjših

čekih smo odposlali domačim bogoslovcem. Novomašniki zadnjih mesecev iz Kenije, Ugande in drugod so povečini dobili od dobrotnika(-ce) novomašni dar stotaka v ameriških dolarjih. Bogoslovci pa nekateri manjše vsote, drugi malo več, pač kolikor jim je dobrotnik odločil.

Vrsto manjših čekov za bo-

goslovce smo dobili nazaj iz Rwande. Ni jasno, počemu jih niso zamenjali. Morda niso vedeli, kako jih v banki pretopiti. Od škofa Gahamanyja sploh še nismo dobili potrjen prejem lepega čeka z bogoslovskega vzdrževalnicami, ki smo mu ga poslali kmalu po božiču, kot vsako leto sproti.

Novega bogoslovca je prevzela v vzdrževanje mlada naša faranka, medicinska sestra Laura Boscarini. Darovala je kan. \$387 za \$350 US.

Za potrebne salezijanske domače duhovnike v Vietnamu smo spet na željo g. Andreja Majcena poslali intencije za kan. \$1050. So od mnogih dobrotnikov v ZD in Kanadi. Med njimi so bile ene gregorijanske iz Clevelanda.

Katoliška Ženska Liga pri Brezmadežni v Torontu je poslala enoletno naročnino za slovenskega bogoslovca Vladota Bizjaka v Ljubljani. Ga. Kramarjeva je dobila od njega za pomoč že zahvalo. Ge. Mary Osredkar smo dolžni zahvalo za pobudo in ge. Maksi Žagar za poslani ček za kan. \$350.

Predsednik dr. Janez Drnovšek je v nedavnem srečanju z dr. Šuštarjem izjavil, da je država vrnila slovenskim lazaristom svet, ki so jim ga zaplenili, tako njim, kot usmiljenkam pred leti pri Srcu Jezusovem.

Mons. Mavsar iz Helene, Montana, je v juliju maševal v Šentrupertu in javno odpustil morilcem njegove družine težak zločin.

Papež Janez Pavel II. je sredi

avgusta v ZD, kjer je mnogo mladih iz celega sveta doživelo 'World Youth Day'. Taka srečanja ostanejo globoko v duši za vse življenje. Je tudi za zblíževanje med rasami in vsemi kontinenti važen dogodek.

V septembru bo spet v Škofovih zavodih sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano **zaživela klasična gimnazija. Cela vrsta fantov in deklet bo začela I. razred gimnazije pod skrbnim vodstvom profesorskega zbora, ki se že lep čas pripravlja na svoje katoliško vzgojno delo. 'Jegličev sklad', ki zbira pomoč za popravilo tega objekta, priporočamo vsem v pomoč. »Svoja dela storite pred časom in Bog vam bo dal plačilo ob svojem času!« Sirah 51. 30.**

V zahvali, ki smo jo prejeli od g. Martina Špringerja, ekonoma zavoda, beremo: »Z vsem spoštovanjem Vaše plemenite odločitve, da boste podprli nujno obnovo in preureditev Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, se Vam iz srca zahvalimo za Vaš (ponoven) dar v Jegličev sklad in potrjujemo prejem zneska, ki ste ga poslali.

Bog, ki je skoraj štirideset let prek tega zavoda delil našemu narodu dragocene darove in za tem v prostorih zavoda videl vse stiske, grozo, poniževanja, mučenja in sleherno smrt, naj z zdravjem, z milostjo in z vsakršnimi nebeškimi darovi Vašo velikodušnost bo-

gato nagradi. V Ljubljani, dne 24. junija 1993, za Ekonomat Zavoda Sv. Stanislava v Jegličev sklad, Martin Špringer.«

Nadškof dr. Šuštar, dr. Golé, o. Cukale in dolga vrsta slovenskih duhovnikov, ki so študirali v Škofovih zavodih, naj nam bodo v vzpodbudo, ko se odločamo za pomoč pri tem za domovino tako važnem podvzetju za bodočnost slovenskega naroda.

V Kanadi so rojaki veliko dobrega prejeli po misijonarju Janezu Kopaču, od sv. Andreja nad Škofjo Loko, ki je gimnazijo končal v Škofovih zavodih in bil tja poslan kot duhovnik-prefekt. G. Kopač sedaj živi v Domu Lipa v Torontu. Ne bi bilo plemenito, če bi mi vsi, ki ga poznamo in smo mu v življenju za to in ono duhovno ali drugače hvaležni, darovali v 'Jegličev sklad' za Škofove zavode in pomagali pri njihovi obnovi?

Sem in tja bo verjetno kdo v testamentu zapustil znaten dar v ta namen. Je pa lažje dati, ko smo še živi in sposobni odločati po svojih željah in se nihče ne meša v 'naš denar'. **Ko leta opazujem, kako malo rojaki misijonom Cerkve zapustijo na tem kontinentu, mi je tesno pri srcu.** Vse premalo se zavedamo, da smo vse prejeli in da ne bomo ničesar s seboj odnesli, razen dobrih del.

Rev. Charles Wolbang CM
131 Birchmount Road
Scarborough, Ontario
Canada M1N 3J7

VINKO LEVSTIK

(nadaljevanje s str. 15)

pri svojem delu in strokovnem znanju, kot same stranke pri nujnem medsebojnem združevanju v večje formacije, ki jim edine lahko zagotovijo odločilno vlogo v parlamentu in v vladi. V mislih imam predvsem SKD in SLS in pri tem izražam upanje, da z združevanjem ne bosta usodno odlašali. Prav tako pozivam tudi vse rojake v zdomstvu, naj svojo volilno pravico kljub težavam smatrajo kot svojo moralno dolžnost do živih in mrtvih sobratov v domovini.

Posebej naj omenim slovensko Cerkev, ki je sama utrpela velike izgube: porušena cerkvena poslopja, zaseženo premoženje, pobiti in zaprti duhovniki; bila je potisnjena na rob družbe in je danes ponovno oživela v svojem poslanstvu kot duhovna opora slovenskim vernikom in narodu.

Bog z Vami, dragi rojaki! Njim, ki so padli za Boga, narod in domovino, pa slava in večni mir in pokoj! Spomin nanje bo še naprej živel v naših srcih in v naših molitvah.

NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 10)

Edwarda, Williama in Anthonyja, članica SZZ, KSKJ in Kluba upokojencev v Euclidu. Pogreb je bil 14. avgusta v oskrbi Dan Cosic zavoda na Willoughby Hillsu s sv. mašo v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd. v Euclidu in pokopom na Vernih duš pokopališču.

KOLENDAR

AVGUST

22. — Klub upokojencev Slovenske pristave ima piknik na SP.

29. — Slovenska pristava prireja Pristavski dan s spodom. Kosilo ob 1.30, cena \$9, nato pa športne igre.

SEPTEMBER

5. — Zaključek jubilejnega leta pri Sv. Vidu, s sv. mašo ob 12. uri. Glavni maševalec bo nadškof Anthony Pilla. Po maši banket v SND na St. Clair Ave.

11. — Slovenska pristava priredi večerjo s stekom.

19. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo.

19. — Vinska trgategv na Slovenski pristavi.

19. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgategv, v Triglavskem parku.

26. — DSPB Cleveland prireja vsakoletno romanje k Žalostni Materi božji v Frank, O. Sv. maša ob 12. uri.

OKTOBER

2. — Fantje na vasi prirede koncert v SND na St. Clairju. Gostuje tudi zbor Zvon iz Fairfielda, Conn.

3. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti priredi kosilo v šolski dvorani.

3. — »Prijetelji SND na St. Clairju« imajo »brunch«, v dvorani SND.

10. — Klub upokojencev Slovenske pristave priredi »kolone« na SP.

23. — Štajerski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju. Igra Pecon orkester.

24. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

13. Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju. Igra Stan Mejač orkester.

13. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert v SDD na Waterloo Rd.

DECEMBER

5. — SKD Triglav, Milwaukee priredi miklavževanje, v spodnji dvorani pri Sv. Janezu Evangelistu.

300,000

DOBITNIKOV DNEVNO

Sodelujte pri dobitkih

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

Vladimir M. Rus

Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

VESTI IZ SLOVENIJE

Italija pošilja vojaške enote v bližino meje s Slovenijo — Slovenija zahtevala pojasnilo — Lojze Peterle vodil sejo vlade

Pretekli teden se je italijanska vlada odločila, da bo poslala vojaške enote v kraje severovzhodne Italije, v kraje torej, ki mejijo s Slovenijo. Vzrok za ta ukrep naj bi bila italijanska želja, da učinkoviteje nadzoruje mejo, preko katere »radikalne skupine« iz republik oz. držav nekdanje Jugoslavije trgujejo in tihotaplajo z orožjem ter se povezujejo z organiziranim podzemljem v Italiji, v prvi vrsti s tkim. »mafijo«. Te skupine druga drugi delajo »usluge«, je dejal italijanski obrambni minister Fabio Fabbri. V zadnjih mesecih je sicer prišlo v Italiji do še nepojasnjenih bombnih napadov v mestih Milano, Firenze in Rima. Italijanska vlada naj bi reagirala v zvezi z okrepitevjo vojaške prisotnosti v krajih ob Sloveniji tudi na prošnje lokalnih civilnih oblasti, ki so sicer že odredile povečane varnostne ukrepe v objektih (železniške, avtobusne postaje, javne zgradbe itd.), ki bi lahko bile tarče teroristov ali kriminalcev.

Slovensko zunanje ministrstvo je v imenu vlade močno reagiralo na italijansko odločitev. Pretekli četrtek je ministrstvo izdalo izjavo za tisk pod podpisom državnega sekretarja Ignaca Goloba. Bistvo izjave je:

»Ukrepi najavljeni s strani Ministrstva za obrambo sosednje Italije, so nerazumni in v popolnem nasprotju s pogovori in rezultati pogovorov z italijansko delegacijo na gradu Strmol pred dvema dnevoma, čeprav nas Ministrstvo za zunanje zadeve Italije prepričuje, da temu ni tako. Zahtevali smo dodatna pojasnila z Ministrstva za zunanje zadeve Italije. Za jutri, v petek (13. avg., op. ur.), je g. Lojze Peterle, podpredsednik Vlade in minister za zunanje zadeve Republike Slovenije, sklical izredno sejo Vlade.«

Pretekli petek je res prišlo do vladne seje pod Peterletovim vodstvom. Poudarek je bil na nadaljevanje diplomatskih pogovorov z Italijo, ki še vedno vztraja pri stališču, da ukrepi niso izrecno proti Sloveniji, ampak predvsem zadevajo delovanje krogov v novi tkim. Zvezni republiki Jugoslaviji (Srbija in Črna gora), in drugih republikah južnih od Slovenije. Slovenski obrambni minister Janez Janša je reagiral sorazmerno milo na italijanske ukrepe.

Res pa je, da je med Slovenijo in Italijo več odprtih vprašanj. Tako je opaziti v Italiji rastoče delovanje krogov, ki se zanimajo za Istro in druge kraje, iz katerih so se izselili po drugi svetovni vojni številni Italijani. Iz »Sporočila« Slovenske skupnosti, ki predstavlja številne v Italiji živeče Slovence, je razvidno, kako nenaklonjena do svoje slovenske manjšine je bila in je še italijanska oblast, tako lokalna kakor osrednja.

Na uradni ravni sta obe državi kot člani Sveta Evrope pripravljene na stalen dialog o odprtih zadevah.

Janša dvomil v neodvisnost pravosodnih organov v Mariboru — Ti mu očitajo poskus političnega vplivanja na pravosodstvo

Že dalj časa je slovenski obrambni minister Janez Janša tarča levčarskih elementov v Sloveniji (čeprav je sam član socialdemokratske stranke), ki mu ob vsaki priložnosti mečejo polena pod noge. Ob formiranju nove vladne koalicije po zadnjih, decembrskih volitvah, je v tej kampanji med drugimi prednjačil Zmago Jelinčič, ki je nastopal oblečen v srajci skrajnega, desničarskega nacionalista, v zadnjem času pa je bil razkrin-

kan kot sodelavec tajne policije bivšega komunističnega režima. Pripadniki tega takratnega režima so seveda še vedno močno zastopani v obstoječih državnih strukturah, tako tudi v pravosodstvu.

Povod za najnovejše napade na Janšo je bil odkritje več kot 100 ton orožja na mariborskem letališču. Na tiskovni konferenci, ki ga je imel Janša pretekli teden, je izrekel več kritičnih pripomb na delovanju pravosodnih organov v Mariboru. Igor Kršinar je v *Slovincu* 11. avgusta takole poročal:

»Minister je ovrgel namigovanje, da so za mariborsko afero vedeli vsi pomembni slovenski politiki. Iz zbranih dokumentov se vidi, kdo je v resnici kaj vedel o nezakoniti trgovini z orožjem. V zvezi s preiskavo o tem je Janša omenil podatek, da so bili osumljenci izpuščeni iz pripora (nobeden izmed njih ni hotel dati izjave) kljub temu, da prvobitoženi Hasan Čengić sploh ni bil prijet. Nanj je še vedno razpisana mednarodna tirailica, zato obstaja možnost, da osumljeni navežejo stik z njim. Namestnik tožilca v Mariboru naj bi preiskavo tudi usmeril v dejstvo, kako je bilo orožje odkrito, oziroma kako je bil kriminal odkrit namesto da bi predvsem odkrivali izvir in namen orožja. Govori se tudi, da naj bi kriminalno dejanje prekvalificirali v carinski prekršek, kar po ministrovih besedah pomeni enačenje prekupčevanja z orožjem s tihotapljenjem dveh banan, to pa bi zagotovo razvrednotilo mednarodni ugled Slovenije. Zato meni, da bi morala ozadje pri aferi z orožjem čim prej raziskati tudi parlamentarna preiskovalna komisija.«

Janševe besede so zadale mariborske pravosodne organe v živo in so že naslednji dan odgovorili s sporočilom mariborskega zbora sodnikov. V bistvu so Janši očitali, da skuša vplivati na delovanje pravosodja, s tem pa seveda na neodvisnost le-tega. Politiki, so rekli mariborski sodniki, naj se v neodvisnost pravosodnega ne vmešavajo. Sodniki so tudi apelirali na predsednika Kučana, na državni zbor, na Vrhovno sodišče, in še na druge instance, naj branijo neodvisnost pravosodnih organov.

Na vse to je s posebnim komentarjem v *Slovincu* pretekli četrtek reagiral Igor Kršinar: »V normalni pravni in demokratični državi bi ministrove (Janševe) izjave imeli za vmešavanje v neodvisnost sodstva. Toda za Slovenijo ne moremo reči, da je povsem normalna pravna in demokratična država. Že dlje časa je znano, da se je v slovenski postkomunistični družbi nekdanja partijska nomenklatura obdržala v vseh državnih in nedržavnih ustanovah, torej tudi v pravosodju. Pravosodna oblast je tako lahko neodvisna samo od tistega dela slovenske politike, ki nanjo nikoli ni imel vpliva in ga tudi ne želi imeti. Izgovarjanje na neodvisnost pravosodne oblasti je tako 'privlečeno za lase', saj to v prikriti mafijski družbi (udbovskega izvora) pomeni samo krepitev nekdanjih aparatčikov na sodiščih, ti v povezavi s starimi strukturami rušijo zidove komaj nastale slovenske demokracije.«

V zvezi z afero z orožjem na mariborskem letališču to pomeni, da lahko vpleteni posamezniki uporabijo svoje stare partijske zveze v 'neodvisnem' pravosodju in se tako izognejo kazni, krivdo pa naprtijo tistim, ki so njihovo dejanje odkrili. Ko minister (Janša) pravosodne organe opozori na nekatera zakonska določila, ki so jih ti pozabili upoštevati, in celo podvomi, ali jih bodo upoštevali, to v slovenski nepravni in nenormalni državi pomeni napad na nekaj, česar ni - na neodvisnost sodstva.

Iz Clevelanda in okolice

Piknik na Pristavi—

Klub upokojevcev Slovenske pristave priredi to nedeljo, 22. avg., piknik na SP. Prišel se bo s sv. mašo ob 12.30, sledilo bo kosilo. Ves čisti dobiček piknika je namenjen SP. V sredo, 25. avg., pop. ob 1.30 bo na SP mesečna seja Kluba upokojevcev. Članstvo vljudno vabljen.

Balinarsko tekmovanje—

To nedeljo začenši ob dveh pop. bo na Slovenski pristavi balinarsko tekmovanje. Vsi člani SP vabljeni, da sodelujejo. Prijaviti se morajo do 1.30 pop. to nedeljo, seveda kar pri balinišču.

Romanje v Frank—

Tisti, ki bi se radi udeležili letošnjega romanja v Frank, ki bo 26. septembra, in potovali z avtobusom, naj za rezervacijo in vso informacijo pokličejo:

Viktor Tominec 531-2728
Vinko Rožman 881-2015
Lojze Bajc 486-3515

Novi grobovi

John M. Vratarić

Včeraj je v Lutheran Medical centru umrl 78 let stari John M. Vratarić, mož Florence, roj. Svete, brat Frances Les in Nicka, veteran 2. svetovne vojne, lastnik Shiloh Metal Products na 4400 Superior Ave. od l. 1949 vse do svoje upokojitve l. 1979. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. v soboto, kjer bodo obredi ob 12.15 pop., v stolnico sv. Janeza ob 1., od tam pa na pokopališče Vernih duš. Ure kropljenja bodo jutri, v petek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

George J. Petric st.

Umril je George J. Petric st., vdovec po Eleanore, oče Patricie Holcomb, Pamele Moore in Georgea ml., 6-krat stari oče, brat Franka, Ann Horvath, Stelle Zupko, Caroline Strumbel in Helen Klemenc (pok.). Pogreb je bil 18. avgusta.

Lucian T. Tritola

Umril je Lucian T. Tritola, oče Antoinette, roj. Primozic, 2-krat stari oče, brat Salvatora, Anthonyja ter že pok. Petra, Michaela in Carmele Hyclack. Pogrebna sv. maša je bila 14. avgusta v St. Joseph Christian Life Centru. Družina priporoča darove v pokojnikov spomin prav tej ustanovi.

Lillian B. Maleckar

Dne 11. avgusta je v Euclid Meridia bolnici umrla Lillian B. Maleckar, rojena Gliha, živeča zadnjih 33 let v Euclidu, pred tem pa na Bonna Ave., vdova po Franku, mati Denisa in Terryja, sestra že pok.

(dalje na str. 16)

Dva pristavska piknika—

Slovenska pristava prireja v naslednjem mesecu dva piknika. V nedeljo, 29. avgusta, bo Pristavski dan. Piknik se bo začel s kosilom ob 1.30 pop., cena \$9, nato bodo različne športne igre. V soboto, 11. septembra, bo tudi piknik, na njem bo servirana večerja, stejk ali asada. Vsi prisrčno vabljeni!

Banket ob stoletnici—

V nedeljo, 5. septembra, bo v SND na St. Clairju banket ob stoletnici fare Sv. Vida. Rezervacije za ta banket dobite, če pokličete župnišče sv. Vida od ponedeljka do petka, med 9. dop. in 4.30 pop. Banket stane \$30 na osebo in je treba vstopnice vplačati v naprej. (Dopis na str. 10.)

Zadušnica—

V petek, 27. avgusta, ob 8.30 zj., bo v cerkvi sv. Vida maša za Mary Muniza Klemencic, ob prvi obletnici njene smrti.

Izredno uspela—

Preteklo nedeljo sta bila dva velika, tradicionalna piknika. Na Slovenski pristavi je bil poletni piknik župnije Marije Vnebovzete. Piknik je imel zelo veliko udeležbo. Ameriška Dobrodelna Zveza je pa imela svoj »Družinski dan« piknik. Udeležba je bila daleč največja v zadnjih letih, v kuhinji in pri bari so imeli polne roke dela ves dan.

Nagrada proti vrnitvi—

Včeraj zjutraj je nekdo razbil izložbeno okno v trgovini Tivoli v SND na St. Clairju. Odnesele je zbirko punčk in fantov v slovenskih narodnih nošah. Lastnica ponuja lepo nagrado tistemu, ki bi omogočil vrnitev predmetov. Pokličite trgovino na 431-5296.

Napadena—

Faranka sv. Vida ga. Marija Zupan je bila namenjena pretekli ponedeljek k jutranji sv. maši ob 7.30, ko sta jo na cesti napadla dva nepridiprava. Vzela sta ji torbico in jo tako močno udarila, da je imela pretres možganov. Sedaj se zdravi doma, v torbici sta junaka (eden teh, 16-letni, je policija prijela) našla — rožni venec.

Spominska darova—

Ga. Dorothy Tushar je darovala \$25 v podporo našemu listu, v spomin staršev Josepha in Mary Trebec.

Družina Spisich (Frank, Gerri, Amy in Frankie), Willowick, O., je prav tako poklonila \$25, v spomin Mike Spisicha.

Darovalcem se za naklonjenost in podporo najlepše zahvalimo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 216/431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:
\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)
Dezele izven ZDA in Kanade:
\$35 na leto, računano v ameriški valuti

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:
U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency
Foreign:
\$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Fax (216) 361-4088 Published every Thursday

No. 32 Thursday, August 19, 1993

Bistveno zgrešena lestvica vrednot

V zadnjem tednu je bila ameriška javnost precej razburjena nad umorom očeta baje najboljšega košarkarja sveta Michaela Jordana. Komentatorji poudarjajo, da je bila žrtev povsem naključno izbrana, morilca sta osemnajstletnika, ki sta kljub mladosti že dobra znanca policistov, in da je bil tisti, ki naj bi bil ustrelil žrtev, komaj pred meseci izpuščen iz dveletnega zapor, čeprav je bil — takrat komaj 16-leten — obsojen zaradi poskusa umora! Tako gre za najnovejši primer kriminala v ZDA, ki lahko služi kot povod za poudarjanje zgrešenosti vrednostne lestvice. Tiste vrednostne lestvice pač, ki si na vse mogoče (in nekatere komaj verjetne) načine skuša zavarovati osumljence kaznivih dejanj, da njih najmanjše »pravice« niti v najmanjšem obsegu kršer niso, skoro pa celotno pozablja na žrtve teh osumljencev. Seveda je treba preprečiti kršenje osnovnih pravic slehernega državljanca, človeka, s strani oblasti. Rastoča ogorčenost javnosti pa utegne slej ali prej izsiliti znatne spremembe tako v zakonodaji kot v organih pregona s sodišči vred, ki bodo prinesle za od kriminala trpeče boljše ravnotežje. K tej gotovo prihajajoči spremembi lahko prispevamo vsi, če ob vsaki priložnosti pristojnim ljudem izražamo svojo jezo, na volitvah na vseh ravneh pa glasujemo za tiste, ki obljublajo odločnejše nastopanje zoper kriminalce. Če sedimo ob strani in se zadovoljujemo le z godrnjanjem, se ne bo nikoli nič spremenilo.

Kriminal v ZDA je takorekoč ob vsakem vogalu. Smrt Jamesa Jordana je odjeknila po vsem svetu, zaradi športne slovitosti njegovega sina. Nešteto je pa kriminalnih dejanj, ki v lokalno časopisje komaj pridejo, če sploh. Ravno pretekli ponedeljek je bila na primer napadena na cesti, ko je bila namenjena k Sv. Vidu na 7.30 zj. sv. mašo, Margaret Zupan. Dva mlada zločinca sta 79-letno žensko zagledala in jo smatrala za lahek plen. Napadla sta jo, jo udarila po glavi tako močno, da je dobila pretres možganov in se še zdravi v bolnišnici. In kaj sta pri njej dobila? Rožni venec, ki ga je imela v torbici. K sreči je policija v tem primeru enega od storilcev — 16-letnik — prijela, drugega pa še išče. Kljub hude mu dejanju, ni verjeti, da bo zločinec kaj dosti časa ostal v zaporu. Če že zaradi popustljivosti kazenskega sistema samega ne, zato, ker zanj preprosto v zaporih, ki so na razpolago, ne bo prostora. So pač drugi, še hujši kriminalci, ki jih je treba kaznovati s še daljšim zaporom. In to v času, ko je za rešetkami v ZDA večje število obsojenih kriminalcev kot v vsej njihni zgodovini dotlej.

Zaključna prireditev pri obhajanju stoletnice slovenske fare Sv. Vida

V nedeljo, 5. septembra, bo zaključna prireditev v zvezi z enoletnim praznovanjem stoletnice najstarejše slovenske župnije v Clevelandu, danes pa tudi najbolj številčne slovenske fare v ZDA. Dan se bo pričel s sv. mašo, ki jo bosta darovala clevelandski škof Anthony M. Pilla in clevelandski pomožni škof ter bivši župnik pri Sv. Vidu, A. Edward Pevec. Maša se bo pričela ob 12. uri opoldan. Sodelovali bodo tudi drugi duhovniki in cerkveni dostojanstveniki. Javnost je na to mašo seveda najlepše vabljena.

Po maši bo v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue slavnostni banket. Pričel se bo ob 2. uri popoldne. Po obedu bo krajši program. Vstopnice za banket so na razpolago, kakor so tudi mize (za deset gostov), cena banketu je \$30 na osebo. Za rezervacijo vstopnic in več informacije, pokličite tajnico župnije go. Agnes Turk na 216/361-1444. Pričakujejo zelo velik obisk, zato ne odlašajte. Župnik sv. Vida je Jože Božnar, ki na tem mestu služi od l. 1979, ko je nasledil škofu Pevcu, pri fari je tudi pomožni župnik, Rev. Richard A. Evans.

DARINKA in ERNEST LENARČIČ. Pred slovensko cerkvijo na Fell Street v San Franciscu. Junija 1993. (Foto: Ivo Ravnik)

Jubileji in srečanja Slovencev v San Franciscu

V naši župniji Rojstva Gospodovega smo se v soboto, 26. junija, zbrali k zlati poroki nam priljubljenega, odličnega cerkvenega pevca Ernesta Lenarčiča in njegove zveste žene, ljubeznive, zavedne Slovenke Darinke roj. Cernič. Cerkevna slovesnost in ženitovanje je bilo pa še bolj pristrčno ob navzočnosti med Slovenci dobro znanega in spoštovanega č.g. Karla Ceglarja, salezijanca iz Hamiltona, Kanada, Ernestovega prijatelja še iz mladinske dobe na Rakovniku.

Naš cerkveni pevski zbor je slovesno prepeval med poročno sv. mašo v soboto in nato v nedeljo, ko sta somaševala g. Ceglar in naš župnik g. Mihovilovich. Po maši je bilo v cerkveni dvorani ob kavi in domačih dobrotah veselo razpoloženje ob srečanju z g. Ceglarjem ter znanci in prijatelji iz različnih krajev.

Obujali smo spomine, reševali vprašanja ter želeli g. Ceglarju srečno potovanje v njegov rojstni kraj v Stično, kjer ga čaka še mnogo dela z urejanjem Baragove zbirke (muzeja in knjižnice) v stiškem sa-

mostanu. V načrtu je pa bilo tudi srečanje treh Ceglarjevih bratov duhovnikov v Stični ob priliki zlate maše salezijanca dr. Stankota Ceglarja iz Hamiltona. G. Karel je imel v stiški baziliki svoje zlatomašniško slavlje l. 1989.

Ker je med nami v San Franciscu več družin iz Metlike in okolice in je družina Ceglar bivala nekaj let tudi v Metliki, kjer sta bila rojena Stanko in njegov brat Ludvik, znan po njegovih mnogih literarnih delih in pesnikovanju, zato je bil g. Karel med nami posebno prijateljsko dobrodošel.

Naš zlatoporočenec Ernest Lenarčič je bil rojen pred 81 leti v verni rudarski družini v Trbovljah v Zasavju. Po končani domači osnovni šoli na Vodah (pol ure oddaljeni od stanovanja) je obiskoval štiri leta obrtno šolo v Ljubljani, ko je bil vajenec v mizarški stroki. Obenem je z veseljem hodil na Rakovnik, kjer se je kmalu začel udeleževati v nastopih kot dramski igralec, nato kot režiser (1930-1940), član pihalne godbe in tamburašev ter pevskega zbora. Tudi šport

ga je zanimal.

Njegovo uspešno udeleževanje na kulturnem in prosvetnem področju, njegova neoporečna drža in razne sposobnosti so mu bile v odliko in v pomoč, da je l. 1934 dobil odgovorno službo pri ljubljanski Vzajemni zavarovalnici, kjer je ostal do l. 1945.

Kot tisoči njegovih somišljenikov, je tudi on odšel tisto pomlad iz domovine. Skupaj z ženo Darinko (poroka 29. VI. 1943 na Rakovniku) je skozi Italijo prišel v Kalifornijo. Oba z ženo sta opravljala različna dela, da sta se pretolkla skozi življenje; vmes je pa Ernest obiskoval šolo za angleški jezik. Nato se je vpisal na San Mateo College, kjer je študiral industrijsko inženirstvo. V tej stroki je bil zanesljiv in spreten uslužbenec, in takó je dosegel celó vodstvo podjetja, ki se je izkazalo kot eno najbolj zanesljivih, kvalitetnih in učinkovitih v notranji opremitvi pohištva šol, bolnišnic, bank itd.

Darinka se je posvetila krščanski vzgoji njenih štirih otrok.

Vedno se je tudi dobil čas za izvrševanje verskih dolžnosti v domači župniji v Belmontu, pa tudi za slovensko cerkveno petje v naši — za Ernesta 28 milj oddaljeni — cerkvi Rojstva Gospodovega.

Leta pa tečejo, starost pri naša razne težave, in tako Ernest ne more več k cerkvenemu petju. Vselej smo veseli, kadar se spet srečamo z njim in Darinko v naši cerkvi. Bog vaju ohrani še mnogo let!

V nedeljo, 1. avgusta, je spet prišel med nas Tomaž Starc, mlajši brat našega novega pevca Mariota, sin Jožeta in pok. Pavlinke Starc roj. Lovšin. Zelo veseli smo ga bili. Enako nas je 8. avgusta razveselil tudi Mark Lavriša, ki je pred leti kar pridno prihajal v našo cerkev.

Naš g. župnik bo odsoten štiri nedelje (obisk domačih v Istri). Nadomešča ga misijonar redemptorist Dwaine Marsh. Zajemljivo in razločno pridiguje v angleščini; mašni obred je v angleščini, obe berili pa čita Marija Pečavar v slovenščini. Zborovo (tudi solo: Diane Fir, Jane Dabovich, Aljoša Ravnik) petje naših lepih slovenskih pesmi ob dovršeni spremljavi spretnega organista Aleša Šimenca nam ogreva srca, dela veselje in vzbuja ponos na slovenstvo in goreče prošnje za naš narod. Vsako nedeljsko mašo zaključimo s pristrčnim ljudskim petjem.

Več naših župljanov je letos obiskalo domovino. Po vrnitvi v Kalifornijo vsak turist zatrjuje: »Lepa je Slovenija!«

V naši nadškofiji mora biti ukinjenih oz. združenih blizu 14 župnij. Vzrok: pomanjkanje duhovnikov, neaktivnost župljanov, milijonski stroški za popravila od potresa poškodovanih cerkvenih stavb. Naša cerkev nam še ostane. Bogu hvala! Zahvala pa velja tudi našim skrbnim voditeljem in vsakemu posamezniku, ki si prizadeva, da še ostanemo skupaj!

Dr. Rudolph M. Susel

Angela Gospodarič

Piknik upokojencev Slovenske pristave

CLEVELAND, O. - Klub upokojencev Slovenske pristave priredi svoj piknik to nedeljo, 22. avgusta, na SP. Piknik se bo pričel s sv. mašo ob 12.30 pop. Maša se bo darovala za naše bolnike in vse pokojne člane našega kluba, saj jih je že kar 13: Ignacij Tavčar, Ivan Hočevar, Max Ovnič, Frank Kastigar, Jernej Slak, Mirko Glavan, Lojze Kodrič, Milan Dolinar, Alojzij Gosar, Amalija Košir, Jožica Varšek, Cecilija Korošec in Marija Zupan.

Po maši bo na razpolago okusno kosilo. Naše članice lepo prosimo za pecivo. Čisti dobiček piknika bomo darovali Slovenski pristavi.

Kakor je že navada, na našem pikniku vsako leto počastimo člana ali članico kluba, ki se že vsa leta žrtvuje za slovensko skupnost, a ji da ta skupnost priznanje navadno šele po smrti.

Letos bomo na pikniku počastili g. Janeza Prosen in njegovo soprogo go. Micko. Oba sta rodod iz zelene Dolenjske. V mladosti sta oba sodelovala pri prosvetnih, fantovskih oz. dekliških društvih, in kot še dobra katoličana bila zato na listi za likvidacijo. 1945. leta sta se umaknila na Koroško, kjer sta se šele spoznala, in ko sta oba prišla v Cleveland, tukaj tudi poročila.

Janez rad prime za pero. Dolga leta je pisal v Ameriško domovino lepe članke pod naslovom »Drobtinice sladke in žaltave«. Vabil je vedno na šolske, društvene in farne prireditve ter ta vabila tako lepo po svoje zabelil, včasih sladko, včasih pa, če je bilo treba, pa tudi žaltavo.

Janez in Marija Prosen sta mecena slovenskih šol, Misijske znamkarske akcije, podpirala sta in še podpirata vse nabirke za potrebe v Sloveniji. Spadata k fari Marije Vnebovzete, kjer je ga. Micka, kot članica Oltarnega društva,

pridna kot čebelica. Janez je vedno vnaprej prodajal vstopnice za prireditve slovenskih in farnih društev, bil je tudi zastopnik mesečnika Ave Maria kakor poverjenik za Mohorjevo družbo v Celovcu. Bog jim ni dal otrok, skrbela pa sta kot oče in mati za nešteto slovenskih študentov na Koroškem ter še bogoslovcev doma in po svetu.

Janez je bil tisti, ki je dal pobudo, da smo ameriški Slovenci zbrali 35 tisoč dolarjev za knjižnico v Modestovem domu v Celovcu v spomin pokojnemu ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu.

Janez in Micka ljubita rože. Njun vrt in dom je res kakor raj na zemlji in vedno odprt posebno slovenskim duhovnikom, ko pridejo na obisk v Cleveland. Orlov vrh na Slovenski pristavi sta negovala 19 let, da je bil vedno v cvetju, kakor tudi Slovenski dom za ostarele na Neff Rd.

Če kdo, Janez in Micka zaslužita, da jih počastijo ne samo upokojenci Slovenske pristave, ampak vsa slovenska skupnost v Clevelandu in okolici. Zato res prisrčno vabimo, da pridete v čim večjem številu to nedeljo na Slovensko pristavo!

Član kluba

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

Anton M. LAVRISHA
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172
Complete Legal Services

V PRISRČNO BLAG SPOMIN

ob petindvajseti
obletnici, odkar je naš
ljubljeni sin, brat, vnuk
in svak

SP-4 JOŽEF PAVEL INTIHAR

padel kot vojak ZDA v bojih za svobodo na bojišču
Tan San Nhu v Južnem Vietnamu 24. avgusta 1968.

25 let te zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš;
srce tvoje več ne bije,
bolečin nič več ne trpiš.

Žalujoci:

Stanislava — mati, Pavel — oče
brat in sestri, z družinami
ter ostali sorodniki v Ameriki in Sloveniji.

Cleveland, Ohio, 19. avgusta 1993.

Našemu Janezu!

Še v megli dan je sončno jasen-
če je med nami dragi Janez,
v »Drobtinica« rože nam
nasaja,
in dobro voljo nam prodaja.

Ko bi napisal vse odlike-
bi dolgi stavek bil brez pike,
nešteto dobrih del opravlja,
in zlati čas nam ne zapravlja.

Če kdaj posebnosti želite-
le na Trafalgar pohitite,
tam domek v tihem je zavetju,
ki ga obdaja vrtec v cvetju.

Ta dom poznajo v zimi ptice,
in dolgorepke veverice,
ga išče kdaj berač, popotnik,
saj sprejme toplo ga dobrotnik.

Kar redno se v življenju šenka-
opora mu je dobra ženka,
da Janezu ne zmanjka volje-
priliva na kolesje olje.

Zato prisrčna še beseda:
skoz' linco Bog naj Vas
pogleda,
naj zdravja dá Vam za imetje-
naj Vam dehti jesensko cvetje.

Lojze Bajc

MALI OGLASI

HOMES FOR SALE
In Beverly Hills—Euclid
By Owners

OPEN SUNDAY 2-5

25465 Chatworth Drive
Quality 15 yr. split level w/
basement, A/C, 3 large bed-
rooms, formal living & dining,
FR w/WBFP, 1½ baths, re-
freshing big kitchen, 2+ car
attached garage. Updated.
\$117,900. Call 486-9097

1835 Braeburn Park
Attractive 3/4 bedrooms (mas-
ter w/WBFP), dining & living
rooms, 1½ baths, family room
w/WBFP, eat-in kitchen,
A/C, rec room, fenced back-
yard with tiered deck, 2 car
attached garage. \$109,500.
Call 486-6839

HOUSE FOR RENT
GROVEWOOD area, Cleve-
land. ½ double up, 2 bedrms,
dining, frpl, appl, parking,
NO PETS, sec. \$360 mo. Call
257-2888. (32-35)

FOR RENT
3 or 4 rms, dn. Well-kept.
Modern. Garage. Off St. Clair
Call 431-8182.

Ponavljamo, da imamo pri
Ameriški domovini fax in sicer
216/361-4088.

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!

Za petdesetletnico Grčaric

Letos v septembru bo 50 let, odkar so oddelki komunistične vojske s pomočjo italijanske artilerije po tridnevni bitki premagali slovensko četniško postojanko na Grčaricah. Ta četniška skupina, ki je štela 204 borcev, je bila do tedaj edina od zaveznikov priznana vojaška enota v borbi proti okupatorju na Slovenskem.

Objava mojih spominov naj ima dvojen namen. Pomaga naj bodočim zgodovinarjem pri resnični (ocenitvi) tragičnih dogodkov v tistem času pri nas v Sloveniji. Predvsem pa naj bi bil ta spis častni spomin junakom-soborcem Slovencem, ki so bili kot enota prva žrtev ambicij naših komunistov v borbi za sovjetizacijo slovenskega ozemlja.

Naj počivaju v miru v zemlji, katero so z vso dušo ljubili in do zadnjega junaško branili in darovali zanjo svoje življenje.

Spominjam se čevljarja v Ljubljani, soseda, komunista, ki mi je obljubil nove škornje in usnjen pas za pištolo, če bi se pridružil partizanom. Njegovo ponudbo sem odklonil in se šestnajstletni fant odločil za četništvo, predvsem zaradi že v uvodu omenjenih razlogov.

Prvi organizacijski sestanek tega slovenskega četniškega odreda je bil julija 1943 v Iškem Vintgarju. Zbralo se nas je okrog 60. To je po današnjih pojmi majhna skupina, vendar je to število takrat predstavljalo vsaj eno partizansko brigado.

Med nami je bilo večje število bivših poklicnih jugoslovenskih oficirjev in podoficirjev. Komandant odreda je bil major Borut Koprivica, ki je bil do razsula Jugoslavije aktivni žandarmerijski major. V skupini so bili možje v najlepših letih in mladi kmečki fantje prostovoljci. Jaz sem bil najmlajši, oficirski kadet, eden tistih, ki jih je vodstvo namenilo izobraziti v oficirski kader. Oboroženi smo bili največ z lahkim orožjem, zbrojevke in nekaj minometov. Jaz kot najmlajši sem nosil kratko puško znamko Mauser.

Naš prvi pohod je bil na Dolenjsko, naš cilj pa je bil grad na Otočcu. Hodili smo po gozdovih in to le ponoči preko Ilove gore, Metnaja, Čateža in Mirne. Med potjo so se nam pridružili številni prostovoljci. V gradu Otočcu smo se utrdili, tako je bila to naša prva, čeprav le začasna postojanka. Tam so nas komunisti meseca julija tudi prvič napadli. Temu napadu je sledilo še več izzivalnih napadov. Ker je grad na otoku na reki Krki, je dostop možen le preko mostu. Vse napade smo odbili po dolgem streljanju. Vkljub premoči sovražnika in hudi borbi ni bil na naši strani nihče ubit.

Grad Otočec smo zapustili koncem julija. Umaknili smo se k Sv. Gregoriju pri Sodražici, od tam pa v začetku septembra v vas Grčarice. V tej vasi je bilo večje število praznih hiš, zapustile so jih bile

nemške družine (Kočevarji), ki so se vrnili v Hitlerjev Rajh.

Hitro smo preuredili nekatera poslopja in si ustvarili začasno postojanko z utrdbami. Tukaj smo imeli namen počakati prihod četnikov iz hrvaškega Korduna in pa iz Like. Tam so krvavo nastopali Ustaši. Danes se čudim, zakaj je vodstvo izbralo prav to vas za postojanko. Vas se namreč nahaja v dolini in naše utrdbe je bilo težko braniti pred napadi.

Takoj po razpadu Italije, 8. septembra 1943, in s povezavo italijanskega okupatorja s komunisti, se je začelo premikanje komunističnih enot proti naši postojanki. Spominjam se pogovorov glede morebitnega umika iz Grčaric, vendar do tega ni prišlo. Po napadu je bil tak umik zaradi močne koncentracije komunističnih enot, nemogoč. Pri obkolitvi in napadu na našo postojanko, ki je sledil, so sodelovale Šerčerjeva, Tomšičeva in Gradnikova brigada. Glavni komandant teh enot je bil bivši jugoslovanski oficir Srb, Pero Popivoda.

Napad na našo postojanko se je začel zjutraj, 8. septembra 1943. Razdeljeni smo bili na štiri bataljone. Vsak bataljon je imel približno petdeset mož. Prvi in drugi bataljon sta bila utrjena v hiši na hribu jugozahodno od cerkve. Tretji in četrti bataljon pa sta bila utrjena v nekdanji gostilni. Imeli smo dva radiotelegrafista, ki sta držala zvezo z Ljubljano in s tedanjo jugoslovansko vlado v Londonu. Stalno zvezo med omenjenimi bataljoni so držali kurirji. Razdalja med bataljoni je bila približno petsto metrov.

NAPAD

Prvi dan. Napadeni smo bili zgodaj zjutraj. Napadi so bili sporadni. Ko je streljanje prenehalo, so nas klicali na predajo. Uprizorili so tudi nekakšna premirja, s pismi, katera so prinašali njihovi kurirji. Prvi dan smo imeli zvezo s tretjim in četrtim bataljonom. Iz Ljubljane smo dobili vest, da naj vztrajamo, ker je pomoč na poti. Italijani so obstreljevali našo postojanko z dvema topovoma. Živo imam v spomenu, da sem slišal artilerijske komande v italijanščini. Odbili smo vse napade.

Drugi dan. Zveza med bataljoni je bila drugi dan borbe prekinjena. Topniški ogenj na našo postojanko se je poostiril. Bunker, v katerem sem bil jaz, je bil po treh bitkah popolnoma razbit. Vojaštvo je bilo izčrpano duševno in telesno. Dobava hrane je bila nemogoča, zalog pa nismo imeli. Spanec je bil pa tudi nemogoč. Zveza z zunanjim svetom je bila pretrgana.

Tretji dan. Naš komandant Borut Koprivica je bil smrtno ranjen. Italijanska artilerija je dokončno zbila vse utrdbe. Bili smo v ruševinah in tako pokriti s prahom, da drug drugega nismo spoznali. Težko je bilo držati upanje, posebno še po smrti komandanta Koprivice, (dalje na str. 12)

SLOVENSKA MANJŠINA V ITALIJI: PRIMER »TIHEGA« ETNIČNEGA ČIŠČENJA

Ivo Jevnikar, predsednik »Slovenske skupnosti«, organizacije avtohtone slovenske manjšine v Italiji, je nas prosil za objavo sledeče »Spomenice« Slovenske skupnosti in sicer s temi besedami: »Ob zaostrovanju položaja Slovencev v Italiji, novih napadih na pravice slovenskega jezika v javnosti in volilnih reformah, ki izključujejo manjšine, smo pri Slovenski skupnosti sestavili spomenico, ko jo želimo spraviti tudi v mednarodno javnost, da bi tudi na ta način opozorili italijanske oblasti na nesprejemljivi položaj.«

Tekst »spomenice« sledi:

Slovenska manjšina v Italiji je avtohtono naseljena v pokrajinah Trst (Trieste), Gorica (Gorizia) in Videm (Udine) Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine (Friuli-Venezia Giulia). Kljub temu da se nahaja v mejah italijanske države deloma že od leta 1866 (Beneška Slovenija v videmski pokrajini), v ostalem pa od leta 1918 (s krajšim presledkom za Tržaško po 2. svetovni vojni), še vedno nima urejene niti temeljnega pravnega statusa in ne uživa primerne zaščite svojih osnovnih pravic, kakršno bi ji morala Italija zagotoviti v skladu s 6. členom lastne ustave, pa tudi v skladu s svojimi mednarodnimi obvezami (sporazumi z bivšo Jugoslavijo, resoluciji Evropskega parlamenta, dokumenti o pravicah manjšin Konference o evropski varnosti in sodelovanju, Sveta Evrope, Organizacije združenih narodov itd.).

V nasprotju s tem je Italija v odnosu do slovenske manjšine dejansko stalno vodila asimilacijsko politiko, ki je bila nasilna zlasti v obdobju fašizma (1922-1943), sicer pa »tiha«, a na dolgo roko za manjšino prav tako pogubna. V zadnjih časih nacionalistično usmerjene krajevne oblasti, zlasti v občini Trst, kjer je manjšina močno prisotna, sistematično odpravljajo še tistih nekaj pravic, ki so si jih Slovenci pridobili takoj po 2. svetovni vojni

MALI OGLASI

POTUJETE V RIM?

Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona! Obveščamo vas, da smo odprli v Rimu hotel Emona. Za rojake poseben popust. Naslov hotela: 00185 - ROMA, Via Statila 23, Tel: 06-7027911 ali 06-7027827, telefax: 06-7028787. Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona,
Vinko Levstik

(glej Posebni statut, priložen Londonskemu memorandumu iz leta 1954), tako da je mogoče govoriti o pravem »etničnem čiščenju« v kulturnem smislu (odpravljanje že tako redkih dvojezičnih napisov v okoliških vaseh, prepoved uporabe slovenščine v odnosih z javnimi uradi in oblastmi itd.).

Vse to predstavlja hudo krivico do slovenske manjšine v Italiji in do posameznih njenih predstavnikov, pa tudi nevaren primer rušenja mirnega in omikanega sožitja v osrčju Evrope.

Globalni zaščitni zakon

Spričo negibnosti italijanske vlade so nekatere politične stranke, v katerih se organizirano združujejo Slovenci, že večkrat predlagale, naj bi italijanski parlament odobril zaščitni zakon, ki naj bi globalno uredil odprta vprašanja slovenske manjšine. To ostaja tudi danes temeljna zahteva Slovencev v Italiji.

Prvi zakonski predlog za globalno zaščito slovenske manjšine je bil izdelan leta 1970. Odtlej je bilo v vsaki zakonodajni dobi predloženih v parlamentu tudi po več tovrstnih zakonskih predlogov, vendar nobenemu ni do danes uspelo priti v parlamentarnem postopku niti do stopnje plenarne razprave v zbornici ene izmed obeh vej parlamenta, in to kljub neštetim obljubam in obvezam tudi na mednarodni ravni.

V sedanji 11. zakonodajni dobi nameravajo posamezne komponente slovenske manjšine izoblikovati skupen zakonski predlog. V prejšnji zakonodajni dobi pa je bil predložen prvi in doslej edini vladni zakonski osnutek o tej problematiki. Gre za t.i. »Maccanicov« zakonski osnutek, ki je bil predložen predsedniku senata 26. januarja 1990 in nosi številko 2073.

Zdi se, da to besedilo predstavlja sklicno točko tudi za sedanjo vlado, sama manjšina pa je do njega hudo kritična. Osnutek namreč med drugim razlikuje med Slovenci, ki živijo v tržaški in goriški pokrajini, in onimi, ki živijo v videmski pokrajini, ter s tem uvaja oziroma potrjuje nesprejemljive diskriminacije znotraj same manjšine. Predvsem pa osnutek predvideva raven zaščite, ki je odločno nižja od sodobnih evropskih standardov, neprimerljivo nižja od ravni zaščite, ki jo sama Italija nudi npr. nemški manjšini v Deželi

Tridentinsko-Gornje Poadžije (Trentino-Alto Adige) in frankofonski manjšini v Deželi Aosta, ter celo nižja od ravni zaščite, ki jo slovenska manjšina dejansko že uživa v nekaterih, dasi nadvse redkih primerih.

Televizijski program v slovenščini

Značilen in hkrati zgovoren primer nenehne zavlačevanja z reševanjem odprtih problemov slovenske manjšine v Italiji predstavljajo javni televizijski programi v slovenščini v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Le-te predvideva zakon številka 103 iz leta 1975 v svojem 19. členu, toda še danes jih ni! Predsedstvo ministrskega sveta je septembra 1992 končno podpisalo konvencijo z italijansko državno radiotelevizijo RAI za njih realizacijo. Mimogrede naj omenimo, da konvencija predvideva oddaje za približno pol ure na dan, a še to samo »za prebivalstvo slovenskega jezika v tržaški in goriški pokrajini«, in torej ne v videmski pokrajini, kar je nov primer krčenja manjšinskega ozemlja. Za natečaj naj pristavimo, da npr. nemška manjšina v Deželi Tridentinsko-Gornje Poadžije že zdavnaj razpolaga s svojimi televizijskimi oddajami, kakor tudi italijanska manjšina v Sloveniji, slednja za približno 11 ur oddaj na dan.

Zajamčena zastopanost v izvoljenih telesih

Posebno pereč problem predstavlja danes za slovensko manjšino v Italiji njena neposredna zastopanost v izvoljenih telesih. V Italiji so namreč v teku volilne reforme, ki uvažajo večinski volilni sistem namesto dosedanjega poročnega ali pa vsaj postavljajo razne »pragove« za izvolitev kandidatov, kar vse slovenski manjšini bistveno otežkoča ali celo onemogoča izvolitev svojih predstavnikov, tudi spričo dejstva, da ni koncentrirano naseljena na teritoriju.

To je že prišlo dramatično do izraza 6. junija 1993 na volitvah za obnovev deželne sveta Furlanije-Juljske krajine. Na njih se je radikalno zmanjšalo število izvoljenih svetovalcev slovenske narodnosti in Slovenska skupnost, tj. edina slovenska politična stranka v Italiji, prvič v povojni zgodovini ni uspela izvoliti svojega predstavnika v to zakonodajno telo, pa čeprav je povečala število svojih glasov.

Isto se je zgodilo na volitvah

(dalje na str. 15)

Za petdesetletnico Grčaric

(nadaljevanje s str. 11)

ki si je po težkem trpljenju sam končal življenje.

Ker smo imeli tudi dosti mrtvih in ranjenih, je bilo težko držati upanje. Danes bi to situacijo imenovali »battle fatigue«. Privolili smo v začasno premirje. To premirje je sovražnik izrabil in se je začel počasi in previdno približevati našim razbitim utrdbam. Mi smo verjeli obljubam in pogojem premirja in zaradi tega na približajoče se partizane nismo streljali. Ta tipična boljševiska ukana in pomoč italijanske artilerije nas je premagala. Ostalo nas je še 180 borcev.

Takoj po vstopu v naše razbite utrdbe so nas partizani začeli razoroževati in nas po dva in dva povezali z žico. Nagnali so nas k cerkvi, kjer nam je komunist poveljnik Pero Popivoda priznal, da smo se sicer dobro borili, vendar nam on sedaj postreže z marksističnoleninistično juho o izdajalstvu. Meni vkljub utrujenosti ni šlo v glavo, kako da nas ta mož z boljševisko zvezdo na čelu obsoja kot narodne izdajalce, nas, ki smo nosili insignijo jugoslovanske oz zaveznikov priznane vojske.

Zvezane so nas odpeljali proti Jelendolu. Med potjo so nas zmerjali, suvali in v nas pljuvali. Najbolj prostaško so se obnašale partizanke. V Kočevju nas je pozdravila tolpa komunističnih pristašev z vpijem, psokami in udarci. Zaprli so nas v grad, kjer so imeli ječe. Na vseh oknih so bile rešetke. Natlačili so nas najmanj trideset v eno sobo. Niso nam dali niti vode in žeja je bila neznozna. Mnogi med nami so zboleli za grizo, na stranišče so nas pustili šele po dolgih prošnjah.

Uprizorili so javni proces in obsodili na smrt, kot izdajalce, trideset oficirjev. Neki komunistični veljak je paradiral za javnega tožilca. Oficirji so bili odpeljani in vsi so bili ustreljeni. Morilci so se vrnili z oblekami umorjenih. Nasled-

nji dan so brez procesa ali sodbe postrelili ostale borce, z izjemo mladoletnikov.

Mene so poklicali k zasliševanju ponoči. Stati sem moral pred žarometom, ki mi je bil namerjen v oči. Tako nisem nikoli videl obrazov mojih zasliševalcev. Po glasovih bi sodil, da me je zasliševalo kakih šest oseb. V sobi, ki je smrdela po znoju in cigaretne dimu, sem bil obsojen na nedoločeno dobo prisilnega dela pri partizanih. Nas, ki smo preživeli, so odpeljali v gozdove, kjer je bil njihov štab. Naša dolžnost je bila prinašati vodo za njihovo splošno uporabo.

Čez nekaj časa, ko smo se navadili reda našega novega življenja, smo začeli delati načrte za beg. Do studenca, kjer smo črpali vodo, je bilo dve uri hoda. Skupina dvanajstih ujetnikov, pod stražo dveh oboroženih partizanov, je naredila to pot vsak dan. Nekega deževnega dne je ta skupina ujetnikov na tej poti premagala stražo, jih razorožila in pobegnila. Za njihovo usodo nisem nikdar točno zvedel.

Isti dan smo se trije drugi ujetniki: Andrej Mehle iz Ljubljane, Tone Jakoš iz Bizovika in jaz, med delom v gozdu, po dogovoru razpršili vsak v svojo smer. Premočen in sestradan sem se skrival po gozdovih in se bližal Ljubljani. Ko sem se vrnil domov oslabil, prepaden in umazan, me domači skoraj niso prepoznali. Zvedel sem, da je bila zame darovana maša zadušnica na vernih duš dan, ker so domači mislili, da sem bil tudi jaz žrtev Grčaric.

Peter Pavlin, O.L.S.
Toronto, Kanada

Podpirajmo Slovenijo!

MALI OGLASI

For Rent

15511 Waterloo Rd. 2 room efficiency, up. Bus stop at door. Call 442-0179.

(31-34)

NEW BOOK! Military Book for the COLLECTOR

by Marian Furlan

THIS BOOK CONTAINS
INFORMATION ON MILITARY
BADGES AND INSIGNIA

This 88 page book contains:

A brief Military History of Slovenia and Information of the Slovenian Army (Territorial Defense of the Republic of Slovenia) including: Army, Navy, Air Force, Special Units, Military Schools, Police and Civil Defense.

All illustrations are black and white.

Slovenia, a small country of two million inhabitants, proclaimed its independence from Yugoslavia on 26 June, 1991. War started on that same day.

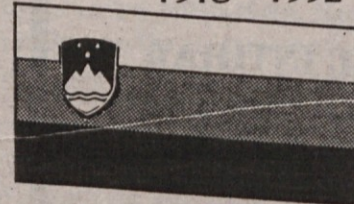
TO ORDER
SEND

\$ 10.00 Can. EACH BOOK
1 IN U.S.A. \$ 10.00 U.S.

TO: POSTAGE IS
ENCLOSED.

Militaria House
238 DAVENPORT ROAD P.O. BOX 99
TORONTO, ONT. M6R 1J6 CANADA

REPUBLIKA SLOVENIA ARMY INSIGNIA & DECORATIONS 1918 - 1992

By
Marian Furlan

Name:

Address:

Finest Funeral Facility
in Northeast Ohio

The Dan Cosic FUNERAL HOME

944-8400

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

KANADSKA DOMOVINA

Pogovor s torontskim nadškofom dr. Alojzijem Ambrožičem

Sesutje komunizma je bil velik dogodek

JOŽE POLIČAR

Sprejel me je v nadškofijskem domu v Ljubljani, kjer je nekaj dni bival med svojim obiskom v Sloveniji. Severnoameriška sproščenost in slovenska ljubeznivost sta se srečevali na obrazu prvega moža Cerkve v kanadskem Torontu. Sloveščina mu teče gladko, čeprav je že 15-leten kot begunec po koncu vojne zapustil domovino. Njegova družina prihaja iz Gabrja blizu Dobrove pri Ljubljani. Gimnazijo je med vojno obiskoval še v Ljubljani, maturiral pa je leta 1948 v begunskem taborišču v avstrijskem Spittalau (tam je bil za organiziranje šolanja beguncev nadvse zaslužen dro Marko Bajuk). Nato ga je pot vodila v semenišče v Kanadi. V duhovnika je bil posvečen leta 1955, pomožni škof Toronta je postal leta 1976, pred tremi leti pa je postal nadškof te velike kanadske cerkvene pokrajine. Svetopisemske študije je opravil v Rimu in v Nemčiji, kjer je tudi doktoriral in bil trinajst let profesor bibličnih ved na teološki fakulteti v Torontu. V nedeljo, 25. julija, je vodil somaševanje na spominski slovesnosti za pobite domobrnce na Teharjah. Pri maši je imel škofovsko palico škofa Gregorija Rožmana.

• Gospod nadškof, vaša nekoliko nenavadna življenjska pot vas je privedla v Kanado in na zelo visok položaj v Cerkvi. Ste na čelu velike narodnostno mešane nadškofije.

Pri 18 letih je človek dovolj star, da razvije narodnostna čustva in ohrani spomin na domovino, hkrati pa je ta doba dovolj zgodnja, da lahko začne živeti z novo domovino. Tako od takrat živim povezan s kanadsko Cerkvijo in z njenimi problemi.

Kar zadeva Cerkev v Kanadi je treba najprej poudariti precejšnjo razliko med angleško govorečimi in francosko govorečimi Kanadčani. V angleško govorečem delu naše države je bila Katoliška cerkev vedno manjšinska, medtem ko je bila v Quebecu, kjer govorijo francosko, večinska.

V Cerkvi so v času mojega prihoda prevladovali verniki

irskega porekla. Bila je tudi nekako zapostavljena, seveda pa ne tako, kot je bila npr. slovenska Cerkev v času komunizma. Vendar je Cerkev v Kanadi stanovitna, zvesta in trdno katoliška.

Po drugi svetovni vojni so se v Kanado priselili številni novi katoličani iz Vzhodne in osrednje Evrope ter Italije, Portugalske in Južne Amerike, zdaj pa prihajajo še priseljenci z Daljnega vzhoda. Človek se tako navadi te mešanice narodov in ras, da se mu v krajih, kjer živijo le belci, zdi kar nenavadno. Seveda pa vse to pri naša s seboj specifične težave pri pastoralnem delu. Pri tem je zelo pomembna tako imenovana narodna fara, ki daje ljudem občutek avtonomnosti, obenem pa vernike vključuje v krajevno Cerkev.

Kanadčani se trudijo za duhovno širino, »fairness«. Be-

seveda je morda prevedljiva s pravičnostjo v konkretni situaciji. To je v angleškem svetu velikega pomena za emigranta, saj je v začetku še izgubljen v tujem svetu. Zdi se mi, da je pogoj za širino notranja samozavest.

Pri nas so verjetno najmočnejša skupina Škoti, ne po številu, ampak po kulturi in po položaju na družbeni lestvici. To so zelo samozavestni ljudje in zato (zdi se mi, da tega ne poudarjamo dovolj) so pripravljene tudi drugim dajati življenjski prostor in jih ne zatirajo. V zvezi s priseljenci se mi zdi, da je asimilacija skoraj neizbežna, ker to niso avtohtoni naseljenci, kot so narodnostne manjšine.

Značaj severnoameriške družbe se v zadnjih dvesto letih ni spremenil. Vsi prišleki so se prilagodili osnovnemu tipu družbe. Ta je anglosaški. To opažam tudi v Torontu, kjer se vsi prilagodijo tej tradiciji. Morda se rojaki v Argentini, kjer so drugačne okoliščine, ne bodo povsem strinjali.

• Ste poznavalec in ljubitelj književnosti. Posebej ste prebirali angleško literaturo.

V mladosti sem se kolikor toliko seznanil s slovensko literaturo, pozneje sem moral v času šolanja v Kanadi študirati tudi angleško in francosko literaturo. Priznam, da kar precej prebiram književnost. Od slovenskih novejših piscev poznam Edvarda Kocbeka, Borisa Pahorja, Toneta Pavčka, občasno me pritegne Taras Kermavner in seveda Alojz Rebula, seveda pa bi bilo treba omeniti še koga. Od angleško pišočih naj omenim le Williama Faulknerja, Grahama Greena in Kanadčanko Margaret Lawrence.

• S kakšnimi izzivi se srečuje Cerkev v Kanadi in morda tudi pri nas, saj svet postaja čedalje manjši?

Po mojem mnenju je poglavitni problem pojav praktičnega, ljudskega ateizma. Navzoč je tako pri nas v Kanadi kot pri vas v Sloveniji. Ljudje Boga ne zanikajo, vendar jim v vsakdanjem življenju prav malo pomeni. Ateizem je bil nekoč živ le v ozkem družbenem krogu, danes pa se je razrasel med najširše množice.

• In kaj je vzrok?

Površno gledano živimo v svetu, ki smo ga ustvarili s svojimi rokami. Sodobni človek ima občutek, da svet obvladuje veliko bolj, kot so ga njegovi predniki. To izkustvo, ki ga imamo vsi, ljudje prenašajo na področje etičnih kategorij; človek hoče sam odločati o tem, kaj je zanj dobro in kaj slabo. V svoji površnosti misli, da je sam svoj stvarnik. Zato

Nadškof dr. Alojzij Ambrožič

mu resnični Stvarnik pomeni manj, kot mu je pomenil pred nekaj desetletij. Sodobni človek je naselil prav tej skušnjavi. Postal je moderni Adam in hoče gospodariti nad vsem.

• Živimo v prehodnem času. Na Slovenskem se prehod v demokracijo odvija prepočasi. Vi imate izkušnjo življenja v zahodni demokraciji.

Demokracija je zrasla iz krščanskega humusa. Mislim na sodobno demokracijo, in ne na atensko, kjer jo je uživalo kvečjemu deset odstotkov prebivalstva. Sodobna demokracija je zgrajena na predpostavki, da ima vsak človek sam po sebi neodtujljive pravice, ki mu jih nihče ne more odvzeti.

Te pravice ne prihajajo od človeka, ampak od višje avtoritete, od Boga. Če Bog izgine, nastane vprašanje, kdo je porok za te pravice. In takrat človek postane igrača v rokah diktatorjev, ideologiji... Zato se mi zdi, da se motijo tisti, ki mislijo, da je mogoča demokracija brez Boga. S tem dokazujejo, da ne poznajo zadnjega njenega izvira. Posledice so grozljive: nacistična taborišča in komunistični gulagi so logični nasledki ideološkega in praktičnega ateizma.

Seveda obstaja nekakšno liberalistično izročilo, na katerem naj bi slonela moderna demokracija. Vendar ima ta liberalizem krščanske prvine. Kakor hitro jih izgubi, je v nevarnosti tudi demokracija.

Demokracija se mora stalno prenavljati in iti skozi proces samospraševanja. Nobena ni popolna. Raja na zemlji ni in ga nikoli ne bo.

• Ali ste bolj Kanadčan ali Slovenec?

Tu se bom rešil s salomonskim odgovorom: sem oboje. Thomas Mann je nekje zapisal: če Nemeč postane Francoz, ne bo več Nemeč, če pa postane Amerikanec, ne preneha biti Nemeč. To je sociološko dejstvo. Isto velja za Kanado; če postane Slovenec Kanadčan, ne preneha biti Slovenec.

Tako sem tudi jaz oboje, moram pa reči, da sem morda čustveno bolj Slovenec, ker si človek pridobi domovinska čustva v mladosti. Po drugi strani pa moram priznati, da živim in diham bolj s Kanado kot s Slovenijo. To je povezano s tamkajšnjim življenjem in delom. Brez dvoma čutim močno solidarnost s Kanado in njenimi problemi, saj jih doživljam bolj od blizu kot slovenske.

• Vkljub temu spremljate razvoj in življenje v Sloveniji. Ali ste pričakovali tako hitre spremembe in razvoj v smeri demokracije?

Za Slovenijo se zanimam kar instinktivno, preprosto se ne morem izogniti zanimanju za dogodke tukaj. Pogosto sem v stikih z ljudmi v domovini, berem in pogovarjam se z izseljenci.

Kar zadeva konec komunizma, bi rad rekel, da sem ga pričakoval, a priznam, da ga nisem. Če pa se ozrem v preteklost, se spomnim francoskega pisca Alaina Besancona, ki je že v sedemdesetih letih pisal, da komunizem ni stvar idej, upov ali misli, ampak je le še stvar besed. In to praznih! Po njegovem smo takrat že vsi vedeli, kaj pomeni beseda ljudska demokracija. A vendar smo tudi na Zahodu to prazno besedo morali uporabljati v sporazumevanju s komunisti in smo s tem podpirali sistem laži.

Enako je označil besedo kolhož; to je bila po njegovem srednjaveška fevdalna ustanova, na Zahodu pa so se morali pretvarjati, kot da je to nekaj naprednega. Zahodnjaki so po Besanconu podpirali komunizem prav s tem, da so se pretvarjali, da verjamejo tem besedam. Dejansko je obstajalo samo še vprašanje besed, saj je bila ideja gotovo že mrtva.

Ko sem prebiral te misli, sem se spomnil silne občutljivosti komunistov za vsako kritiko od zunaj. Kdor se čuti gotovega, kritiko, čeprav nerad,

(dalje na str. 14)

Kanada — naša nova domovina

— III. del —
(Konec)

Zaključne misli

Kanadski Slovenci smo u pravičeno lahko ponosni na svoje uspehe, saj se je iz vrst naših ljudi močno uveljavila vrsta uspešnih podjetnikov, ki so dokazali, da je Kanada res dežela neomejenih možnosti. Podjetnost slovenskih izseljencev se kaže tudi v številnih manjših podjetjih, ki so v lasti naših ljudi.

Med slovenskimi poslovneži so najštevilnejši gradbeniki, avtomehaniki, mesarji, potovalni agentje, zastopniki za prodajo hiš, ne manjka pa ne zlatarjev, odvetnikov, knjigovodij, zdravnikov, zobozdravnikov in drugih strokovnjakov.

Slovence prve ali druge generacije najdemo med predavatelji na kanadski univerzah, na višjih in srednjih šolah, med odvetniki in tajnicami pri večjih odvetniških družbah, med računalniškimi programerji in medicinskimi sestrami, inženirji, arhitekti itd.

V primerjavi s Kitajci, Italijani, Ukrajinci in drugimi narodi smo Slovenci v Kanadi številčno zelo majhni, vendar je naš doprinos novi domovini sorazmerno zelo velik. Še zlasti smo ponosni na dr. Alojzija Ambrožiča, torontskega nadškofa, in Johna Holerja, lastnika zabavnega parka Marine Land v Niagara Fallsu, Elvise Stojka, ki je letos na svetovnem prvenstvu v umetnostnem drsanju osvojil srebrno medaljo, in na Walterja Ostanka, ki je za svoje glasbene uspehe dobil prestižno ameriško priznanje Grammy.

Res, da včasih črnogledno gledamo na svojo razdrobljenost v tujini in zaskrbljeno ugrabimo, če se bomo sposobni v Kanadi obdržati kot Slovenci. Po drugi strani pa opažamo veliko mero narodne zavesti, še zlasti, kadar je treba domovini priskočiti na pomoč.

Cvetka Kocjančič
Kanadsko-slovenska Kronika
(Številka 3, Junij 1993)

Pogovor s torontskim nadškofom

(nadaljevanje s str. 13)

prenese in ga ne moti pretirano. Demokracija kritiko celo predpostavlja. Pravica do kritike je bistven element demokracije. Občutljivost komunistov si razlagam z njihovo podzavestno negotovostjo.

Spominjam se še opombe nekega profesorja z univerze Georgetown v Washingtonu. Po izvolitvi poljskega papeža Janeza Pavla II. je dejal, da je s tem nastopil konec komunizma. Takrat mu je malokdo verjel. Zdi se mi, da se pri tem ne zavedamo dovolj vloge Cerkev. Do razsula je navsezadnje privedla revolucija vesti.

Seveda priznavam še druge dejavnike. V tem se strinjam s Čehom Vaclavom Havlom in poljskimi intelektualci. Ljudje so se preprosto naveličali sprenevedanja, saj so vedeli, da celo tisti, ki so komunistične dogme razglašali, vanje niso več verjeli.

• **Vendar smo mislili, da bo sprememba hitra in razvoj na boljše hitrejši.**

Interesna skupina, ki je imela v prejšnjem sistemu masko ideologije, je to zdaj ovrgla, ohranila pa je svoje interese. Te tudi skrbno varuje.

Vprašanje je, koliko ljudi je v zadnjih dvajsetih letih stopilo v partijo iz resničnega idealizma. Še bolj pa je vprašljivo, koliko časa so ostali idealisti. Vsekakor je bila za večino to le pot za vzpon na družbeni lestvici. Če bi taki ljudje živeli na Zahodu, bi se pridružili raznim skupinam, kjer bi videli največ možnosti za uspeh. Če bi imeli dovolj denarja, bi svoje otroke poslali v najdražje zasebne šole. V komunizmu je bila partija sredstvo za vzpon.

Zdaj komunizma ni več, ostali pa so, kot sem že omenil, interesi in tisti, ki jih branijo.

Kristjani smo pri zaslugah za konec tega sistema preveč skromni. Pravzaprav smo ga v glavnem najbrž mi prisilili k priznanju, da mu je ostala samo še maska.

• **Na pogorišču komunistične ideologije v Vzhodni Evropi je položaj precej podoben, vendar ne povsod enak.**

Tudi znotraj Vzhodne Evrope so razlike. Cerkev na Poljskem se mi zdi zelo samozavestna. Na Češkem veliko manj. V Sloveniji se mi zdi, da je Cerkev prebrodila težka leta, a ni bila nikoli tako potlačena kot npr. na Češkem. Tam je imel vsak škof tajnega policista pred vrati, da je zapisoval obiske, duhovniki so morali predložiti vsako pridigo v pisni obliki...

Cerkev v Sloveniji je preživljala najhujša leta nekako do leta 1960. Takrat so zapirali duhovnike in nekatere laike brez vsakega pravega razloga.

Pri tem se spominjam odlomka iz Solženicinovega dela Arhipelag Gulag. Obsojenca so sojetniki vprašali, na koliko let je bil obsojen. Odgovoril je, da je dobil deset let, vendar ni nič zakrivil. Ne, so rekli, nekaj si prav gotovo storil, saj za

nič dajejo po osem let.

Ko sem se prvič vrnil v Slovenijo leta 1960, mi je neki duhovnik v Mariboru potožil, da se kar nerodno počuti, ker drugi mislijo, da je z njim nekaj narobe. Zakaj? Ni bil še zaprt.

No, kljub temu je bil v primerjavi z nekaterimi drugimi deželami položaj v Sloveniji morda nekoliko boljši.

• **Pred kakšnimi nalogami stoji Cerkev na koncu drugega tisočletja?**

Po mojem mnenju sta pred njo dve veliki nalogi (mislim na celotno Cerkev):

Evangelizacija, to je oznanjanje Kristusove blagovesti. Tu se je treba varovati skušnjave, da bi oznanjevanje potekalo nekako anonimno, brez Kristusa. To pomeni, da bi se zavzemali za socialno pravičnost, ljubezen do bližnjega,

STZ izlet

TORONTO, Ont. - V dneh 31. julija in 1. avgusta se je vršil izlet Slovenske telovadne zveze na Slovenija Trustu za Bancroftom, Ontario.

Izlet se vrši že čez 30 let in tudi letos je bilo dovolj dejavnosti, da si ga človek zapomni za celo leto. Prašiča za raženj je letos daroval Paul Zima, ki je novi lastnik na jugu Slovenskih Trustov. Letos se je ustopil delati pot do svoje hišice na reki York in potoku Bentley. Pot na reko York delata sedaj tudi brata Jože in Lojze Škulj, tako da bo tudi Sava Trust dostopen z avtom po STZ poti.

Izlet je bil družaben, združen s tabornim ognjem in vsakovrstno zabavo. Manjkalo ni tudi »menedžerjev«, ki so predebatirali vse dogodke v letu. Veliko zabave je nudil tudi bližnji Clear Lake.

Društvo je organiziralo tekmice v veslanju s kanujem, kjer so se lepo plasirale tudi dame, saj so zasedle drugo mesto. V streljanju z 22. kalibrom je pa zmagal bivši mladinec. Izidi:

Veslanje s kanujem - 500 m

1. Frank Gormek in Pero Golobič; 2. Avgust Konje in Gusti Konje ter (z istim časom) Anna Glyn-Williams (Golobič) in Shirley McIlroy (Zima); 4. Peter Prelogar in Janez Levstik; 5. Paul Zima in John Dular.

.22 kaliber - 75 m

Člani (točke v oklepaju): 1. Gusti Konje (30); 2. Pero Golobič (27); 3. Peter Prelogar in Jaka Opresnik (24); 5. Frank Gormek (20).

Članice: 1. Ančka Opresnik (28); 2. Shirley McIlroy (19), 3. Slavka Prelogar (15); 4. Francka Žejn in Anna Glyn-Williams (10).

Mladina: 1. Randy Burlton (24); 2. Paul Glyn-Williams (22); 3. Marko Mavec (14); 4. Wendy Burlton, Melanie McIlroy in Betty Žejn (vsaka 3 točke).

Pokali iz tekm bodo razdeljeni na Moose banketu.

F. G. Gormek

strpnost in za kulturne vrednote, Kristusa v vsem njegovem ponižanju in veličini pa bi ne omenjali. To ne bi bilo popolno krščanstvo. Tega ni brez jasnega in nedvoumnega priznanja križanega in od mrtvih vstalega Kristusa.

Definicijo krščanstva je povedal sam Kristus: Hodi za menoj. To pomeni priznati ga kot osebo. Pri tem je treba še reči, da bi bili tudi so sveta krivični, če bi mislili, da svet Kristusa ni zmožen sprejeti v celoti. Cerkev to oznanja v svobodi in ne pričakuje takojšnjega spreobrnjenja vseh. Kristus bi danes svet sprejel enako kot pred dva tisoč leti.

Nekateri mislijo, da bi bil zdaj Kristus bolj sprejemljiv, kot je Cerkev. S tem se ne strinjam. Zame je zelo pomemben dokaz za božanski izvor Cerkev dejstvo, da vedno oznanja ideal, ki je čistejši od nje same. Če bi oznanjali tak evangelij, kot ga živimo, bi bilo to oznanilo včasih zelo ubogo. Cerkev ne oznanja svoje etične popolnosti, ampak evangelij, ki ji je bil razodet; sama se zaveda svoje grešnosti.

Druga pomembna stvar se mi zdi čedalje večja vloga laikov v Cerkvi. S tem duhovniki ne bodo postali nepotrebni. Morda se škofje in duhovniki pa tudi večina laikov tega ne zaveda dovolj. Laik je tisti, ki

»pridiga« z življenjem, z žrtvijo, včasih morda tudi za ceno posmeha, pokončno in brez zadrege vedno pripravljen priznati svoje krščansko prepričanje. Krščanstvo mu ne sme biti omejitelj, temveč nasprotno: osvoboditev.

• **Poznate življenje zahodnega človeka in tudi slovenska miselnost vam ni neznana. Kaj menite o miselnosti pri nas in v svetu po padcu diktatur?**

To, kar vidim v Sloveniji, se mi zdi zanimivo. Po koncu komunizma prihajajo na dan razne ideje iz naše liberalne preteklosti. Včasih se mi zdi, kot da berem Slovenski narod, liberalno glasilo iz prejšnjega stoletja.

Še živi miselnost, po kateri ima samo ena ideologija pravico do javnega političnega udejstvovanja. To je treba zavreči, ta skušnjava je navzoča tudi na Zahodu. Kakor da je po koncu diktature upravičene neke vrste liberalizem, ki se ima za nevtralnega. Vendar je ta s svojo ideologijo ravno tako ozek kot vsako enoumje.

Pri tem se mi zdi, da se od kristjana zahteva, da se v svojem javnem delovanju vede, kot da ne bi bil kristjan. Vsekakor ima kristjan tako kot liberalec vso pravico do udejstvovanja v družbi po svojih načelih. Seveda se v demokratični družbi lahko oba soočita v

diskusijah in dogovorih za skupno delovanje v družbi.

Prav strah pred novim klerikalizmom na Slovenskem je znamenje lastnega enoumja, ki ni več komunizem, pač pa ozkosrčni liberalizem.

Poleg tega opažam pri nekaterih kristjanih (morda bolj v polpreteklosti kot danes) nekakšen na glavo obrnjen klerikalizem. Po njihovem je v Cerkvi vse narobe, v neki idealizirani ideologiji pa je vse prav. Takšen klerikalizem sem opazil pri Edvardu Kocbku. Sicer je bil dober kristjan, a je bil do Cerkve silno kritičen. Ko berem njegova dela, opažam povsod to kritičnost, a hkrati idealiziranje komunizma, ki je bil veliko hujši kot kateri koli predvojni klerikalizem. Tega je zdaj manj, a pri nekaterih tako imenovanih krščanskih disidentih to še najdem.

• **Kaj menite o slovenski prihodnosti?**

Sem optimist. Kot član politične emigracije iz leta 1945 sem zelo srečen zaradi sprememb v zadnjih letih. Seveda še marsikaj ostaja nedorečeno, vendar ste hvala Bogu pridobili svobodo. Ko sem te dni poslušal domobranski govor Ivana Korošca na Teharjah, sem se spomnil preteklosti. Še pred nekaj leti si nisem mogel misli-

(dalje na str. 15)

Blossoms & Bows, etc.

22056 Lakeshore Blvd.
Euclid, OH 44123
289-1819

• Jill Nagel
17 Years Experience

SERVICING LAKE, CUYAHOGA & GEAUGA COUNTIES

ALL OCCASION FLORAL DESIGNS
HOSPITAL HAPPY GRAMS
BALLOON BOUQUETS
FRUIT BASKETS
WEDDINGS
FUNERALS
PLANTS

FLOWERS & FRUIT SENT WORLDWIDE!

Visit Our Store!
Open Mon. thru Sat.
9AM — 6PM

V spomin 219 žrtvam komunizma v Loškem Potoku

Večina grobov neznanih

Spodaj sledi poročilo o žalni slovesnosti, ki je bila 8. avgusta v Loškem Potoku, po poročilu pa govor, ki ga je na tej slovesnosti imel Vinko Levstik. G. Levstik nam je po faxu posredoval tekst svojega govora, poročilo je pa za časopis Slovenec 10. avgusta pripravil novinar Ivo Zajdela.

V nedeljo (8. avg.) je bila v Loškem Potoku slovesnost v spomin pobitim domobrancem in drugim žrtvam komunizma. Najprej je bila maša, ki jo je v navzočnosti številnih duhovnikov vodil stolni kanonik in arhidiakon Franc Vrhnica.

Po maši se je množica zbrala na pokopališču, kjer so na pokopališki cerkvi vzdane tri spominske plošče z imeni 219 Potočanov. Od tega jih je le 12 pokopanih na tamkajšnjem pokopališču, 207 pa je pokopanih v neznanih grobovih in grobiščih. 184 zapisanih so imena domobrancev, vendar na plošči, na kar so opozarjali tudi nekateri navzoči, iz nerazumljivih vzrokov manjka ime domobranci. Kako krvava je bila komunistična revolucija, nam povedo podatki pobitih za posamezne vasi. Retje, niti ne tako velika vas, je izgubila kar 97 prebivalcev, večinoma mladih fantov, Hrib 53, Mali Log 44, Travnik 10, Šegova vas 8 in Srednja vas 7.

Nasilje revolucije se je začelo že zelo zgodaj. Partizanska likvidatorja sta že 31. januarja 1942 ustrelila v Beli Vodi Janeza Debeljaka, občinskega odbornika in člana katoliških organizacij. Ta in drugi umori po Dolenjskem so ljudem odprli oči. 10. maja 1942 so Loški Potok zapustili Italijani.

Govor V. Levstika v Loškem Potoku

Danes smo se zbrali, da počastimo spomin na 219 padlih žrtv, katerih imena so vklesana na tej spominski plošči: civilnih žrtv in domobrancev iz Velikolaške fare, pobitih v bratomorni komunistični revoluciji med vojno, večji del pa po njej.

Dovolite mi, da se ob tej priliki ponovno zahvalim inž. Grosu, da mi je s politično iniciativo svoje stranke, pravnim zastopstvom odvetnika Starmana in osebnim spremstvom omogočil, da sem pred letom dni, 23. avgusta, prvič prestopil slovensko mejo in lahko zdaj prisostvujem tej in drugim žalnim proslavam v svoji ožji domovini. Saj bi bil v nasprotnem primeru lahko še vedno žrtev samovoljnih izigravanj na osnovi kazenskega preiskovalnega postopka, ki ga je še pred enim desetletjem proti meni in drugim osumljencem sprožila politična policija, slovenska Udba, ga manipulirala in usmerjala z nepravilnimi posegi, npr. z izsiljevanjem priči ali z izvajanjem pritiska na odv. Kozinca, in slednjič postopek zamrznila. Kljub

Takoj potem so prišli partizani in zahtevali vpoklic. Nekaj fantov je poiskalo skrite puške iz časa razpada Jugoslavije in se 15. maja odpravilo na hrib Tabor, kjer stoji cerkev in pokopališče. Šlo je za prvi spontan odpor proti revoluciji.

17. maja, med dopoldansko nedeljsko mašo, so jih napadli partizani. Ker so bili neveščji bojevanja, so se umaknili v zvonik. Partizani so spodaj zakurili, so se morali branilci vdati in si bili nasilno vpoklicani. Nobeden od njih ni preživel konca vojne. Največ jih je bilo pobitih kot vaški stražarji ob kapitulaciji Italije, »zadnji« med njimi, Debeljak, pa leta 1944 kot partizan v Kočevski Reki, potem ko so ti prestregli pismo, v katerem so ga znanci nagovarjali, naj zapusti partizane.

Veliko število jih je bilo pobitih po koncu vojne. Njihovi grobovi so neznani. Iz roškega brezna se je rešil Karel Turk iz Retij. Ves razmesarjen je prišel domov, vendar je bil njegov oče naklonjen komunistom in ga je šel naznanit. Sina so odgnali in nikoli več se ni vrnil. Še 15. avgusta 1945 so se partizani znašli nad že tako zdesetkanim prebivalstvom in ustrelili dva dobra katoliška moža: Jožeta Knavsca (iz Retij, oče 11 otrok) in Antona Košmrlja (iz Malega Loga, oče 12 otrok).

Pripravljalni odbor za postavitev spominske plošče je vodil Anton Lavrič. Po blagoslovitvi spominskih plošč so govorili Bogomir Henigman, predsednik SKD občine Ribnica, Tine Velikonja, predsednik Nove slovenske zaveze, Vinko Levstik, Stanislav Klep in Vinko Demšar, predsednik Izvršnega S(veta) Škofja Loka.

razvidnim formalnim nepravilnostim in kljub vprašljivi verodostojnosti Udbe pa slovensko sodstvo v novi deklarirano demokratično pravni državi postopka ni ovrglo, — ga je le počasi revidiralo s popravki.

Prvič sem v Velikih Laščah domobranil meseca novembra in prve dni decembra leta 1943, ko je velikolaška postojanka zaradi nekaj strateških napak po eni noči boja padla v roke partizanom; takrat sem kril umik zadnjega voda in se zadnji hip rešil iz gorečega šolskega poslopja s skokom iz drugega nadstopja. V Lašče sem se vrnil spomladi leta 1944 in tu kot domobranec bil uspešne boje s partizansko vojsko, še zlasti pozneje, v sklopu šestega udarnega bataljona.

Velike Lašče so bile v preteklosti zibelka velikih slovenskih mož, graditeljev slovenske kulture in narodne biti, kot so Primož Trubar, Fran Levstik in Josip Stritar, na katere je slovenski narod lahko ponosen. Žal pa ne moremo biti ponosni na slovenske komunistične revolucionarje, ki

so tu partizani in s stalinističnimi metodami partijskega boja za oblast pobili veliko število nedolžnih žrtv, izzvali spontan odpor, zanetili bratomorno državljansko vojno pod okriljem NOB, okupatorjema zadali le neznatne izgube, slovenskemu narodu pa nepopisno škodo.

Na spominski plošči razberem imena znane mi družine Gruden iz Ulake: očeta - občinskega tajnika, matere in treh sinov; celo družino so julija leta 1942 z doma odvedli partizani; italijanski vojaki so sledili ugrabiteljem in pri Kadlovci našli pobitih 5 članov družine; hči Anica je obležala težje ranjena in so jo Italijani pozdravili; drugo hči Marijo so Italijani pravočasno osvobodili.

Na obeležju je tudi ime Ignacija Križmana iz Borovca, očeta 8 otrok, lovskega čuvaja in znanca mojega očeta; februarja leta 1942 ga je na pragu male hišice ob prisotnosti njegove žene z enoletnim otrokom v naročju ubila Dakijeva partizanska skupina. Naj danes kdo pojasni, zakaj so španski borci in podobni heroji, predvsem pa divji lovci kot Bandek in Centek, pobijali preproste in nedolžne ljudi v času, ko takozvana Bela garda še ni obstajala.

Septembra leta 1943, po kapitulaciji fašizma in prekinitvi boja z italijansko vojsko, ko Nemci še niso zasedli Ljubljanske pokrajine, so partizani pobili v Turjaku, Osolniku in Zapotoku zajete belogardistične ujetnike in ranjence, kljub drugačnim zagotovilom pri pogajanjih. Takrat je padel tudi Velikolaški zdravnik dr. Kožuh, ki je na Turjaku pomagal ranjencem; žal njegovega imena ne bomo našli na tem obeležju, saj so ga ob splošni od enoumja podedovani duhovni revščini zatajili lastni potomci.

Po tolikih letih prisilnega molka in pozabe lahko vendar danes brez sramu in brez strahu našim padlim soborcem in somišljenikom postavimo spomenik; žal so mnogi po vojni pobiti obležali po nepoznanih brezjih! Fašistični diktator Franco je v Španiji dokazal dokajšnjo raven omike, ko je po končani državljanski vojni postavil skupno grobnico za vse padle, bele in rdeče, ter nekaj let pred smrtjo tudi nasprotnikom priznal pravico do pokojnine.

Kaj pa slovenski komunisti in njihovi borci? Potem, ko so v revoluciji z nasiljem uvajali protinarodno in protiversko usmerjeno diktaturo proletariata, potem ko so dolga leta po vojni z nasiljem nelegitimno ohranjali to oblast, potem ko so monopolno uveljavljali eno samo sebi prikrojeno zgodovinsko inačico medvojnega dogajanja, jim še danes ne gre v račun, da kdo drugače vrednoti njihovo zgodovino, da tudi mi izpričujemo našo — drugačno zgodovinsko resnico. Tudi jih silno moti »lipo sprave«, ki so jo poimenovali »lipo sovraštva«.

Slovenska manjšina v Italiji

(nadaljevanje s str. 12)

za obnovitev tržaškega in goriškega pokrajinskega sveta, ki so po novem potekale v dveh krogih 6. in 20. julija 1993.

Toda podobni problemi se za slovensko manjšino postavljajo oziroma se bodo postavljali tudi na parlamentarnih volitvah, za katere se prav v tem času snujejo nova pravila v senatu in v poslanski zbornici. Izključevanje Slovencev iz predstavniških teles seveda pomeni bistveno poslabšanje položaja manjšine in odpravlja možnost demokratičnega dialoga v inštitucijah.

S tem problemom so že bile večkrat seznanjene pristojne osrednje in krajevne italijanske oblasti, tudi prek ljudske peticije, ki jo je predstavništvo Slovenske skupnosti izročilo 1. junija 1993 predsedniku senata Giovanniju Spadoliniju in predsedniku poslanske zbornice Giorgiu Napolitanu. V peticiji in v drugih podobnih pobudah je poudarjeno, da je z dosedanjim volilnim sistemom slovenska manjšina na nek način vedno izvolila svoje predstavnike v državna in krajevna izvoljena telesa, zaradi česar bi se ji ta pravica odrekala prav v trenutku, ko naj bi si Italija zagotovila nove in ustrežnejše instrumente neposredne demokracije. Slovenci v Italiji zato zahtevajo uvedbo minimalnih zajamčenih sedežev v izvoljenih telesih za slovensko manjšino, podobno kot že velja za italijansko in madžarsko manjšino v Sloveniji, ki imata po ustavi zajamčene sedeže v izvoljenih telesih na krajevni ravni in v parlamentu, ne glede na številčnost manjšine in na število glasov, ali pa uvedbo drugačnih zaščitnih mehanizmov, kakršne poznajo druge države v svojih volilnih zakonih.

Zavedamo se, da niso bili vsi partizani komunisti, da niso bili vsi komunisti pristaši nasilja, čeprav so vsi izvrševali ukaze komunističnih voditeljev, samih boljševiskih revolucionarjev. Zgovorno je dejstvo, da gibanje ob lipi sprave vodi odv. Stanislav Klep, bivši partizan.

Ko danes prisostvujemo tej žalni svečanosti, se spominjamo in objokujemo padle žrtve, ki smo jim postavili spomenik. A to ni dovolj. Njihov spomin bomo resnično počastili le, če se bomo vsi potrudili in dosegli, da se slovenskemu domobranstvu, v njegovem boju za narodove vrednote in preživetje proti nasilju komunistične revolucije, povrne čast in dostojanstvo, da se v možnih mejah odpravijo vse krivice, ki jih je svojim nasprotnikom prizadejala prejšnja totalitarna oblast, da se končno javno prizna nelegitimnost te totalitarne oblasti.

Naša dolžnost je, da tudi politično dorastemo in se obnašamo odgovorno: tako volilci pri svoji izbiri strank in kandidatov, ki spoštujejo naša pričakovanja, kot kandidati

nodajah v prid narodnim manjšinam.

Pogajanja med Italijo in Slovenijo

Vprašanje slovenske manjšine predstavlja eno izmed točk, ki so na dnevnem redu v pogovorih med Republiko Italijo in Republiko Slovenijo za t.i. posodobitev Osimskih sporazumov (Trattati di Osimo) iz leta 1975 in drugih bilateralnih dogovorov, ki jih je bila Italija sklenila z bivšo Jugoslavijo. Upoštevati namreč velja, da so ti sporazumi zadevali tudi zaščito in ovrednotenje italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški ter slovenske manjšine v Italiji.

Bilo bi primerno in še prej pravično, če bi Italija in Slovenija ob omenjenih pogovorih priznali specifično subjektiviteto obeh manjšin in da bi vsaj zaslišali njune predstavnike. Najvišje slovenske oblasti so to že storile, kljub izrecnim prošnjam pa italijanska vlada doslej ni imela za potrebno, da bi poleg predstavnikov italijanske manjšine sprejela tudi zastopstvo slovenske. To je zaskrbljujoče tudi zato, ker so se prva tovrstna pogajanja med Italijo in Slovenijo januarja 1992 negativno zaključila prav zaradi togega zadržanja italijanskih oblasti, ki se niso hoteli v ničemer obvezati glede odprtih in perečih problemov slovenske manjšine, medtem ko so postavljale visoke zahteve v prid italijanski manjšini.

POGOVOR

(nadaljevanje s str. 14)

ti, da bom kdaj kaj takega slišal v Sloveniji.

Seveda bo treba še marsikaj postoriti. Zgodovino naj bi začeli pošteno proučevati in preteklost prikazovati čim bolj objektivno. Razumljivo je, da hoče vsaka stran idealizirati svoj pogled in svoje ljudi.

Naj omenim še vtis, ki ga včasih dobim, da nam, ki smo bežali leta 1945, nekateri skoraj zamerijo, da smo spoznali komunizem prej kot oni.

Kar pa zadeva sedanost, se mi zdi, da včasih preveč ozko poudarjamo dnevne težave in zablode. Kljub vsemu se moramo zavedati, da se je s sesutjem komunizma zgodilo nekaj velikega. To je največje znamenje, da je prihodnost svetla. A bila bi velika utvara, če bi pričakovali raj na zemlji.

MALI OGLASI

Slovenian Restaurant For Sale

on St. Clair Avenue
CALL FOR FURTHER
DETAILS, BETWEEN
9 and 11 a.m.

881-6620 or 729-4540

(31-34)

For Rent

Modern 3 room apt., next to Slovene Home for the Aged, off Neff Rd. 481-6929 or 951-3087.

(x)

(dalje na str. 16)

Misijonska srečanja in pomenki

997. Dr. Jože Golé - zlatomašnik, je maševal

v Triglavskem parku v Milwaukeeju za MZA letni misijonski piknik 25. julija. Vreme je slabo kazalo, a proti polnevju se je toliko zjasnilo, da so imeli sv. mašo lahko pri kapelici. Ljudi je bilo za mašo manj kot druga leta. So pa začeli prihajati kasneje in je bil piknik zelo zadovoljivo končan. Predsednica ga. Mary Coffeltova je telefonično sporočila, da so zbrali skupno blizu 11 tisočakov. Ljudje, da so bili zelo zadovoljni, ko so videli dolgo listo domačih duhovnikov in bogoslovcev - vsako leto nam vo dva v podpiranje prevzanejo -, katerim so z molitvijo osebno žrtvijo pomagali skozi leta bogoslovske formacije v raznih velikih semeniških misijonskih deželah.

Tajnica Ferjanova je pregledno listo pripravila. Obširnejše poročilo s piknika bo objavljeno, čim dobimo potrebne podatke.

Zlatomašnik dr. Golé pa je praznoval svoj jubilej za rojake 8. avgusta. V Sloveniji je srečal že preje svoje bivše sošolce in sorodnike na Dolenjskem. On je bil vsa leta med rojaki v Milwaukeeju duša misijonske ljubezni, ki rojeva vsako leto nove sadove za mnoge potrebne. MZA mu je zato zelo hvaležna. Molimo, da nam ga Bog ohrani še mnoga leta!

G. Rudolph Urbič je odšel v Slovenijo in kot nam sporoča njegova sorodnica Mary Staut iz Willarda, Wis., je s srčnimi težavami v ljubljanski bolnišnici resno bolan. Preko nje je poslal še nekaj iz svoje znamkarske nabirke, ki jo je odločil v pomoč misijonarjem, rojakom na terenu. Molimo zanj in hvaležni smo mu iz srca.

V Teharjah je maševal ob

spominski slovesnosti za rajnimi domobraskimi žrtva-

mi komunistične revolucije nadškof dr. Alojzij Ambrožič iz Toronta. Med mašo je rabil škofovsko palico rajnega dr. Gregorija Rožmana. 'Slovenec' je prinesel v 'Sobotnih branjah' 31. njegov intervju, ki je zanimiv. (Op. ur. - tekst intervjuja objavljamo v AD.) Poudaril je, da je konec komunizma v svetu velik dogodek in da se nam obeta bolj jasna bodočnost. Da pa raja na svetu ne smemo pričakovati.

Nekaj slovenskih misijonarjev in misijonark se je spet srečalo v Sloveniji. Taka srečanja so lahko koristna za udeležence. Postanejo pa manj zanimiva, če se jih nekaj iz terena vrača pogostoma, kar je danes v mnogih hitrih premikih z letali lahko velika skušnjava. V svoji fari opazujem, kako nekateri emigranti frčijo na Filipine, v Šri Lanko, Indijo ali Južno Ameriko in Evropo kar pogostoma. Zlepa kdo ne omeni, da to precej stane. Fare bi pa ne mogle obstojati, če bi zavisele od takih župljanov, ki morda žrtvujejo po dva ali pet dolarjev na teden, medtem ko gre za en sam daljnji obisk takoj več tisočakov dolarjev.

V 'nursing home' je morala naša sodelavka, ga. Frances Ošaben, v Barbertonu, Ohio.

V Minnesoti je zelo bolan Bernard Pirjevec, sin naše sodelavke Mary, sestra Johna Tusharja iz Gilberta.

Celo vrsto darov v manjših

čekih smo odposlali domačim bogoslovcem. Novomašniki zadnjih mesecev iz Kenije, Ugande in drugod so povečini dobili od dobrotnika(-ce) novomašni dar stotaka v ameriških dolarjih. Bogoslovci pa nekateri manjše vsote, drugi malo več, pač kolikor jim je dobrotnik odločil.

Vrsto manjših čekov za bo-

goslovce smo dobili nazaj iz Rwande. Ni jasno, počemu jih niso zamenjali. Morda niso vedeli, kako jih v banki pretopiti. Od škofa Gahamanyja sploh še nismo dobili potrjen prejem lepega čeka z bogoslovskimi vzdrževalnicami, ki smo mu ga poslali kmalu po božiču, kot vsako leto sproti.

Novega bogoslovca je prevzela v vzdrževanje mlada naša faranka, medicinska sestra Laura Boscarini. Darovala je kan. \$387 za \$350 US.

Za potrebne salezijanske domače duhovnike v Vietnamu smo spet na željo g. Andreja Majcena poslali intencije za kan. \$1050. So od mnogih dobrotnikov v ZD in Kanadi. Med njimi so bile ene gregorijanske iz Clevelanda.

Katoliška Ženska Liga pri Brezmadežni v Torontu je poslala enoletno naročnino za slovenskega bogoslovca Vladota Bizjaka v Ljubljani. Ga. Kramarjeva je dobila od njega za pomoč že zahvalo. Ge. Mary Osredkar smo dolžni zahvalo za pobudo in ge. Maksi Žagar za poslani ček za kan. \$350.

Predsednik dr. Janez Dronovšek je v nedavnem srečanju z dr. Šuštarjem izjavil, da je država vrnila slovenskim lazaristom svet, ki so jim ga zaplenili, tako njim, kot usmiljenkam pred leti pri Srcu Jezusovem.

Mons. Mavsar iz Helene, Montana, je v juliju maševal v Šentrupertu in javno odpustil morilcem njegove družine težak zločin.

Papež Janez Pavel II. je sredi

avgusta v ZD, kjer je mnogo mladih iz celega sveta doživelo 'World Youth Day'. Taka srečanja ostanejo globoko v duši za vse življenje. Je tudi za zблиževanje med rasami in vsemi kontinenti važen dogodek.

V septembru bo spet v Škofovih zavodih sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano zaživele klasična gimnazija. Cela vrsta fantov in deklet bo začela 1. razred gimnazije pod skrbnim vodstvom profesorskega zbora, ki se že lep čas pripravlja na svoje katoliško vzgojno delo. 'Jegličev sklad', ki zbira pomoč za popravilo tega objekta, priporočamo vsem v pomoč. »Svoja dela storite pred časom in Bog vam bo dal plačilo ob svojem času!« Sirah 51. 30.

V zahvali, ki smo jo prejeli od g. Martina Springerja, ekonoma zavoda, beremo: »Z vsem spoštovanjem Vaše plemenite odločitve, da boste podprli nujno obnovo in preureditev Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, se Vam iz srca zahvalimo za Vaš (ponoven) dar v Jegličev sklad in potrjujemo prejem zneska, ki ste ga poslali.

Bog, ki je skoraj štirideset let prek tega zavoda delil našemu narodu dragocene darove in za tem v prostorih zavoda videl vse stiske, grozo, poniževanja, mučenja in sleherno smrt, naj z zdravjem, z milostjo in z vsakršnimi nebeškimi darovi Vašo velikodušnost bo-

gato nagradi. V Ljubljani, dne 24. junija 1993, za Ekonomat Zavoda Sv. Stanislava v Jegličev sklad, Martin Springer.«

Nadškof dr. Šuštar, dr. Golé, o. Cukale in dolga vrsta slovenskih duhovnikov, ki so študirali v Škofovih zavodih, naj nam bodo v vzpodbudo, ko se odločamo za pomoč pri tem za domovino tako važnem podvzetju za bodočnost slovenskega naroda.

V Kanadi so rojaki veliko dobrega prejeli po misijonarju Janezu Kopaču, od sv. Andreja nad Škofjo Loko, ki je gimnazijo končal v Škofovih zavodih in bil tja poslan kot duhovnik-prefekt. G. Kopač sedaj živi v Domu Lipa v Torontu. Ne bi bilo plemenito, če bi mi vsi, ki ga poznamo in smo mu v življenju za to in ono duhovno ali drugače hvaležni, darovali v 'Jegličev sklad' za Škofove zavode in pomagali pri njihovi obnovi?

Sem in tja bo verjetno kdo v testamentu zapustil znaten dar v ta namen. Je pa lažje dati, ko smo še živi in sposobni odločiti po svojih željah in se nihče ne meša v 'naš denar'. Ko leta opazujem, kako malo rojaki misijonom Cerkve zapustijo na tem kontinentu, mi je tesno pri srcu. Vse premalo se zavedamo, da smo vse prejeli in da ne bomo ničesar s seboj odnesli, razen dobrih del.

Rev. Charles Wolbang CM

131 Birchmount Road
Scarborough, Ontario
Canada MIN 3J7

VINKO LEVSTIK

(nadaljevanje s str. 15)

pri svojem delu in strokovnem znanju, kot same stranke pri nujnem medsebojnem združevanju v večje formacije, ki jim edine lahko zagotovijo odločilno vlogo v parlamentu in v vladi. V mislih imam predvsem SKD in SLS in pri tem izražam upanje, da z združevanjem ne bosta usodno odlašali. Prav tako pozivam tudi vse rojake v zdomstvu, naj svojo volilno pravico kljub težavam smatrajo kot svojo moralno dolžnost do živih in mrtvih sobratov v domovini.

Posebej naj omenim slovensko Cerkev, ki je sama utrpela velike izgube: porušena cerkvena poslopja, zaseženo premoženje, pobiti in zaprti duhovniki; bila je potisnjena na rob družbe in je danes ponovno oživela v svojem poslanstvu kot duhovna opora slovenskim vernikom in narodu.

Bog z Vami, dragi rojaki! Njim, ki so padli za Boga, narod in domovino, pa slava in večni mir in pokoj! Spomin nanje bo še naprej živel v naših srcih in v naših molitvah.

NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 10)

Edwarda, Williama in Anthonyja, članica SZZ, KSKJ in Kluba upokojencev v Euclidu. Pogreb je bil 14. avgusta v oskrbi Dan Cosic zavoda na Willoughby Hillsu s sv. mašo v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd. v Euclidu in pokopom na Vernih duš pokopališču.

KOLENDAR

AVGUST

22. — Klub upokojencev Slovenske pristave ima piknik na SP.

29. — Slovenska pristava prireja Pristavski dan s sporedom. Kosilo ob 1.30, cena \$9, nato pa športne igre.

SEPTEMBER

5. — Zaključek jubilejnega leta pri Sv. Vidu, s sv. mašo ob 12. uri. Glavni maševalec bo nadškof Anthony Pilla. Po maši banket v SND na St. Clair Ave.

11. — Slovenska pristava priredi večerjo s stekom.

19. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo.

19. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

19. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev, v Triglavskem parku.

26. — DSPB Cleveland prireja vsakoletno romanje k Žalostni Materi božji v Frank, O. Sv. maša ob 12. uri.

OKTOBER

2. — Fantje na vasi prirede koncert v SND na St. Clairju. Gostuje tudi zbor Zvon iz Fairfielda, Conn.

3. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti priredi kosilo v šolski dvorani.

3. — »Prijatelji SND na St. Clairju« imajo »brunch«, v dvorani SND.

10. — Klub upokojencev Slovenske pristave priredi »kolonije« na SP.

23. — Štajerski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju. Igra Pecon orkester.

24. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

13. Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju. Igra Stan Mejač orkester.

13. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert v SDD na Waterloo Rd.

DECEMBER

5. — SKD Triglav, Milwaukee priredi miklavževanje, v spodnji dvorani pri Sv. Janezu Evangelistu.

300,000

DOBITNIKOV DNEVNO

Sodelujte pri dobitkih

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department. (216) 787-3200 during regular business hours.

Vladimir M. Rus

Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000